

ÅRS

2016

RE

OVIS

NING

EKERÖ
KOMMUN

PM
Kommunledningskontoret

Dnr KS17/8

I korthet

Ekerö år 2016

- Kommunens resultat är positivt med 80 miljoner kronor, 5,5 procent.
- Kommunens resultat tillförs det egna kapitalet och möjliggör både en ökad reservering i resultatutjämningsreserven för att kunna disponeras den dag det blir lågkonjunktur och en reservering för framtida särskilda satsningar.
- Årets balanskravsresultat beräknas till 35 miljoner kronor, 2,4 procent, efter balanskravsanalys med reservering och disponering av eget kapital.
- 144 miljoner kronor är kommunens totala investeringar under året. Bland annat blev till hösten kommunens nya sporthall Mälaröhallen klar och mot slutet av året kunde boende flytta in i nya gruppboenden Roshagen.
- Uppföljning av verksamhetsmålen vid årsskiftet visar på en positiv förflyttning mot ökad måluppfyllelse för flertalet mål, både Ekerös fem övergripande verksamhetsmål och nämndernas mål.
- Kommunens finansiella mål om årets resultat och finansiering av investeringar är uppnått men det pekar mot en framtida försämrade måluppfyllelse.
- Efter det stora mottagandet av ensamkommande flyktingbarn under andra halvan av 2015 har det inte kommit så många nya barn under 2016. I Ekerö har vi tagit emot 104 nyanlända under året.
- Den nya sporthallen Mälaröhallen stod klar.
- Pendelbåtstrafiken mellan Ekerö och Stockholm satte igång.
- Vid årsskiftet fanns det fler än 27 400 invånare i Ekerö kommun, en folkökning under året med 422 personer eller 1,6 procent, andelen unga under 19 år är 28 procent, hög förvärvsintensitet och lägst arbetslöshet bland vuxna i Stockholms län.

Framåtblick

- Ekerö kommun står inför stor omvandling. Vi står inför en expansiv fas med utbyggnad och inflyttning. Fler bostäder, där även Ekerö Bostäder bygger nya hyreslägenheter, nya lokaler för en växande kommunal verksamhet och inte minst byggandet av Förbifarten och breddningen av väg 261.
- Den nya översiktplanen för Ekerö kommun, med en planperiod till år 2030 och en siktpunkt mot år 2050 är under framtagande.
- De ekonomiska förutsättningarna förändrades negativt för Ekerö i och med den höjda inkomstutjämningsavgiften som ger full effekt 2018. Tillsammans med en omfattande investeringsvolym att finansiera och med inriktningen att verksamhetens ska vidareutvecklas och effektiviseras samtidigt som den god kvaliteten ska behållas, så står Ekerö inför en ekonomisk utmaning.
- Fortsatt fokusområde är flyktingmottagande och integrationsarbetet. Introduktion i samhället, undervisning och praktik/arbete men inte minst bostadsfrågan.
- Kommunens nya särskilda boende Söderströmshuset kommer att öppna under våren 2017.
- Innebörden av ny kommunallag från 2018 och effekter av ny kommunal redovisningslag 2019 enligt förslag är framtidsfrågor i närtid för den kommunala organisationen.

Innehåll	
Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	4
Kommundirektören har ordet	5
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	
Ekerö och omvärlden.....	6
Intressenter	6
Den politiska organisationen.....	6
Tjänstemannaorganisation.....	8
Ekerös karaktär, invånare och arbete.....	8
Finansiering av den kommunala verksamheten	11
Skatteintäkter och generella bidrag	12
God ekonomisk hushållning.....	13
Infrastruktur.....	14
Flyktningmottagning och integration.....	15
Ekerös kostnader jämfört med andra.....	17
Ekerö kommuns verksamhetsmål.....	19
Uppföljning av Ekerö kommuns 5 verksamhetsmål	19
Nämndernas uppföljning av målen i sammanfattning.....	23
Resultat 2016.....	24
Kommunens samlade verksamhet.....	24
Södertörns Brandförsvarsförbund.....	25
Den kommunala koncernen	25
AB Ekerö Bostäder	26
Verksamhet	26
Personalförhållanden.....	27
Viktiga händelser efter räkenskapsårets utgång.....	27
Framåtblick.....	27
Resultat.....	28
Redovisnings- och värderingsprinciper	28
Ekerö kommun	29
Resultat.....	29
Verksamhetens kostnader och intäkter	30
Verksamhetskostnader finansierade med tidigare års öronmärkt eget kapital	32
Skatteintäkter och generella bidrag.....	33

Finansnetto	34
Balansomslutning.....	34
Ekonomisk ställning och finansiell analys	35
Resultat och kapacitet	35
Risk.....	40
Kontroll.....	41
Nyckeltal	43
Investeringar	44
Kommunens medarbetare.....	47
Personalstatistik Ekerö kommun	50
Nämnder och Kommunstyrelse	
Barn- och utbildningsnämnden.....	51
Socialnämnden	58
Kultur- och fritidsnämnden	63
Byggnadsnämnden	66
Miljönämnden.....	69
Tekniska nämnden	72
Kommunstyrelsens förvaltning.....	77
Kommunstyrelsens produktionsområden.....	82
Politisk verksamhet.....	87
Finansiella rapporter och tilläggsupplysningar	89
Resultaträkning.....	89
Balansräkning	90
Kassaflödesrapport.....	91
Noter	92
Driftredovisning.....	101
Externa utförare Socialnämnden.....	101
Upplysningar om redovisningsprinciper.....	102
Ord- och begreppsförklaringar	105

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Efter två år som Kommunstyrelsens ordförande är jag glad över att kunna lägga ytterligare ett år med god ekonomisk utveckling till handlingarna. Ekerö kommun har de senaste tolv åren redovisat positiva resultat och av dessa har resultat i tio år överträffat det budgeterade positiva resultatet. I årets redo-visning uppgår resultatet till 80 mnkr vilket är väsentligt bättre än beräknat.

En ansvarsfullt skött ekonomi är grundbulten för ökad kvalitet i välfärdsverksamheterna och för att kunna möta Ekeröbornas rättmätiga förväntningar på god kvalitet och service i våra verksamheter. Det är min uppgift som Kommunstyrelsens ordförande att tillsammans med Kommunstyrelsen leda arbetet med att förvalta Ekeröbornas gemensamma resurser och skapa långsiktig ekonomisk tillväxt.

Det är därför glädjande att vårt hårda arbete att förvalta skattebetalarnas pengar på ett så bra sätt som möjligt gett tydliga resultat under det gångna året. I mitten av juni 2016 släppte skattebetalarnas förening en rapport som visar att vi är bäst i Stockholms län, och näst bäst i Sverige, på att förvalta skattebetalarnas pengar. Enligt en tidigare rapport från PwC och Svenskt Näringsliv är vi dessutom en av landets mest resurseffektiva skolkommuner.

Att vi är en av de bästa kommunerna i Sverige på att förvalta skattebetalarnas pengar är viktigt. Men kanske är det ännu viktigare att vi samtidigt levererar en kommunal service av mycket hög kvalitet. Även detta har vi sett bevis på under det gångna året:

- Enligt Sveriges kommuner och landstings Öppna jämförelser har vi utnämnts till tredje bästa skolkommun i Stockholms län och den sjätte bästa i landet.
- Motsvarande mätning för vår omsorgsverksamhet visar att vi har Stockholms läns bästa hemtjänst och en av de 18 bästa i landet.
- Enligt Dagens Samhälle är vi en av de sex företagstätaste kommunerna i Sverige, vilket vårt intensiva arbete för att skapa ett bra företagsklimat skapat en viktig roll i.

Jag vill passa på att framföra ett tack till alla duktiga tjänstemän som jobbar i den andan varje dag. Det gångna året och årets resultat visar att med en bra uppföljning av kommunens ekonomi kan vi fullgöra det kommunala uppdraget och upprätthålla den goda kvalitet vi har i den kommunala servicen.

Ekerö i mars 2017

Adam Reuterskiöld (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Kommundirektören har ordet

Ännu ett år har passerat och jag har glädjen att för nionde året i rad kommentera ett positivt resultat. Som uppgår till 80 mnkr, vilket är 69 mnkr högre än det budgeterade resultatet om 10,5 mnkr och det finansiella målet är därmed med mycket god marginal uppnått! Jag kan återigen konstatera att vi har god ordning och kostnadsmedvetenhet i våra verksamheter.

I likhet med föregående år är jag inte fullt så positiv i min prognos vid en utblick mot den ekonomiska horisonten. Vi står inför stora investeringar och detta i kombination med förändringar i inkomstutjämningsystemet, som för Ekerös del ger kraftigt negativa effekter, innebär att vi inte kommer kunna uppvisa så här goda ekonomiska resultat de kommande åren. Vår ekonomi måste därför präglas av återhållsamhet och vår verksamhet av än större effektivitet. Detta ska dock ske med fortsatt god kvalitet i våra verksamheter.

En stor styrka för Ekerö kommun när vi nu går mot tuffare ekonomiska tider är att vi har en väl fungerande och effektiv kommunal organisation som rankas högt i nationella mätningar. Att vi tillsammans gör många saker rätt och att vi har väldigt duktiga medarbetare är uppenbart med tanke på hur våra verksamheter presterar. Ett mycket glädjande exempel, bland många, är att Ekerö kommun numer ligger på sjätte plats i SKL:s Öppna jämförelser – ”bästa skolkommun”. Tack vare medvetna satsningar under många år på kompetenshöjning inom området barn- och utbildning är den här placeringen ett kvitto på att vårt ständiga förbättringsarbete ger resultat.

Ett annat arbete som gett goda resultat under året är de utmärkta insatserna som gjorts inom flykting- och integrationsområdet. Ekerö kommun tog under 2016 emot 104 nyanlända, vilket är alla som blivit anvisade till Ekerö. Än så länge har vi kunnat erbjuda alla ett bra mottagande i bostäder som ger goda förutsättningar för att bygga ett bra Ekerö för alla! Det är långt ifrån alla kommuner i landet som har lyckats så bra. Även här är dock min framtidsspaning något mer negativ. Om vi och Sveriges övriga kommuner ska lyckas så behöver Riksdag och Regering skapa bättre förutsättningar för oss att bedriva ett hållbart integrationsarbete.

För att kombinera fortsatt höga ambitioner i den kommunala verksamheten med mer pressade ekonomiska ramar krävs att vi vågar utmana nuvarande arbetssätt. Kommunfullmäktige har avsatt pengar för ett förändringsarbete som syftar till att se hur vi kan tänka nytt, utmana gamla arbetssätt och utarbeta strategier för att möjliggöra ett ständigt förbättringsarbete. Inom uppdraget ”Framtidsutveckling Ekerö” arbetet påbörjats och det kommer att fortsätta och få ännu tydligare genomslag under 2017.

Slutligen kan jag konstatera att Ekerö, jämfört andra kommuner, har ett fantastiskt utgångsläge. Vi står starkt rustade inför kommande utmaningar och vi kommer tillsammans med våra förtroendevalda fortsätta förvalta och utveckla kommunens verksamheter på ett effektivt och professionellt sätt. Jag är med andra ord helt övertygad om att vi tillsammans kommer att lyckas med de uppgifter vi har framför oss!

Ekerö i mars 2017

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lars Hortlund', written in a cursive style.

Lars Hortlund
Kommundirektör

Ekerö och omvärlden

Intressenter

Den kommunala organisation har i uppdrag att tillhandahålla den service och verksamhet som är kommunens uppdrag och som solidariskt finansieras genom skatten, till dem som bor eller är verksamma i kommunen. Ekeröborna är därför den viktigaste målgruppen tillsammans med företagarna och andra som är beroende av kommunen. Det finns många andra som den kommunala organisationen har nära samröre med. Det är till exempel finansiärer, samarbetspartner, leverantörer och media. Kommunens samlade verksamhet är dels den verksamhet kommunen driver i kommunkoncernen och dels genom uppdragsföretag.

I en kommun kan man vara invånare och man kan vara medlem. Medlem är den som är folkbokförd i kommunen, äger fast egendom eller är där taxerad till kommunalskatt. Den som är folkbokförd i kommunen och som senast på valdagen fyller 18 år, väljer i allmänna val ledamöter till Kommunfullmäktige som är kommunens högsta politiska organ.

Det kommunala självstyret är grunden för den kommunala verksamheten och är reglerat i kommunallagen. Den allra största delen av verksamheterna är också reglerade i speciallagstiftningar. Den kommunala organisationen har en omfattande roll som myndighetsutövare. Den kommunala verksamheten är lokal och styrs med kommunalpolitiska beslut. Den egna utvecklingen är beroende av den allmänna samhällsutvecklingen. Konjunkturläge, arbetslöshet och inte minst utvecklingen av storstadsregionen, inverkar direkt på förutsättningarna. Beslut på andra politiska nivåer som i riksdagen men även i landstinget, har stor betydelse för de kommunala förutsättningarna och utvecklingen.

Den politiska organisationen

Kommunfullmäktige är den beslutande församlingen och tillsätter Kommunstyrelse. Fullmäktige tillsätter de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra kommunens uppgifter enligt särskilda författningar eller för verksamheten i övrigt. Fullmäktige bestämmer nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden.

Kommunfullmäktiges 41 mandat fördelar sig på 9 partier. Efter valet i september 2014 har den borgerliga alliansen i Ekerö fortsatt majoritet. Liberalerna har i mars 2017 beslutat att stiga av allianssamarbete i Ekerö. Mandatfördelningen per parti för mandatperioden 2015-2018 förändrades något jämfört föregående mandatperiod. Valdeltagande år 2014 var 88,33 procent, en ökning med 0,25 jämfört val 2010.

I oktober 2014 tillträdde nya Kommunfullmäktige för mandatperioden 2015-2018 med ny sammansättning av ledamöter i nämnderna och en något förändrad politisk organisation. Kommunallråd, tillika Kommunstyrelsens ordförande, är Adam Reuterskiöld (M). Oppositionsråd är Hanna Svensson (S).

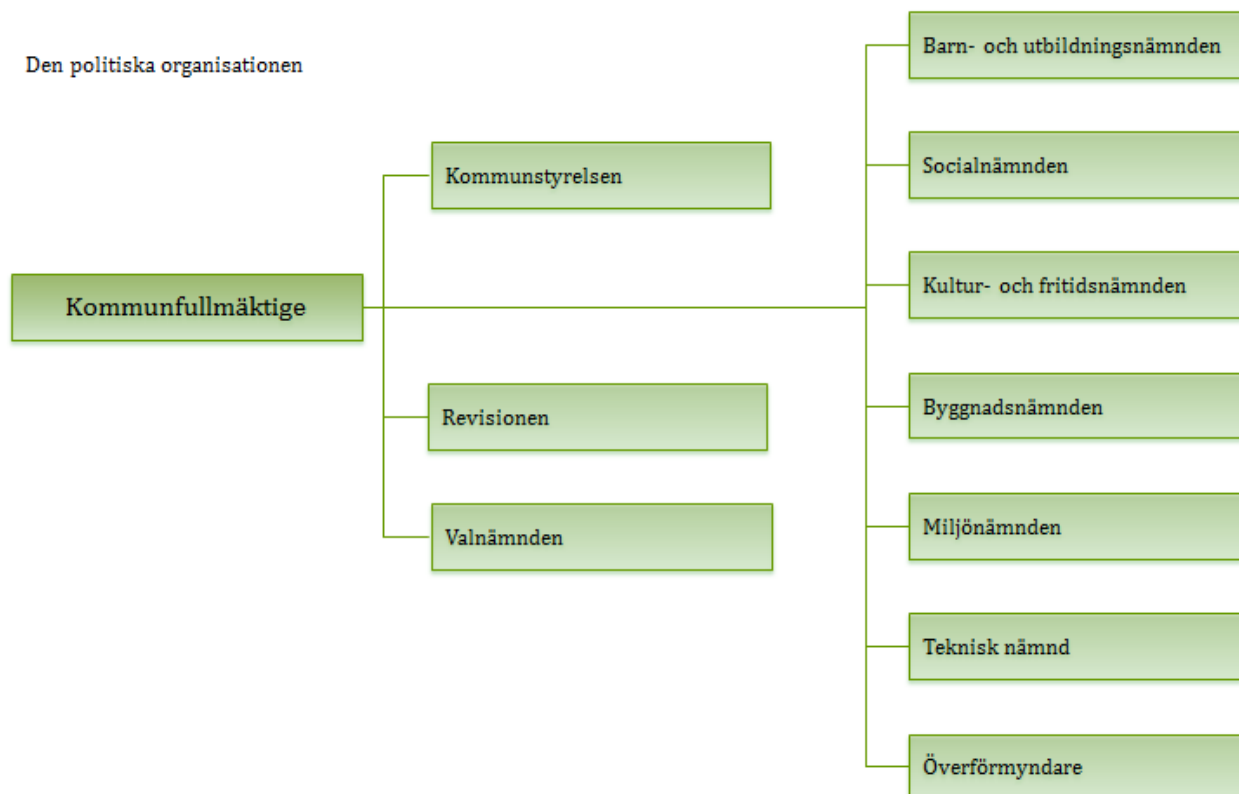
Kommunfullmäktige	2014	2010
Moderaterna	16	18
Liberalerna	3	4
Centerpartiet	3	2
Kristdemokraterna	2	2
Socialdemokraterna	6	5
Vänsterpartiet	1	1
Miljöpartiet	5	4
Ö-partiet	3	4
Sverigedemokraterna	2	1
Antal mandat	41	41

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Ordförande:

Inger Linge (M)

Utöver Valnämnden består den politiska organisationen av sex nämnder: Barn- och utbildningsnämnden, Socialnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Byggnadsnämnden, Miljönämnden och Tekniska nämnden. Överförmyndaren är utsedd av Kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har, utöver sitt ansvar i lag, även ansvar för Kommunstyrelsens förvaltning och den kommunala produktionsorganisationen för omsorg respektive för kultur och fritid.

Ekerö tillämpar i huvudsak två organisationsstrukturer: beställar- utförarmodell och traditionell förvaltningsmodell. Här finns även myndighetsutövning. Socialnämnden och Kultur- och fritidsnämnden är beställarnämnder. De ansvariga nämnderna reglerar uppdrag och kostnadsersättning med externa och interna utförare i avtal och överenskommelser. Från denna mandatperiod är Barn- och utbildningsnämnden förvaltningsnämnd med finansiering till privata utförare av förskola och skola likväl som till kommunala utförare och har utföransvar för de kommunala förskole-enheterna och skolenheterna. Barn och föräldrar väljer barnomsorg och skola i antingen en kommunal enhet eller en alternativ utförare. Den ekonomiska ersättningen följer barnet. Inom både äldreomsorg och för personer med funktionsnedsättning finns enheter som drivs av såväl externa entreprenörer som av kommunen. Lagen om valfrihetssystem används inom hemtjänst, medicinsk fotvård och ytterligare tjänster inom socialtjänsten. Den enskilde väljer vem som ska utföra tjänsten bland dem med tillstånd av Socialnämnden. Övriga nämnder och dess verksamhet är organiserade med traditionell förvaltningsmodell.

I beslut om ny politisk organisation inkluderas omfattningen av partiernas politiska sekreterare. Samtliga partier har, i enlighet med omfattningen i regelverket, anställda politiska sekreterare.

Den 1 januari 2014 gick Ekerös familjerätt samman med Solna och Sundbybergs kommuner med en gemensam familjerättsnämnd.

Ekerö är en av tio medlemskommuner i Sbff (Södertörns brandförsvarsförbund). Ekerös brandförsvaret finns i kommunen men är en del av Sbff:s organisation. Kommunalförbundets medlemskommuner är Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö. Den politiska styrningen utgår från förbundsdirektionen. Ekerös representation i direktionen är kommunalrådet som ordinarie ledamot och oppositionsrådet som ersättare.

I kommunkoncernen ingår det helägda bostadsbolaget AB Ekerö Bostäder. Samägda företag utan betydande inflytande är AB Vårlyjus och AB Stockholmsregionens Försäkring. Sedan 1 maj 2014 har Ekerö kommun med sin vatten- och avloppsförsörjning inträtt med dotterbolaget Ekerövatten i Ro-

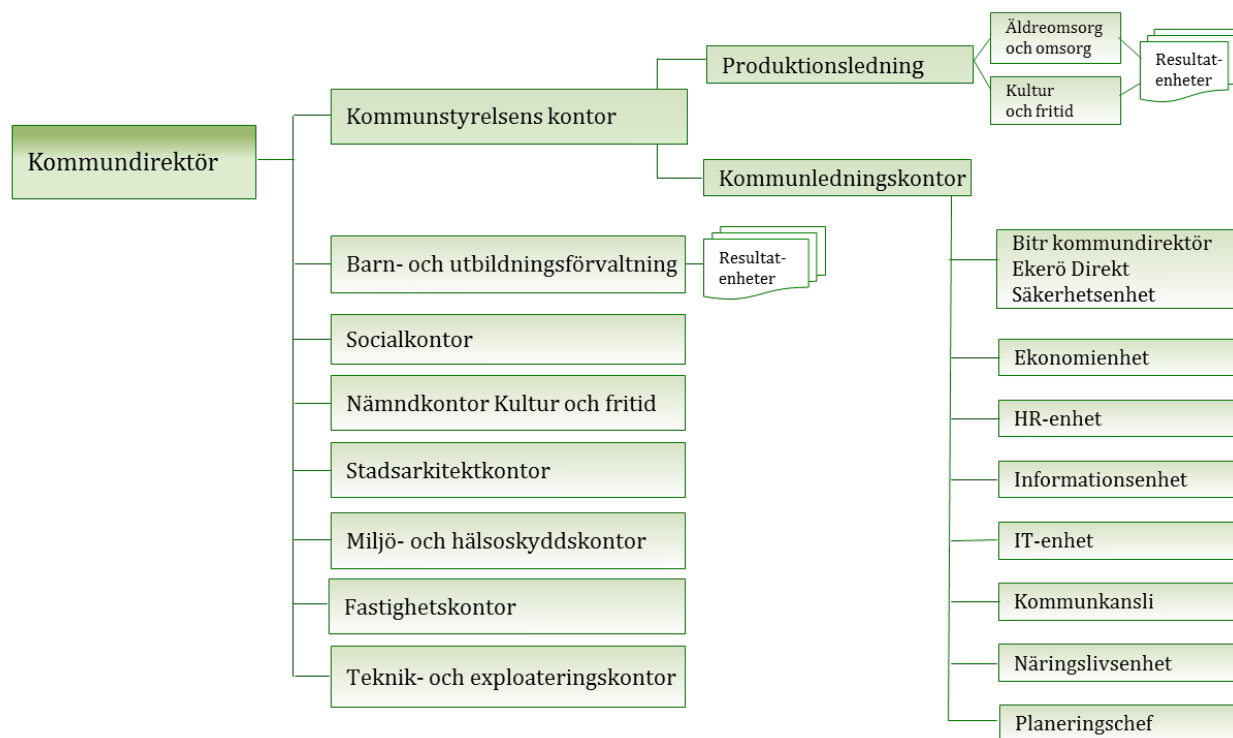

slagsvatten AB. Ett kommunalägt VA-bolag med de sex kommunerna Österåker, Vaxholm, Vallentuna, Knivsta, Täby och Danderyd.

Tjänstemannaorganisation

Kommundirektören är högst ansvarig tjänsteman. Tjänstemannaorganisationen är inte en spegelbild av den politiska organisationen. Kommunstyrelsen är anställande myndighet för all personal oavsett var i organisationen arbetsenheten finns, i en förskola, skola, särskilt boendet, kulturskola, socialkontor, förvaltningskontor eller i någon av alla de andra enheterna.

Tjänstemannaorganisationen

Under 2014 och 2015 förändrades delar av tjänstemannaorganisationen som främst berörde funktionerna fastighet och exploatering. 1 januari 2016 samordnades tidigare beställarkontor barn- och utbildning med utförarorganisation skolor och förskolor till en gemensam barn- och utbildningsförvaltning under ansvarig chef.

Inför andra kvartalet 2017 kommer delar av kommunledningskontoret att organiseras om. Berörda enheter, helt eller delvis, är IT-enheten, kansliet, informationsenheten och Ekerö Direkt. En renodlad kommunikationsenhet bildas och en enhet för digitalisering och service.

Ekerös karaktär, invånare och arbete

Ekerö är till ytan en i länet ganska stor kommun bestående av en mängd öar i Mälaren. Landarealen uppgår till 218 kvadratkilometer och karaktärsmässigt är här en blandning av stad och landsbygd. Här bor 126 invånare i snitt per kvadratkilometer landyta med en koncentration runt centrumområdena på Färingsö och på Ekerö. Befolkningsökningen har inneburit att det numer bor fler per kvadratkilometer än förra året (124). I länet finns det bara sex kommuner med glesare befolkning. Bland landets 50 största öar finns Färingsö Eldgarnsö inräknade som den 12:e största och på 15:e plats Ekerön Munsön. Största öarna är Gotland och Öland följt av Södertörn.

I Ekerö kommun finns inga höghus och andelen småhus med äganderätt dominerar. Enligt Statistiska Centralbyråns uppgifter 2015 är andelen småhus 87 procent av de 9 300 lägenheterna i bostadsbeståndet. Under 2013 färdigställdes 38 småhus, att jämföra med 114 bostäder år 2014 fördelat med 64 procent småhus och 36 procent lägenheter i flerbostadshus, allt enligt Statistiska Centralbyråns statistikuppgifter.

Vid årsskiftet 2016/2017 bodde det fler än 27 400 invånare i Ekerö kommun.	Folkmängdens förändring	2016	2015	2014	2013	2012
	Födda	246	274	266	291	265
	Döda	156	149	160	142	159
En befolkningsökning under året med fler än 420 invånare, 1,6 procent, och en större ökning än vad som varit fallet de senare åren.	Inflyttade	1 773	1 873	1 900	1 674	1 746
	Utflyttade	1 445	1 716	1 661	1 629	1 462
	Befolkningsökning	422	286	343	195	393
	Total befolkning	27 406	26 984	26 698	26 355	26 160
	Årlig ökning, procent	1,6	1,1	1,3	0,7	1,5

Under 2012 "sprängdes" gränsen för invånarantal 26 000 och under 2015 kom vi nästan upp till nästa tusengräns. Jämfört december 2011 har antalet invånare 2016 ökat med fler än 1 600, 6,4 procent och i snitt nära 330 invånare per år. En god folkning under 2016 men i genomsnitt de senaste fem åren lägre än det önskvärda enligt verksamhetsmål med snitt 400 invånare per år.

Ekerös folkökning 2016 består i ett födelseöverskott om 90 Ekeröbor, en dryg femtedel, ett invandringsöverskott 91 personer även det en dryg femtedel och till 56 procent ett inrikes inflyttningsnetto om 237 personer. Folkökningen under 2016 är högre med nästan 140 personer än vad som antagits i befolkningsprognosen.

Av de mer än 2,1 miljoner som bor i Stockholms län är fortsatt 1,2 procent Ekeröbor. Under 2016 var befolkningsökningen i Ekerö god och högre än på flera år men i länet hade 13 kommuner en högre andel befolkningsökning. Under 2016 var det Upplands Bro som hade den största befolkningsökningen 3,6 procent, följd av Sundbyberg och Sigtuna båda över 3 procent. Året innan var det i Sundbyberg den högsta folkökningen är högst i länet följd av Nykvarn. Återigen är det i Danderyd den lägsta folkökningen, 0,7 procent, och därefter är det Nynäshamn 0,9 procent.

Vid årsskiftet är antal invånare i Stockholms län drygt 2 269 060, en ökning med 37 621 nya länsbor eller nästan 1,7 procent vilket är mer än de senaste två åren. Mer än en femtedel, 22,7 procent, av Sveriges befolkning bor i Stockholms län. Samma förhållande som året innan.

Enligt Statistiska Centralbyrån ökade Sveriges befolkning under 2016 med 90 982 personer (103 662 år 2015), 1,46 procent (1,06 procent under år 2015), och vid utgången av 2016 uppgick Sveriges befolkning till 9 995 153 personer. Årets befolkningsökning är mer än 2015 års rekordstora folkökning. För att hitta en folkökning som överstiger 2016 års relativa folkökning får vi, enligt Statistiska Centralbyrån, leta i historisk statistik tillbaka till år 1861 då Sveriges folkmängd ökade med 1,49 procent. Den främsta förklaringen till den stora folkökningen är ett invandringsöverskott på fler än 117 000 personer. Under 2016 utgjorde invandringsöverskottet drygt 80 procent av folkökningen. Antalet nyfödda är den andra förklaringen till befolkningsökningen.

I Ekerö sjönk barnafödandet tillbaka igen under 2015 till en låg nivå. Totalt 1 773 personer flyttade in i kommunen varav majoriteten (1 260) kom från andra delar i länet och i övrigt kom 318 från andra delar i landet och 195 från utlandet. Inflyttningsnettot är positivt då det var färre (1 445) som flyttade ut från Ekerö.

I Ekerö är andelen män något högre än snittet i länet och i riket och har ökat med 0,1 procentenhet jämfört år 2015. 50,4 procent och andelen kvinnor 49,6 procent vilket är en liten förskjutning till ökad andel män jämfört de senaste två åren. Jämfört riket och snittet i Stockholms län finns i Ekerö en något högre andel män.

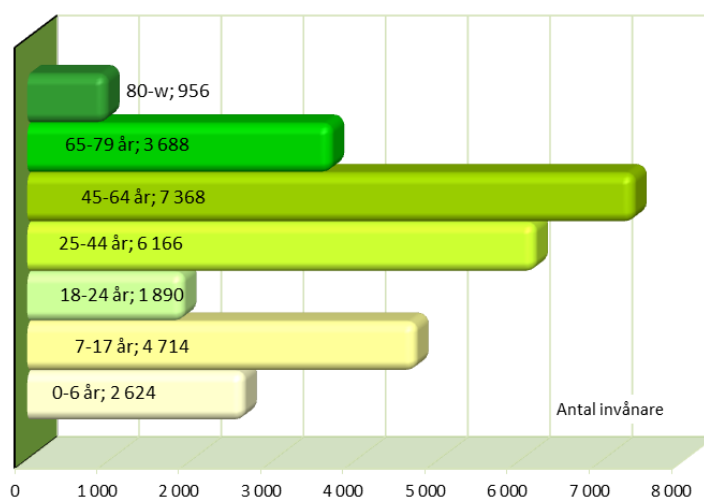
Av befolkningen År 2016	Andel kvinnor	Andel män	Andel med utländsk bakgrund	Andel utländska medborg.	Medel- ålder
Ekerö	49,6	50,4	14,4	5,8	39,4
Stockholms län	50,1	49,9	32,1	10,9	39,1
Riket	49,8	50,2	23,2	8,5	41,2

Befolkningen är ung och medelåldern uppgår till 39,4 år, årligen sker en liten höjning och i år med 0,2 år. Bland Ekerös invånare har 14,4 procent utländsk bakgrund. Successivt ökar andelen och nu senast med 0,7 procent jämfört ett år tidigare. Motsvarande siffra i Stockholms län är 32,1 procent och i riket 23,2 procent och båda har ökat med 0,8 respektive 1,0 procentenhet. Andelen utländska medborgare ökar.

Många i Ekerö är unga. Efter en under senare år stagnerad andel ökade istället andelen unga upp till 18 år till 28 procent vid årsskiftet. Totalt 7 676 barn och unga vilket är 191 fler än ett år tidigare.

Antal barn i förskoleålder har varit relativt konstant de senaste 2-3 åren. Antal barn 1-5 år är ungefär 1 900. De fyra senaste åren har antalet barn i grundskoleålder ökat, målgruppen motsvarar vid årsskiftet 4 483 barn och unga. Det är 150 fler eller en ökning med 3,5 procent jämfört året innan. Ungdomar i gymnasieålder minskade under fler år, förändringen planade ut 2015 och till årsskiftet 2016-2017 vände kurvan och antalet har ökat med fler än 60 stycken (6,7 procent) till 1 015.

Ekerös befolkning i åldersgrupper 2016

Av alla Ekeröbor är 3,5 procent 80 år eller äldre, en ökning med 60 personer och 0,2 procentenheter jämfört förra årsskiftet och gruppen fortsätter öka något varje år. Gruppen "yngre pensionärer", 65-79 år, är fortsatt 13,5 procent av hela kommunbefolkningen.

Ekerö kommun har en hög förvärvsintensitet. I åldern 20-64 år är den totalt 86,3 procent (85,4 procent föregående år) och för kvinnor 85,7 procent (84,8 procent). Det är bara i Stockholms län som Nykvarns kommun med 87,4 procent totalt och för kvinnor 87,3 procent som har högre förvärvsintensitet än bland Ekerös befolkning. Många pendlar ut från kommunen, nästan 8 500. Men det finns också de som pendlar in till arbete i Ekerö från andra kommuner och nettopendlingen uppgår till drygt 4 900 personer.

Invånarna i Ekerö är välutbildade och många är egenföretagare. Den öppna arbetslösheten bland Ekeröborna har minskat under flera år och är enligt Arbetsförmedlingens statistik i december lägst bland Stockholms läns kommuner även i år. Andelen arbetslösa har generellt i riket och i länet sjunkit under året.

Vid årsskiftet var andelen arbetslösa 16-64 år i riket 4,1 procent. I Stockholms län är arbetslösheten 3,6 procent. I Ekerö är andelen arbetslösa 1,6 procent och lägst i länet. Därefter följer Vallentuna med 1,7 procent och med 2 procent Danderyd och Nykvarn. Högst arbetslöshet bland länets kommuner finns i Botkyrka, Södertälje och Järfälla med 5,9 - 5,4 procent.

Andel , %	2016		2015	
	16-64 år	18-24 år	16-64 år	18-24 år
Ekerö	1,6	2,2	1,7	2,2
Snitt Stockholms län	3,6	3,5	3,8	3,8
Lägst i länet	1,6	1,7	1,7	1,4
Högst i länet	5,9	5,7	7,2	6,0
Snitt Riket	4,1	4,9	4,3	5,4

I gruppen unga 18-24 år är arbetslösheten högre. Bland Ekerös unga vuxna var den vid årsskiftet 2,2 procent eller motsvarande 25 personer vilket är något färre antal än för ett år sedan. I länet finns fyra kommuner med lägre arbetslöshet bland unga – Täby, Lidingö, Vallentuna och Österåker – med en öppen arbetslöshet på 1,7 - 2,0 procent. Högsta arbetslösheten i länet för unga vuxna finns i Huddinge med 5,7 procent följd av Botkyrka, Södertälje och Sundbyberg med 5,1 - 4,8 procent.

De redovisade uppgifterna är de öppet arbetslösa. Andelen arbetslösa sjunker om dem i olika åtgärdsprogram exkluderas.

Ekerö kommun har ett småskaligt näringsliv. Det privata näringslivet domineras av småföretag inom tjänste- och servicesektorn samt inom handel och hantverk. Traditionellt starka näringsgrenar som jordbruk och trädgårdsnäring rymmer idag flera mycket moderna handelsträdgårdar och verksamheter under stark utveckling såsom odling av blommor och grönsaker i stor skala samt hästsport. Antalet företag som finns registrerade eller är verksamma i Ekerö kommun har de senaste decennierna ökat mycket snabbt och uppgår idag till fler än 3 300. De största privata företagen har 50-100 anställda. Ekerö kommun har sett över tid haft en positiv trend vad gäller ranking i olika undersökningar om företagsklimatet. Dialog och engagemang från förtroendevalda, företagare och tjänstemän har varit avgörande faktorer.

Varje år utses årets Ekeröföretagare i samarbete mellan Näringslivsrådet i Ekerö kommun, Mälaröarnas Företagarförening, Handelskammaren Ekerö/Västerort, Företagarna Sundbyberg/Ekerö, Företagarna i Ekerö centrum och Mälaröarnas Nyheter. Skäludden AB fick priset som Årets Ekeröföretagare 2016 och årets NYföretagarpris som delas ut av Ekerös företagargrupper gick till Lifebutiken i Ekerö centrum.

Under 2015 gick polisen in i en ny organisation och Ekerö kommun kommer i framtiden att tillhöra Polisområde Vällingby. Under 2016 har kommunen tillsammans med polisen fortsatt arbetet kring samverkansavtalet. I avtalet har kommunen tillsammans med polisen tagit fram gemensamma och prioriterade fokusområden att arbeta med. Detta görs för att skapa en ökad trygghet för kommunens medborgare samt kunna fortsätta samarbetet med polisen likt tidigare.

Finansiering av den kommunala verksamheten

Kommunal verksamhet finansieras till allra största delen med skatteintäkter och generella statsbidrag samt med kommunal fastighetsavgift. Mer än fyra femtedelar är sådana intäkter i Ekerö.

För vissa verksamheter betalar den som använder tjänsten - kommunens kunder - en avgift eller taxa som delfinansierar verksamheten.

Kommunernas möjlighet att själva bestämma hur mycket och på vilket sätt avgifter ska tas ut varierar mellan verksamheterna. Kommunens möjlighet att besluta om avgiftsnivåer är till stor del begränsade

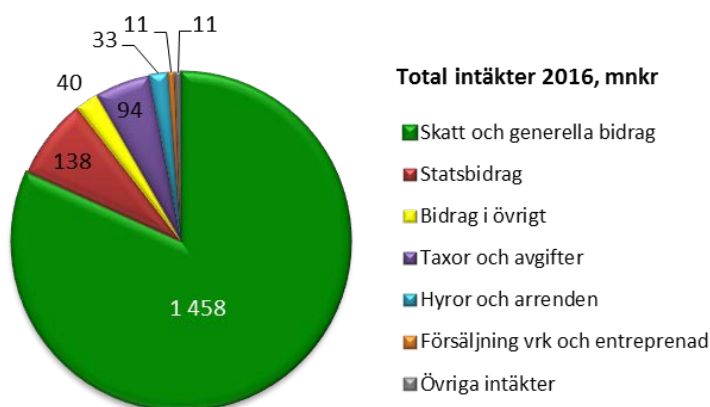
genom statliga reformer om maxtaxa. Att inte ta ut högre avgifter än vad som är motiverat av den enskilda verksamhetens kostnader regleras i kommunallagen genom självkostnadsprincipen.

Avfallsverksamheten finansieras i sin helhet inom kollektivet kunder och kostnaderna får inte övervältras på skattekollektivet, styrande är lagen som reglerar att alla kostnader ska balanseras med verksamhetskollektivets avgifter. Samma sak gäller för vatten- och avloppshantering som Ekerö har lagt över i Roslagsvatten AB.

Övriga intäkter är riktade statsbidrag och intäkter som momsbidrag som kompensation för köp av verksamhet av privata företag, ersättningar för vissa verksamheter från försäkringskassan, EU-bidrag, bostads- och lokalhyror och försäljning av verksamhet till andra kommuner. Här finns också de reavinsterna som kommunen gör vid försäljning av mark och bostäder.

Det finns allt fler riktade statsbidrag och allt mer av verksamheten finansieras med sådana statsbidrag och styrs utifrån de nationella förutsättningar som gäller för att kunna rekvirera dem.

Det i omfattning ökade kommunala uppdraget inom flyktingmottagande och integration avspeglas i summan av kommunens statsbidragsintäkter som ökat avgörande innevarande år.

Skatteintäkter och generella bidrag

En av grundstenarna för den kommunala självstyrelsen är rätten att bestämma hur mycket skatt som ska tas ut av kommuninvånarna. Merparten av de kommunala verksamheterna är obligatoriska. Därför gäller krav på att ge förutsättningar för att servicen ska vara likvärdig i landets kommuner för de i lag reglerade verksamheterna. Kommunerna har statens uppdrag att bedriva obligatoriska kärnverksamheter och skjuter till medel inom generella statsbidrag – utjämningsystemen inklusive resurserna som fanns i basen för den kommun fastighetsavgiften.

Den kommunala skattesatsen i Ekerö år 2016 är 19:25 efter en skatteväxling med 2 procent med landstinget i och med kommunens övertagande av huvudmannskapet för hemsjukvården i gruppbostad och daglig verksamhet. Skattesatsen i övrigt har varit oförändrad sedan 2002. Någon skatthöjning, utöver skatteväxling med Stockholms läns landsting, har inte skett sedan väldigt lång tid tillbaka.

Sveriges kommuner har olika förutsättningar att erbjuda service av likvärdig omfattning och kvalitet till samma skattesats. För att kravet på likvärdig service inte ska leda till för stora skillnader i skatte-sats, utjämnas skillnader i skatteinkomster och för kostnader som beror på faktorer utanför kommunens kontroll - ett kommunalekonomiskt utjämningsystem mellan landets kommuner. Skatteintäktsystemet och utjämningsystemets beståndsdelar samvarierar.

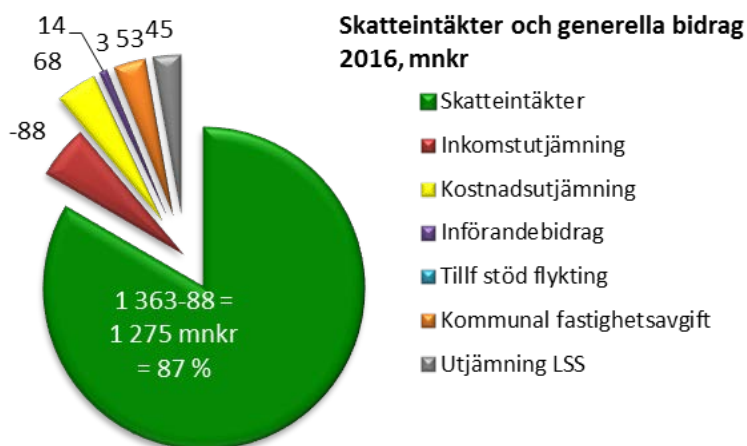
Avgörande för summa skatt och generella bidrag i intäkt till varje kommun:

- den egna kommunala skattesatsen
- kommunens antal invånare och ålderssammansättning
- tillväxten av skatteunderlaget i Sverige
- konstruktionen av det kommunala utjämningsystemet för inkomstutjämnning och för kostnadsutjämnning
- omfattningen av tillskjutande medel från staten

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet består av fem delar:

- Inkomstutjämning av skatteinkomster mellan kommunerna. Kommuner som har högre beskattningsbara inkomster än det garanterade, betalar en avgift. Kommuner som har lägre får bidrag.
- Kostnadsutjämning omfattande 10 olika delutjämningsar, som ska ta hänsyn till skillnader i kostnadsnivå som kommunen inte kan råda över för obligatoriska verksamheter.
- Strukturbidrag som inrymmer olika bidrag av regionalpolitisk karaktär.
- Införandebidrag för att mildra omställningseffekter vid förändringar i utjämningsystemet.
- Regleringsbidrag eller regleringsavgift vars syfte är att staten ska ha kontroll över den totala kostnaden för systemet.

Ekerö får bidrag ur kostnadsutjämningsystemet. Ekerö kommun är en av landets 14 kommuner som betalar avgift i inkomstutjämningsen. Inför 2014 gjordes en förändring som innebär att en större del av skatteintäkterna stannade i kommunen. Från år 2016 har systemet återgått till hur det var konstruerat år 2013 och Ekerö betalar återigen en högre avgift i inkomstutjämningsen. För att delvis mildra konsekvenserna infördes införandebidrag som för Ekerö innebär en lindring i avgiften under 2016-2017. Fullt ut införd från 2018 och en avgiftsökning på drygt 30 mnkr.

År 2008 infördes kommunal fastighetsavgift. Under införandeåret fick alla landets kommuner ett lika stort bidrag i kronor per invånare. I gengäld minskade utjämningsbidraget med motsvarande belopp. Det är inte det totala fastighetsvärdet som tillförs kommunen utan sedan år 2009 tillförs varje kommun förändringen av fastighetsvärdet i kommunen. Förändring kommer från nya fastighetstaxeringar som görs med jämna mellanrum och den årlig uppräknings med inkomstbasbelopp av den maximala avgiften. Jämfört bidragsnivån år 2008 har Ekerös intäkt i bokslut 2016 ökat med 21 mnkr, i genomsnitt 2,6 mnkr per år.

Det finns också ett utjämningsystem för reglering av kostnadsskillnader mellan kommunerna för LSS-verksamhet (Lag om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade). Utjämningsen är statsfinansiellt neutral genom att bidrag och avgifter kommunerna emellan är lika stora.

God ekonomisk hushållning

En kommun ska ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Det handlar om att ta ansvar för verksamheten ekonomiskt och innehållsmässigt och inte övervältra på kommande generationer. Intäkterna ska inte bara finansiera den löpande verksamheten utan även investeringarna. Intäkter från försålda tillgångar ska användas till nyinvesteringar eller amortering på skuld.

Ekerö Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för god ekonomisk hushållning (KFS 01:1). Grunden är att Ekerö ska vara en kommun med en långsiktigt hållbar ekonomi. Ansvar tas för den framtida välfärden genom att balansera kostnader för dagens verksamheter med behov av investeringar idag och för framtiden. De årliga resultaten ska vara positiva med utgångspunkt i att resultatet ska vara en procent men sträva mot två, investeringarna ska i huvudsak finansieras med egna medel och låneskulden till kreditinstitut ska hållas på en balanserad nivå, aktiv markpolitik råder. Alla verk-

samheter som finansieras av Ekerö kommun ska vara av god kvalitet och kostnadseffektiv. Det ställer krav på styrning och uppföljning av sambanden mellan resurser, prestationer, resultat och effektivitet i verksamheterna. Det ställer också krav på ständig prioritering, effektivisering och förnyelse av verksamhet. För likvärdiga ekonomiska förutsättningar för privata och kommunala utförare av det kommunala uppdraget tillämpas resultatöverföring i kommunal utförarorganisation.

Genom den lagändring i Kommunallagen och Lagen om Kommunal redovisning som gäller sedan år 2013 kan kommuner numer balansera årliga resultat över en konjunkturcykel under vissa givna förutsättningar. I Ekerös riktlinjer för god för god ekonomisk hushållning återfinns – såsom lagen uttrycker att där måste finnas om möjlighet till reservering vill användas – även regelverket för hur resultatutjämningsreserven ska hanteras.

I bokslut 2013, 2014 och 2015 beslutade Kommunfullmäktige att del av det positiva resultatet tillfördes till resultatutjämningsreserven. Det upparbetade beloppet i resultatutjämningsreserven är 26,5 mnkr i bokslut 2015 och får disponeras under särskilda villkor. Med resultat 2016 och tillämpning i sin helhet av det kommunalt beslutade regelverket kan maximalt 48 mnkr av 2016 års resultat tillföras resultatutjämningsreserven och då landa i maximalt 74,3 mnkr. Beloppet förändras vid politiskt beslut om att del av överskjutande årets resultat över 2 procent istället öronmärks i eget kapital för definierade framtida satsningar.

Disponering får ske det år som det årets underliggande skatteunderlag för riket understiger det tioåriga genomsnittet av skatteunderlagstillväxt i riket. Aktuell prognos i februari 2017 från Sveriges Kommuner och Landsting över skatteunderlagets tillväxt under perioden 2016-2020 visar att det möjligen kan bli aktuellt med en mindre del 2018-2020. Men avvikelserna är låga -0,3 procent.

Infrastruktur

Ekerö kommun är i förändring och står inför omvandling. Kommunen kommer att expandera än mer med tillväxt och inflyttning men med försiktighet och omtanke. Under de närmaste åren kommer kommunens infrastruktur att ge nya möjligheter. Omvandlingen innebär, såsom det uttrycks i Ekeröalliansens politiska plattform för mandatperioden 2015-2018, att Ekerö inom en inte alltför avlägsen framtid går från att vara en utpräglad landsortskommun till vår vision av småstad. Redan idag sker på många områden intensivt arbete för framtida utveckling. Det handlar bland annat om inför byggandet av Förbifart Stockholm, Ekerövägen, kollektivtrafiken, bostadsbyggande, naturreservat och världsarvet Birka och Hovgården.

- Under året har tagits fram ett samrådsförslag till ny översiktsplan (ÖP 2030) för Ekerö kommun. Remisstiden är 2016-12-05 – 2017-02-17. Planen ska säkra en långsiktigt hållbar och robust samhällsutveckling med ett fokus på tätortsbandet. Den politiska ledningen har uttryckt att genom översiktsplanen vill vi aktivt verka för att Ekerö kommuns expansion sker på ett sådant sätt att varken natur- och kulturmiljöer eller framtida utveckling äventyras. Planperioden är till år 2030 med val av siktpunkt år 2050.
- Ny regional utvecklingsplan (RUF 2050) tas fram av Stockholms läns landsting med stöd av bland annat länets kommuner. Plandokumentet utgör även Regionalt utvecklingsprogram (RUR) inom ramen för Länsstyrelsens ansvarsområde. En samrådsversion har hanterats i kommunen. Det är fortsatt angeläget att bevaka Ekerö kommuns intressen vid avvägningar kring strategiska frågeställningar i länet.
- Byggandet av Förbifart Stockholm/E4: Arbetsplanen antogs 2015. Anläggningsarbeten har påbörjats under detta år. Det sker kontinuerligt samråd mellan Ekerö kommun och Trafikverket.
- Breddning av Ekerövägen/ 261 till fyra körfält: Trafikverket kan sannolikt under första kvartalet 2017 fatta beslut om antagande av vägplanen. Ekerö kommun verkar aktivt för undermarkspassage av Ekerövägen för gångtrafik vid Drottningholm

- Framtid för Ekeröleden: Slutrapport har tagits fram i samverkan med Trafikverket Färjerederiet med ett antal förslag till åtgärder för att komma till rätta med årliga underskott som varit fallet under den femåriga avtalsperioden. Sjövägen har en viktig roll även i relation till närliggande vägprojekt. Ekerö kommun får av beredskapsskäl från 2017 ett statligt driftbidrag om 1,5 mnkr per år. Upphandling av trafiken sker 2017.
- Pendelbåtstrafiken mellan Ekerö och Stockholm startade i augusti 2016 och ska pågå åtminstone till och med sommaren 2018. Båtförbindelsen är en så kallad kompletteringsåtgärd under byggandet av Förbifart och breddning av Ekerövägen. Ekerö kommun har iordningsställt bryggor, cykelparkering och vidgat bilparkering för pendlare. Ekerö kommun verkar för att förbindelsen ska permanentas.
- Ekerö kommunfullmäktige fasställer årligen bostadsbyggnads- och markanvändningsplan som är riktlinjer för bostadsbyggandet i kommunen. Samråd med Länsstyrelsen skedde i september.
- En "portal"/entré för de unika natur- och kulturvärden, som inte får hotas av så kallade "följexploateringar", har etableras på Lovö. Naturreservatet var ett villkor för Regeringens tillåtighetsbeslut, beträffande genomförande av Förbifart Stockholm. Förvaltningen av det bildade naturreservatet har inletts. Invigning sker i maj 2017.
- I förvaltningsplanen för världsarvet Birka och Hovgården har ett antal fokusområden formulerats. Ett av de mer angelägna områdena är "Entreprenörs- och näringslivsutveckling", för att planera för året-runt-verksamhet, samverkan mellan näringsliv och kulturarv samt tillgänglighetsgörande av ett sammanhållet världsarv. En informations-punkt ("besökspunkt") skapas för närvarande vid Hovgården. Förvaltningsrådet har omorganiserats i samband med Regeringens beslut om förändrade ägarförhållanden inom Staten. Ekerö kommun, Länsstyrelsen och Statens fastighetsverk ingår nu i detta råd.
- Utbyggnaden av IT-infrastruktur är en viktig del i arbetet med att nå målen i regeringens bredbandsstrategi kallad "Digital Agenda för Sverige". Länsstyrelserna i Sverige har på uppdrag av regeringen fått ansvaret att informera kommunerna om de bredbandsstrategiska målen. Ekerö kommunen hjälper aktörerna som vill bygga ut fibernät i kommunen med information om tillstånd för grävning, vägföreningar och byalag.

Flyktingmottagning och integration

Flyktingsituationen vid ingången av året

Under 2015 tog Sverige emot fler asylsökande än någonsin tidigare, över 160 000 varav fler än 30 000 var ensamkommande barn. Det kom att ställa utomordentligt stora krav på landets kommuner att tillhandahålla boende och skola för alla barn och unga. I Ekerö anordnades under hösten 2015, för att hjälpa Stockholms stad, ett tillfälligt ankomstboende för 50 ensamkommande barn. I början av 2016 övergick verksamheten till att bli ett HVB-hem i Ekerös regi för cirka 14 ensamkommande barn.

I januari 2016 hade Ekerö ansvar för 88 asylsökande ensamkommande barn varav 42 var boende i kommunen. Övriga var placerade i olika boenden i andra kommuner.

Vid samma period hade Ekerö tagit emot 34 nyanlända med uppehållstillstånd.

Förändringar i omvärld och i svensk lagstiftning

Under vintern avstannade de stora flyktingströmmarna genom balkanländerna som en följd av att länderna där stängde sina gränser. I mars slöt EU en överenskommelse med Turkiet som i stort sett stoppade flyktingars båtresor från Turkiet till Grekland. I januari införde Sverige ID-kontroller för resenärer från Danmark till Sverige vilket starkt minskade antalet asylsökande som inte hade godkända identitetshandlingar. I juni beslutade riksdagen om att införa tillfälliga uppehållstillstånd som gäller från och med 20 juli i år och 3 år framåt. Sammantaget har åtgärderna i Sverige och i omvärlden kraftigt minskat antalet asylsökande under 2016.

Ny lag om mottagande av nyanlända trädde i kraft i mars 2016, bosättningslagen. Lagen innebär en skyldighet för kommunen att efter anvisning ta emot nyanlända som beviljats uppehållstillstånd, familjer eller ensamstående vuxna. Under 2016 har Arbetsförmedlingen och Migrationsverket ett delat ansvar för att anvisa nyanlända för bosättning. Från och med 2017 kommer Migrationsverket ha hela bosättningsansvaret. En ny anvisningsmodell för ensamkommande barn och unga trädde i kraft 1 april 2016. Den innebär att varje kommun tilldelas en andelstal i promille. Andelstalet för Ekerö är 3,19. Utifrån Migrationsverkets prognos skulle det motsvara 10 ensamkommande under året.

Mottagandet under året

Ekerö kommun har under året tagit emot 3 ensamkommande barn. Dessa togs emot i början av året. Antalet asylsökande ensamkommande barn minskat under året från 88 till 61 vid årets slut varav omkring hälften är bosatta i kommunen.

Under året - i praktiken sedan april - har 104 nyanlända med uppehållstillstånd anvisats och tagits emot i kommunen vilket är i enlighet med det anvisningstal kommunen ålagts. Knappt hälften av dessa är barn.

Boendekapacitet

Nyanlända har huvudsakligen erhållit boende i Ekerö bostäders bestånd samt några i inhyrda fastigheter. För att klara lagstiftarens krav på mottagande har i stort sett alla lediga lägenheter i Ekerö bostäder under 2016 anvisats till nyanlända. Boendekapaciteten har kommit att bli helt otillräcklig och byggande av nya permanenta bostäder som kan upplåtas med hyresrätt tar lång tid, bland annat på grund av regleringar i Plan och bygglagen. Möjligheterna att uppföra bostäder med tillfälligt bygglov är också starkt begränsade i lagstiftningen.

Mot den bakgrunde beslutade Kommunstyrelsen 2016-10-26 om fem åtgärder för en förbättrad bostadssituation och fler boendelösningar. Det handlade om; att arbeta vidare med bostadsbyggande i flera områden inom kommunen, att utveckla samarbeten med privata fastighetsägare, att se över möjligheterna för byggnation av mindre flerfamiljshus på områden utan detaljplan, att ca 40 procent av Ekerö bostäders lediga bostäder förmedlas inom ramen för social förtur, samt att tillskriva landshövdingen och Migrationsverket att Ekerö kommun inte har annat val än att pausa mottagandet av nyhänlända tills det finns bostäder att erbjuda.

Samverkan med civilsamhälle

En god samverkan med civilsamhället i kommunen är en nyckelfaktor för en lyckad integration. Ekerö kommun har under 2016 fått statliga medel för att samverka med civilsamhället inom integrationsområdet. Projektet, som har gått under namnet Öar utan gränser, har fungerat som en katalysator för engagemang i civilsamhället och för samarbete mellan föreningar i kommunen och mellan olika kommunala enheter. Projektet har så här långt gett flera positiva effekter. Nyanlända kommuninvånare har snabbare fått lära känna redan etablerade invånare, praktisera svenska och fått sociala nätverk som underlättar för att komma in på arbetsmarknaden. I stort sett alla ensamkommande ungdomar i kommunen har deltagit i matchningar.

Mötesplatser i kommunen har utvecklat sina aktiviteter för att underlätta för att nyanlända och redan etablerade kommuninvånare ska lära känna varandra. Däribland språkcaféer i biblioteket i Ekerö centrum och på Mälarökyrkan, aktivitetsekvällar som Färingsö församling arrangerar på Sundsgården och fotbollslag som välkomnar alla oavsett förkunskaper som startats av Skå IK respektive Ekerö IK.

Utbildning

Centrum för nyanlända (CFN) vid barn och utbildningsförvaltningen är den väg in där kartläggning av nyanlända elevers kunskapsnivåer och övriga skolmässiga förutsättningar görs av kompetent personal. Därefter kan eleven placeras i rätt skolsammanhang. Till CFN hör också modersmålsundervisning och kompetens för studiehandledning på det egna språket.

Ekerös individuella gymnasium (IVG) har växt mycket snabbt under det senaste året och det största programmet är språkin introduktion. Under våren 2016 blev lokalsituationen ohållbar på grund av den kraftiga elevökningen och från och med höstterminen har IVG nya lokaler på Bryggavägen.

Arbetsmarknad

Enheten Centrum för vuxenutbildning och arbete vid barn- och utbildningsförvaltningen har ansvaret i kommunen för vuxenutbildning inklusive SFI, studievägledning och arbetsmarknadsinsatser. Arbetsmarknadsinsatserna är främst inriktade mot att stödja/coacha unga vuxna och vuxna nyanlända ut till arbetet och egen försörjning. Den coaching som erbjudas bygger på en nära kontakt med varje individ för att ge rätt stöd och ställa relevanta krav. Arbetet bedrivs i nära samverkan med företag och verksamheter som tar emot praktikanter.

Framåtblick

Under 2017 kommer cirka 150 nyanlända att anvisas till Ekerö kommun med början i mars månad. Statens krav på att ta fram boende har därmed ökat väsentligt. Det är högst oklart om kommunen har möjlighet att klara det. Särskilt då det som tidigast kan stå nyproducerade bostäder med hyresrätt klara kring årsskiftet 2017/18.

Under 2017 förväntas, med nuvarande regleringar, det vara ett fortsatt fåtal ensamkommande barn som kommer till kommunen. Av de ensamkommande barn som kommunen har ansvar för kommer omkring hälften fylla 18 år under 2017. Har inte deras asylärende avgjorts innan 18-årsdagen kommer de att hänvisas till Migrationsverket. En minskning av antalet ensamkommande i de olika boendena kan därför förväntas under året.

Förslag till ny schablonersättning för ensamkommande barn och unga förväntas träda i kraft inför andra halvåret 2017. Schabloniseringen innebär betydande förenkling i återsökning av statsbidrag men samtidigt sänks ersättningen väsentligt varför socialtjänsten behöver förändra och effektivisera boendeformerna. Antalet ensamkommande barn i de lägre tonåren minskar dock och det ger möjlighet att i högre grad använda sig av stödboenden som har lägre personaltäthet.

I takt med att det blir fler nyanlända boende i Ekerö kommun kommer insatser för en lyckad integration att få ökad betydelse. Inte minst handlar det om att genom effektiva jobbstödjande arbete få nyanlända snabbare i reguljärt arbete och självförsörjning. Goda möjligheter finns i samverkan med det lokala näringslivet i kommunen, samtidigt är en utvecklad samverkan med arbetsförmedlingen nödvändig för ett gott resultat.

Ekerös kostnader jämfört med andra

Att många av Ekerös invånare är unga avspeglar sig även i hur resurserna fördelas i budgeten. Mer än halva nettobudgeten, 54 procent, är styrd till Barn- och utbildningsnämnden. Ekerö har historiskt sett en ganska stor andel verksamhet för personer med funktionsnedsättning jämfört andra kommuner i Stockholms län. Andelen äldre invånare är fortfarande relativt få. Kostnaden för äldreomsorgen ökar successivt sedan en tid genom att antalet brukar blir allt fler och behoven ökar. Under en tid var utfallet för verksamheterna inom individ- och familjeomsorgen högre kostnad, men varierar mellan åren, men gjorda förändringar i verksamheten kommer nu även till uttryck i den offentliga statistiken.

Den officiella ekonomiska statistiken för landets kommuner säger ingenting om kostnadsnivån i respektive kommun är "rätt eller fel" utifrån befolkningssammansättning, ambitionsnivå, kvalitet, effektivitet eller andra lokala förutsättningar för resursfördelning och total kostnadsnivå. Kostnaderna avser utfall per år per invånare utan hänsyn till demografi, årets resultat eller avvikelse mot budgeterade kostnader.

Kostnad per invånare

År 2015 var den totala kostnaden för den kommunala verksamheten i Ekerö kommun nära 50 500 kronor per invånare.

Jämfört alla 290 kommuner i Sverige har Ekerö "plats" 149 lägst kostnad för verksamheten. För året en större ökning av kostnaderna både till belopp och procentuellt än de två åren innan.

Nettokostnad, kr/ invånare, egentlig verksamhet

Ekerö	år 2011	år 2012	år 2013	år 2014	år 2015
Fritidsverksamhet	1 096	1 181	1 144	1 291	1 287
Förskola och skolbarnsomsorg	8 354	8 637	9 056	9 299	9 589
Individ- och familjeomsorg	1 831	2 241	2 049	1 816	1 929
Infrastruktur, skydd m.m	1 943	1 889	1 907	2 209	2 231
Kulturverksamhet	793	864	905	884	940
Politisk verksamhet	607	623	594	673	689
Särskilt riktade insatser	25	13	64	62	119
Utbildningsverksamhet	16 768	17 049	16 983	17 285	17 811
Äldre och funktionsnedsatta	13 525	14 003	14 809	15 164	15 859
S:a egentlig verksamhet	44 942	46 500	47 511	48 683	50 475
Ekerö, årlig förändring	1,3%	3,5%	2,2%	2,5%	3,7%
Ekerö, placering i riket	120	125	133	138	149

Värmdö och Vallentuna är två kommuner som enligt statistiken är de mest lika i länet. Nettokostnaden per invånare i de båda kommunerna har legat 3 000-4 000 kronor lägre och skillnaden har ökat ytterligare under 2015 med dryga tusen kronor och "rankade" bland Sveriges kommuner som varande bland de 40 kommuner med lägst nettokostnad i kronor per invånare för egentlig verksamhet. Värmdö 45 043 kronor per invånare och Vallentuna 46 711 kronor per invånare. Under 2014 ökade nettokostnaden i Ekerö ungefär som Vallentuna men mindre än i Värmdö. Under 2015 ökade kostnaden mer i Ekerö än i de båda andra kommunerna.

Kostnad jämfört förväntad kostnad enligt utjämningsystemet

För några verksamhetsområden finns möjligheter att presentera en indikation på om en kommun har högre eller lägre verksamhetskostnader än de som motiveras av den egna strukturen. Inför 2015 har jämförelseområdena gjorts om.

Ekerö nettokostnadsavvikelse, andel (%)	år 2011	år 2012	år 2013	år 2014	år 2015
Totalt (exkl LSS)	-4,7	-4,0	-3,2	-4,9	-4,3
Förskola o skolbarnsomsorg (tom 20104)	-10,9	-9,9	-2,7	-3,8	
Förskola inkl öppen förskola					-5,0
Fritidshem inkl öppen fritidsverksamhet					16,5
Grundskola inkl förskoleklass	-8,6	-8,0	-10,0	-10,3	-10,9
Gymnasieskola	-4,7	-8,3	-7,1	-10,1	-10,2
Individ- och familjeomsorg	-13,0	3,5	-5,9	-20,4	-16,8
Äldreomsorg	18,0	15,6	14,8	15,0	12,8
LSS	13,1	12,5	12,7	13,8	11,3

Ekerös totala nettokostnad för verksamheten för de verksamheter som ingår är i förhållande till strukturen, lägre än förväntat. Det är det vanliga bland Stockholms läns kommuner. Under åren har individ- och familjeomsorg haft en varierad avvikelse, från att legat med högre kostnad än förväntat till strax under. De senare åren har förändringar skett i socialtjänstens kostnadsbild och det har även kommit till uttryck i att kostnaderna numer är lägre än strukturkostnaden. Under överskådlig tid har övriga

verksamheters delmodeller legat med en lägre kostnad än strukturen samtidigt som äldreomsorgen har stuckit ut och legat med en högre nivå.

LSS är i särskild kostnadsutjämningsmodell. Ekerö har för verksamheten enligt nettokostnadsavvikelsen en högre kostnad än vad som är förväntat enligt strukturen.

I ärende våren 2016 om ekonomisk planering var en slutsats att lokalkostnaderna för äldreomsorg och för insatser för funktionsnedsatta kan ha betydelse för Ekerös nyckeltal i kostnad per brukare och i nettokostnadsavvikelse jämfört andra.

Procentuell skillnad mellan redovisad kostnad och standardkostnad är en indikation högre eller lägre kostnad än de som motiveras av den egna strukturen enligt det statliga kostnadsutjämningsystemet. Positiv avvikelse - kommunen har en kostnadsnivå som är högre än vad strukturen motiverar och omvänt vid negativ avvikelse. Avvikelser kan bero på att kommunen bedriver verksamheten på en annan ambitionsnivå eller effektivitetsnivå än riksgenomsnittet. De kan också bero på strukturella faktorer som inte beaktas i utjämningsen. I och med förändringen av delmodellerna i kostnadsutjämningsystemet kommer även jämförelsen med standardkostnaden att förändras. Viss försiktighet ska göras med jämförelser utfall 2015 med åren innan.

Ekerö kommuns verksamhetsmål

Uppföljning av Ekerö kommuns 5 verksamhetsmål

Kommunfullmäktige behandlade i december 2014 allianspartierna i Ekerös politiska plattform och den ligger till grund som inriktning för all kommunal verksamhet under mandatperioden 2015-2018. I juni 2015 beslutade Kommunfullmäktige om fem övergripande verksamhetsmål för kommunens utveckling. I alliansplattformen återfinns även ett flertal konkreta punkter för utveckling, förändring och genomförande för mandatperioden. Nämnder och styrelse ska arbeta in dessa i sina verksamhetsplaner och förhålla sig till dem i budget för planperioden.

Bedömning måloppfyllelse 	T		1	2	3	4
Mål 1: Skola och förskola	↑		✓			
Ekerö kommuns skolor ska rankas som en av de tio bästa i Sverige.						
Mål 2: Äldre medborgare och medborgare med funktionsnedsättning	↑				✓	
A. Äldre medborgare ska ha en valfrihet och en upplevd hög kvalitet i de tjänster som tillhandahålls av kommunen. B. Medborgare med funktionsnedsättning ska ha en valfrihet och uppleva en hög kvalitet i de tjänster som tillhandahålls av kommunen. Ekerö ska vara en föregångskommun vad gäller självständighet för personer med funktionsnedsättning.						
Mål 3: Medborgarperspektivet	↑				✓	
Ekerö kommuns resultat i upplevt bemötande och tillgänglighet ska ständigt förbättras.						
Mål 4: Samhällsutveckling	↑			✓		
Ekerö kommuns utveckling ska kännetecknas av ständig strävan mot attraktiva och hållbara livsmiljöer.						
Mål 5: Ekonomi	↓		✓			
Årets resultat ska vara positivt. Utgångspunkten är att årets resultat ska vara minst 1 procent och sträva mot 2 procent (viktas till 75 procent av målet). Investeringarna bör vara finansierade med egna medel (viktas till 25 procent av målet).						

Samlad bedömning av måluppfyllelse

Den samlade matematiska bedömningen över hur väl de fem målen är uppnådda vid årets slut visar värde 1,9. Det ger en mindre positiv förflyttning jämfört 2,0 i delårsrapporten per augusti 2016 och vilket då var en positiv förflyttning jämfört 2,4 i årsredovisning 2015. Förändringen under året är att Mål 1 och mål 4 har förflyttats positivt ett steg. Mål 5 har fortsatt bedömts vara uppnått. Bedömningen vilar på tillgängliga uppgifter om indikatorernas värde.

Mål 1 Skola och förskola

Indikator för uppföljning: SKL:s öppna jämförelser – kommunala och fristående skolor med högst sammanvägt resultat.

Föregående mandatperiod var indikatorn för målet om grundskolan det genomsnittliga meritvärdet för år 9 samtliga elever enligt Skolverkets, "ranking" i Öppna jämförelser. Indikator är för denna mandatperiod vidgad till "det sammanvägda resultatet" vilket innehåller flera olika resultat.

I Öppna jämförelser för grundskolan 2016 uppnår Ekerö placering 6 för indikatorn sammanvägt resultat, jämfört alla landets 290 kommuner. Målet är uppnått, värde 1 och "grönt" sken.

Med ranking 6 är Ekerö kommunala och fristående skolor tredje bäst bland länets kommuner. I den totala rankingen är Nykvarn nummer 3 och Lidingö har rang 5. Av länets 26 kommuner är 14 stycken bland de 25 procent av landets kommuner som placerar sig högst i resultatutfallet. I årets rang är det ingen stockholmskommun som hamnar bland de 25 procenten kommuner med sämst resultat. Ekerös rang 6 visar en fortsatt årlig förbättring, förra året rang 8 och året innan rang 20. Utmaningen är att inte halka ner i rang.

Mål 2 Äldre medborgare och medborgare med funktionsnedsättning

Indikator för uppföljning:

A. Socialstyrelsens Öppna jämförelser, Äldres uppfattning om äldreomsorgen.

En bedömning över resultatindikatorerna avseende Äldres omdömen om hemtjänst och särskilt boende. Ingen indikator ska vara röd och minst sjuttiofem procent av indikatorerna ska vara gröna.

B. Medborgare med funktionsnedsättning som har ett individuellt biståndsbeslut ska ha en individuell handlingsplan där självständighet ska vara beaktat. För 2015-2016 avses personer i gruppboende och daglig verksamhet. Mätpunkten är 1 oktober varje år.

Uppgifter om äldres omdöme av hemtjänst och särskilt boende i Ekerö i förhållande till andra kommuner för 2016 är inte publicerad vid detta datum och 2015 års resultat återfinns istället.

Delindikator A visade i 2015 års Öppna jämförelser att 42 procent av indikatorerna gällande äldres omdömen var gröna. En indikator är röd. Bedömningen av måluppfyllelsen för delindikatorn är att målet inte är uppfyllt, värde 2 – inte helt uppnått, är på väg.

Den röda indikatorn finns inom hemtjänsten som i övrigt har gröna indikatorer. Det gör att tendensen är negativ jämfört förra året då alla indikatorer var gröna för hemtjänst, men antal indikatorer är färre och flera indikatorer är ändrade. Den indikator med rött utfall är ny för i år varför försiktighet bör råda i jämförelse mellan åren. För hemtjänsten som helhet är indikatorn fortsatt grön och 96 procent av de äldre är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten som helhet, en liten ökning med 1 procentenhet jämfört förra året. En positiv tendens även om en indikator pekar åt fel håll.-

För särskilt boende har också antalet indikatorer blivit färre och flera ändrade. Årets utfall visar att alla indikatorer är gula utom en som är grön. Förra året var en indikator röd och för övriga var den övervägande delen gröna och resten gula. Det gör att sammantaget för särskilt boende som helhet är indikatorn både i år liksom förra året gul med 86 procent av de äldre mycket eller ganska nöjda. Även

om ingen röd indikator finns i år så har flera indikatorer vänts från grön till gul (utan hänsyn till att indikatorerna ändrats) och tendensen är därför mindre bra, nedåt.

Mål B avser personer med funktionsnedsättning. Indikatorn mäts genom att personer med beslut om daglig verksamhet och boende med särskild service enligt LSS ska ha en genomförandeplan som beaktar självständighet. I den senaste mätningen av denna indikator var resultatet för 81,7 procent för produktionsområde omsorg. 2015 bedömdes indikatorn till 84 procent för produktionsområdet. Mätningen för 2016 har dock varit annorlunda då Socialnämnden fastställt kriterier för hur indikatorn ska mätas.

Den samlade bedömningen för målet som helhet blir 3 "ej uppnått men påbörjat". Det baseras på det sämre resultat (år 2015) för delindikator A som inte når upp omfattningen av gröna indikatorer och att fortsatt drar delindikator B ned det samlade resultatet. Tendensen sätts ändå som positiv med hänvisning till nämndens beslut rörande delindikator B, trots ett lägre resultat, och att äldreomsorgen som helhet inte har försämrats.

Mål 3 Medborgarperspektiv

Indikator för uppföljning: Ständig förflyttning jämfört år 2014

a) SCB medborgarundersökning (nöjdhet)

b) SBA (nöjdhet & bemötande)

c) SKL "Blomlådan" (tillgänglighet)

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är 3, "ej uppnått, men påbörjat" och med en positiv tendens. Bedömningen vilar på aktuella resultat av de tre delindikatorerna för uppföljning av målet där indikatorernas viktas lika och tillsammans ger matematiskt värdet 2,7. Fortsatt samma sken gul-röd. Men en förändring av värdet till ett bättre resultat jämfört 3,3 år 2015.

a) Statistiska Centralbyråns medborgarundersökning avseende nöjdhet (NMI) är delindikator. Sedan tidigare har värdet förbättrats jämfört år 2010. År 2012 betyg 49, hösten 2014 betyg 50 och inom medelindex. Våren 2016 genomfördes undersökningen igen. NMI för Ekerö kommun blev 49 i årets undersökning. Det är inte en säkerställd förändring jämfört med hösten 2014. Jämfört med förra undersökningen har verksamheten Miljöarbete fått högre betygsindex.

Medborgarundersökningen är en attitydundersökning och ingen brukarundersökning. Det är främst förbättringar av betygsindexen för verksamheterna miljöarbete, stöd för utsatta personer, äldreomsorgen och grundskolan som kan höja helhetsbetyget. Nästa undersökning genomförs år 2018.

Bedömningen av delindikatorn blir fortsatt värde 3 – ej uppnått men påbörjat. Ingen avgörande förflyttning jämfört år 2014. Tendensen är stagnerad, inbromsad positiv förändring.

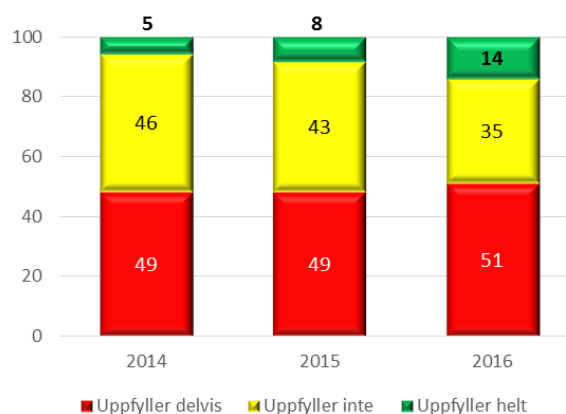
b) Stockholm Business Alliance, SBA, serviceundersökningen Nöjd-Kund-Index (NKI) är en delindikator och speglar nöjdhet och bemötande. Den mäter hur nöjda företagen är med den kommunala myndighetsutövningen. Mätningen av indikatorn är densamma som återfanns i årsredovisning 2015.

Den sammantagna bedömningen är att indikatorn inte stärker måluppfyllelse då undersökningen 2015 ger NKI-värdet 63 och en negativ förflyttning från värdet 74 år 2014. Vid detta tillfälle blir bedömningen av indikatorns värde 4, "ej uppnått" i och med en tillbakagång 2015. Tendensen är svårbedömd och sätts vid detta tillfälle till varken positiv eller negativ och ytterligare mätningar behövs till stöd för tendensbedömning.

c) Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) inventering av e-tjänster för medborgare – eBlomlådan som är en självvärdering av verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering är en delindikator och ska spegla tillgänglighet. eBlomlådan beskriver hur långt en kommun har kommit i sin digitalisering.

Under 2016 har Kommunfullmäktige antagit en digitaliseringspolicy och Kommunstyrelsen antagit en verksamhetsplan för digitalisering. En effekt av processen och beslut om styrdokument är att de även antas bidra till en ökad medvetenhet om hur digitalisering kan effektivisera våra verksamheter.

Dessa beslut och en ökad medvetenhet/kunskap återfinns som tre av de 37 indikatorer som mäter vår digitala mognad i eBlomlådan och visar därmed en förbättring (värden i procent) jämfört med 2015.

Aktiviteter pågår som påverkar ytterligare 7 indikatorer i eBlomlådan positivt. Dessa aktiviteter berör styrning, ledning och förvaltning av digitala satsningar samt införanden av digitala plattformar och system, som e-tjänsteplattform och säker inloggning.

Resultatet visar en positiv förflyttning jämfört resultat 2015. Vid årsskiftet bedömdes delindikatorns måluppfyllelse till 3. Den sammanvägda bedömningen vid detta tillfälle är att värdet bör bedömas till 2 – inte helt uppnått, är på väg. Den positiva utvecklingen under året (väsentligt fler som uppfyller helt och det genom att minska området uppfyller inte) och med många pågående aktiviteter ger underlag för avgörande förflyttning i bedömning av måluppfyllelsen.

Målområde 4 Samhällsutveckling

Indikator för uppföljning:

a) *Antalet invånare ska öka med i genomsnitt 400 per år sett över längre tid (vikt 60 procent)*

b) *Andelen hushåll med höghastighetsuppkoppling till Internet ska årligen öka jämfört år 2014 (vikt 10 procent)*

c) *Antalet kommunala lokaler med "energieffektiva" lösningar ska kontinuerligt öka jämfört år 2014. (vikt 30 procent)*

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen är 2 – inte helt uppnått, är på väg och med positiv tendens. Bedömningen vilar på tillgängliga resultat av de tre delindikatorerna för uppföljning av målet där indikatorerna olika vikt och respektives bedömning ger matematiskt värde 1,6. Två av delindikatorerna (b och c) är uppnådda för perioden men har en mindre tyngd än delindikator a med värde 2. Det är en positiv förflyttning under året och främst som följd av bättre måluppfyllelse indikator a.

a) Antalet invånare ökade under 2016 med över 400. Den totala ökningen under de fem senaste åren är något över 1 600 eller i genomsnitt nära 330 nya invånare per år. En positiv förstärkning i och med folkningen under 2014. Motsvarande beräkning de senaste 10 åren resulterar i en befolkningsökning om 310 nya Ekeröbor i snitt per år. Bedömningen av indikatorn är idag 2- ej uppnått men på väg men med tendens till att det dröjer ytterligare några år innan målet kan bedömas som uppfyllt. Utfall 2016 är enligt indikatorn men inte snitt över tid även om både snittet över 5 år och över 10 år har ökat.

b) Målet har sin utgångspunkt i att Ekerö kommun befinner sig i en expansiv fas och kommer inom en inte allt för avlägsen framtid att gå från landsbygd till småstad. Statistiken från PTS för 2016 visar att andelen uppkopplade mot fibernät ökat kraftigt. Nu har 60 procent i Ekerö kommun tillgång till fiber (100 mbit/s) . En förändring med 15 procentenheter jämfört 2015 och nästan 40 procentenheter jämfört år 2013.

Bedömningen för måluppfyllelse för delindikatorn är 1 – uppnått. En avgörande positiv förändring jämfört år 2015. Delindikatorn väger inte tungt för målet som helhet.

c) Den tredje delindikatorn för målet är att antalet kommunala lokaler med "energieffektiva" lösningar kontinuerligt ska öka. Under 2015-2016 har investeringarna generellt varit omfattande och berört många av kommunens lokaler. Nyinvesteringar och reinvesteringar i främst skollokalerna bidrar till effektivare energianvändning och i flera fall ersätts direktverkande el med vattenburen värme. Mellan år 2014 och 2013 minskade energianvändningen med 2,5 procent. Tekniska nämnden har effektiv energianvändning som mål med en minskning med 1 procentenhet per år. Deras utlåtande om måluppfyllelse är att senaste energistatistiken avser helåret 2015 och att den visar på en reducering i linje med målet. Nämndens mål har bedömts som vara uppnått, värde 1.

Mål 5 Ekonomi

Indikator för uppföljning: Årets resultat beräknas i procent där årets resultat är i relation till summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal fastighetsavgift (vikt 75 procent). Egenfinansieringen beräknas i procent - årets investeringsutgifter i förhållande till beloppet för avskrivningar, avsättningar, årets resultat och medel på bank (vikt 25 procent).

Den samlade bedömningen av måluppfyllelsen vid denna tidpunkt är att målet är uppnått, värde 1. Årets resultat 80 mnkr motsvarar 5,5 procent i resultat och överstiger indikatorn för resultatnivå om minst 1 procent och sträva mot 2 procent.

Året investeringar uppgår till 143 mnkr. Nyckeltalet självfinansiering av investeringar visar på över 100 procent och egenfinansieringen samma. Därför är även detta delmål uppnått.

Årets finansiella mål är uppnått. Resultatet (viktat till 75 procent) är uppnått enligt indikatorns utfall. Självfinansieringsgraden på balansdagen visar att årets investeringar har finansierats med årets tillförda medel. Egenfinansieringen är ytterligare lite högre. Låneskulden har ökat men i första hand som eftersläpning av finansiering av förra årets investeringar. Indikator för finansieringen av investeringarna (viktat till 25 procent) bedöms därmed också som uppnådd. Framåt visas tendens som avtagande eller nedåtgående som följd av att kommande års ekonomiska budgetplan visar mer ansträngt läge från år 2018.

Tendensen bedöms idag till negativ. Även om resultatet vid årets slut visar på ett bra positivt resultat så går kommunens ekonomi in i ett mer besvärligt läge som känns under 2017 men framförallt mer besvärligt från 2018. Ekerös högre avgift i inkomstutjämningsystemet är en faktor. Enligt flerårsplan är Ekerö kommun inne i en period av omfattande investeringsvolym. Nuvarande bedömning är att investeringarna med nuvarande volym framöver inte kommer kunna finansieras med egna medel.

Nämndernas uppföljning av målen i sammanfattning

Nämnder, Kommunstyrelse och Kommunstyrelsens kommunala produktionsområden har egna mål relaterade till Ekerö kommuns övergripande mål men även mål för egen förflyttning. Vissa nämnder har mål som är mer långsiktiga inriktningsmål eller strävansmål. Andra nämnder har mål som är mer operationella såsom handläggningstider eller målsättningar att uppnå eller aktiviteter att göra under ett kalenderår. Därför bör måluppfyllelsen för nämnder och produktionsområde inte jämföras direkt med varandra eller sammanfattas till ett samlat resultat för måluppfyllelse.

Om hänsyn inte tas till olika inriktning på målen är en samlad bedömning av måluppfyllelsen i nämnder, Kommunstyrelse och produktionsområden att i många fall är utvecklingen på väg mot måluppfyllelse men i lite olika grad. Den matematiska beräkningen av graden av måluppfyllelse vid denna tidpunkt för samtliga mål är sammantaget är 2,3.

Sammanfattande bedömning måluppfyllelse av alla målen	Vikt		1	2	3	4
Barn- och utbildningsnämnden - 7 mål	2,1	●		✓		
Socialnämnden – 6 mål	2,8	●			✓	
Kultur- och fritidsnämnden – 6 mål	2,0	●		✓		
Byggnadsnämnden – 11 mål	2,5	●			✓	
Miljönämnden – 6 mål	2,3	●		✓		
Tekniska nämnden – 8 mål	1,9	●		✓		
Kommunstyrelsen – 5 mål	2,6	●			✓	
KS - produktionsområde Omsorg – 4 mål	2,0	●		✓		
KS – produktionsområde Kultur – 3 mål	2,3	●		✓		

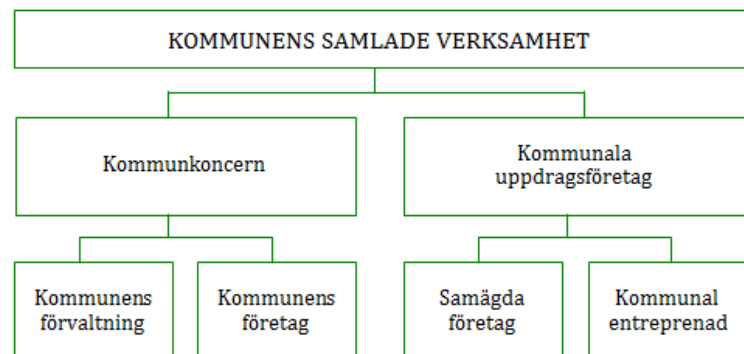
Målen och uppföljningen av dem återfinns sammanfattat i årsredovisningens avsnitt för respektive nämnd och Kommunstyrelsens. Fördjupad återgivning av måluppfyllelsen finns i respektive nämnds och produktionsområdes verksamhetsberättelse 2016.

Resultat 2016

Kommunens samlade verksamhet

Med kommunens samlade verksamhet menas den verksamhet kommunen driver i kommunkoncernen och i uppdragsföretag.

Kommunkoncernen är den kommunala förvaltningen inklusive verksamhet som drivs i kommunalförbund samt kommunala bolag. AB Ekerö Bostäder ägs i sin helhet av kommunen. Kommunens brandförsvär är en del av kommunalförbundet Södertörns Brandförsvärsförbund.

De kommunala uppdragsföretagen består i

- samägda företag utan betydande ägarinflytande som AB Vårlyjus (1,3 procent) och AB Stockholmsregionen Försäkring (2,3 procent) och betydande ägarinflytande i AB Roslagsvatten (13,6 procent) samt
- kommunala entreprenader såsom företag som helt ägs av andra juridiska personer än kommunen och till vilka kommunen med stöd av Kommunallagen 3:18 och 3:19 överlämnat vården av en kommunal angelägenhet.

Södertörns Brandförsvarsförbund

Verksamheten

Södertörns brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund som bedriver räddningstjänst i kommunerna Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö. I förbundsområdet finns cirka 600 000 invånare. I medlemskommunerna finns åtta räddningsstyrkor dygnet runt, tre deltidsstyrkor, åtta räddningsvårn och en regional räddningscentral. På dagtid vardagar finns dessutom fem mindre räddningsstyrkor och under övrig tid finns extrapersonal i beredskap.

Ett helt nytt beslutat handlingsprogram låg till grund för verksamheten. Efter samråd med medlemskommuner finns ett tydligt politiskt ställningstagande som ställer krav på ett brett engagemang i samhället parallellt med det lagstadgade ansvaret för förebyggande och skadeavhjälpande olycksarbete.

Under året genomfördes 8 000 räddningsinsatser i medlemskommunerna, en kraftig ökning jämfört året innan. Av dessa var en tredjedel till akuta uppdrag med nödläge. 800 tillsyner har utförts och lika många övriga ärenden. Bland dem är tillstånd för brandfarlig vara och yttrande angående detaljplaner och byggärenden de vanligaste. Under året har förbundet utbildat 13 000 personer i brandskydd.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat blev ett överskott på 3,1 mnkr, det justerade resultatet är 2,9 mnkr efter att hänsyn tagits till realisationsvinster på 0,2 mnkr. Resultatet inkluderar jämförelsestörande intäkt på 1,4 mnkr.

Överskottet beror främst på vakanser som inte bemannats med vikarier. Det har även inneburit ett överskridande av budget för timanställda och för övertidsersättning. Långtidsfrånvaro har påverkat resultatet. Det påverkar även resultatet av pensionsskulden.

	Utfall	Utfall
Sbff i korthet, mnkr	2015	2016
Omsättning	331	336
Årets resultat efter finansnett	11,2	3,1
Balansomslutning	408	424
Årets investering	7,9	28,4
Solditet, %	20,9	20,9

Framåtblick

Med ett nytt handlingsprogram fastslår vi prioriteringarna för verksamheten de kommande åren och placerar Södertörns brandförsvarsförbund på samhällskartan i räddningstjänst Sverige på ett tydligare sätt.

Den kommunala koncernen

Ekerö kommunkoncern består av moderbolaget Ekerö kommun och det helägda dotterbolaget AB Ekerö Bostäder (556519-3645).

Kommunkoncernens resultat för år 2016 uppgår till 56,8 mnkr före skatt, 54,6 mnkr efter dessa poster. I detta resultat är mellanhavanden mellan Ekerö kommun och AB Ekerö Bostäder eliminerade. Koncernens resultat för år 2015 uppgick till 80,9 mnkr. Skillnaden i resultat mellan år 2015 och 2016 förklaras av realisationsvinster från försäljning av fastigheter vid AB Ekerö Bostäder under 2015.

Koncernens nettokostnader uppgår till 1 379,5 mnkr, en ökning med 92,8 mnkr eller 7,2 procent jämfört med år 2015. Ökningen finns inom Ekerö kommun, vid AB Ekerö Bostäder har nettokostnaderna minskat något.

Koncernens samlade tillgångar uppgår i bokslutet till 1 924,9 mnkr, en ökning med 95,6 mnkr eller 5,2 procent jämfört med år 2015. Ökningen återfinns inom Ekerö kommun och i bolaget som följd av gjorda investeringar och högre fordringar. Koncernens skulder och avsättningar uppgår till totalt 1 303,8 mnkr, soliditeten till 32,3 procent, en ökning med 2,1 procentenheter jämfört med 2015.

AB Ekerö Bostäder

Ekerö kommun äger samtliga aktier, 10 000 aktier á nominellt 1 000 kr, i AB Ekerö Bostäder. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Ekerö kommun förvärva, avyttra, äga, bebygga och förvalta fastigheter eller tomträtter med bostäder, affärlägenheter och därtill hörande kollektiva anordningar.

AB Ekerö Bostäder

Ordförande: Ingemar Hertz (M)

Verksamhet

Bolaget äger idag 821 hyreslägenheter i 11 bostadsområden i Ekerö kommun. Under året har bolaget fortsatt sitt arbete med planerat underhåll enligt upprättad långtidsplan.

Upphandling avseende stambyten, badrumsrenovering samt byte av yttertak har genomförts för 106 lägenheter på Wrangels väg. Inga badrum renoverades på Söderströms väg till följd av utfallet i hyresförhandlingarna. På Wrangels väg har värmekulvertsystemet till/från respektive hus bytts ut och samtliga entréportar har ersatts med nya under året. På Fårhagsplan har gårdsmiljöerna rustats upp i en första etapp. Elektroniska passagesystem har installerats i samtliga portar på Ångbåtsvägen och Wrangels väg. Målning av fasader på Ploglandsvägen har slutförts under året.

Hyresgästlokalen på Ångbåtsvägen har flyttats till en mindre för att istället möjliggöra två hyreslägenheter. Under året har bolaget inte sålt några bostadsrätter eller fastigheter. Bolaget har under året tecknat köpeavtal avseende del av fastigheten Stenby 15:24 på Adelsö.

Hyresförhandlingarna avseende 2016 hänfördes till Hyresmarknadskommittén för medling. Efter att Hyresmarknadskommittén tvingats göra om sitt beslut på grund av felaktig hantering, resulterade det i en justering av bostadshyrorna med 0,86 % från 1 mars 2016. Hyresförhandlingarna för 2017 års hyror blev smidigare än på många år. En förhandlingsöverenskommelse träffades med Hyresgästföreningen om nya hyror för 2017 och 2018. Hyrorna höjs för bolagets lägenheter med 1,2 % från 1 januari 2017. Därutöver höjs hyrorna för Ekebyhovsvägen och Fårhagsplan med 0,75 % från samma datum som en del i en mer enhetlig hyressättning för badrumsrenovering i Ekerö Bostäders miljöprogrambyggnader. Hyrorna för bolagets samtliga parkerings- och garageplatser höjs med 4,5 % från 2017-01-01. Hyrorna höjs för bolagets lägenheter med 0,69 % från 2018-01-01. Därutöver höjs hyrorna för Ekebyhovsvägen och Fårhagsplan med 0,75 %. Parkering- och garageplatser höjs med 4,5 %.

Bygglov har under året erhållits för sex nya huskroppar, innehållande 80 nya hyreslägenheter, inom fastigheten Tappström 3:1 (Wrangels väg). Vid slutet av året tecknades avtal om en totalentreprenad för uppförande av dessa huskroppar. En upphandling genomfördes avseende nybyggnation av parhus med drygt 30 hyreslägenheter, på Adelsö, del av Stenby 15:24. Inga anbud inkom, varför en direktupphandlingsprocess inleddes.

På grund av stor efterfrågan på nya bostäder har bolaget under året arbetat med utredningar av ett flertal tomter för nyproduktion. Resultatet visade att det nästan bara är tomter klassade som Allmänt ändamål, varför endast tillfälliga bygglov för bostäder kunde bli aktuella. Genom domslut i Mark- och miljööverdomstol försvårades möjligheterna till tillfälliga bygglov, dessa utredningar har pausats. Bolaget har fortsatta diskussioner med kommunen om möjligheten att förvärva tomter detaljplanlagda för bostäder.

Kommunen har i början av 2016 tagit fram ett program för en ny detaljplan för Stenhamra centrum, inom vilken AB Ekerö Bostäder får möjlighet att bygga nya bostäder på dels Herman Palms plan, dels Fårhagsplan. Bolaget har lämnat in remissvar på programmet.

Bolaget har i slutet av året implementerat en energiuppföljningsmodul till sitt fastighetssystem vilket kommer förenkla och förbättra bolagets miljöarbete. Bolaget har under 2016 följt internkontrollplan.

Under perioden april – december 2016 förmedlades samtliga vakanta lägenheter till Ekerö kommun, som i sin tur hyrde ut dessa till nyanlända. Bolaget har under året arbetat för att hjälpa nyanlända hyresgäster tillrätta och anpassat arbetsrutiner för att skapa bästa möjliga integration.

Bolaget har under året anslutit sig till Fastighetsägarna Stockholm.

Under 2016 har samråd hållits med Hyresgästföreningen avseende stamrening- och badrumsrening av 106 lägenheter på Wrangels väg.

I november 2016 tecknade bolaget ett nytt boinflytandeavtal med Hyresgästföreningen.

Bolaget har under 2016 arbetat med en ny varumärkesplattform.

En av de väsentligaste riskerna avser räntenivåer på bolagets finansiering. Denna risk analyseras konstant och styrs genom bolagets finanspolicy.

En annan potentiell risk är felaktiga bedömningar avseende kostnader för stora utvecklingsprojekt såsom nybyggnation av Wrangels väg. Noggrann projektering och kostnadsstyrning av dessa projekt är av stor vikt.

Bolagets påverkan på miljön utgörs främst av utsläpp av växthusgaser till följd av förbrukning av el, värme och vatten i de ägda fastigheterna. Bolaget arbetar kontinuerligt med att sänka energiförbrukningen för respektive objekt. I bolagets verksamhet finns endast en mindre oljepanna kvar i drift som försörjer en villa på Munsö. Bolaget köper Miljöklassad el och producerar värme antingen genom biobränsleldade värmepannor eller med olika former av värmepumpar.

Personalförhållanden

Vid utgången av 2016 finns 15 anställda i bolaget. Bolaget har under året ändrat benämningen på bolagets fastighetsskötare till boservicevärd. Boservicevärdarna har i början av året organiserats om, så att det finns områdesansvarig för varje bostadsområde. För att öka kvaliteten för kund anställdes ytterligare en boservicevärd från 1 juli 2016. Under hösten anställdes två personer i en nybildad "egen regi"-grupp, en målare och en snickare. Dessa ersätter de timmar bolaget tidigare köpt från entreprenörer. Det har varit personalomsättning på tjänsten driftsansvarig och en fastighetsskötare har gått i pension. Verkställande direktör har sagt upp sin tjänst och avslutar sin anställning 31 januari 2017. Styrelsen har utsett ekonomichef till tillförordnad verkställande direktör från 1 februari 2017.

Viktiga händelser efter räkenskapsårets utgång

I början av februari 2017 fick bolaget in anbud avseende nybyggnation av parhus, med drygt 30 hyreslägenheter, på Adelsö, del av Stenby 15:24. Från 1 januari 2017 återupptas uthyrning av vakanta bostäder via bostadskön. Max 40 procent av de vakanta lägenheterna förmedlas till kommunen för bostäder till nyanlända.

Framåtblick

Nybyggnation av cirka 80 nya lägenheter bedöms kunna påbörjas på Wrangels väg under 2017 med färdigställande under 2018.

Nybyggnation av cirka 30 nya lägenheter bedöms kunna påbörjas på Adelsö under 2017 med färdigställande under 2017-2018.

Bolaget är involverat i nya planlägningsprocesser avseende Ekuddsvägen, Ekebyhov, Fårhagsplan, Herman Palms plan och Ångbåtsvägen med möjlig planläggning av 275-330 lägenheter.

Försäljning av några av de mindre och perifera fastigheterna (Kumlavägen och Munsö) samt av bola-

get ägda bostadsrätter kan bli aktuella att genomföra under 2017.

Ekerö kommunfullmäktige har 2016-11-01 § 110 beslutat om att utöka borgen för bolaget som följd av planerad kommande nyproduktion.

Resultat

Bolagets resultat för år 2016 uppgår till 2,1 mnkr före skatt och förändring av periodiseringsfond. Resultatet efter dessa poster är 1 mnkr. Av bokslutsdisposition 9,3 mnkr år 2015 avsatt i periodiseringsfond har 1,4 mnkr återtagits under 2016. Rörelsens intäkter uppgick under året till 82,6 mnkr.

Det bättre resultatet för år 2015 förklaras av realisationsvinster från försäljning av fastigheter under detta år, en ej jämförbar post. Det egna kapitalet uppgår till 57,2 mnkr. Soliditeten är 10,1 procent. Justering av eget kapital i och med utdelning till ägaren. Bolaget har externa lån i olika kreditinstitut om 409,2 mnkr. På balansdagen var checkräkningskrediten nyttjad till 8,5 mnkr och det fanns 0,7 mnkr i bank.

Bolagets investeringar under 2016 uppgick till 19,6 mnkr. 24,2 mnkr under 2015. De största insatserna under 2016 avsåg nybyggnation Wrangels väg 5, dörrpartier Wrangels väg 3, balkongpartier Fårhagsplan samt inköp av fastigheten Adelsö Stenby 15:24

Resultaträkning, tkr	Utfall 2015	Utfall 2016	Budget 2016	Balansräkning, tkr	2015	2016
Rörelsens intäkter	83 235	82 557	85 379	<i>Tillgångar</i>		
Rörelsens kostnader	-85 920	-70 494	-67 848	Materiella anläggningstillgångar	516 491	521 190
Rörelsens resultat	-2 685	12 062	17 531	Finansiella anläggningstillgångar	635	635
				Omsättningstillgångar	31 337	2 797
Finansiella poster	42 494	-9 993	-10 054	Summa tillgångar	548 463	524 622
Resultat efter finansiella poster	39 810	2 069	7 477	<i>Eget kapital, avsättningar, skulder</i>		
				Eget kapital	81 400	57 172
Bokslutsdisposition	-9 317	1 410		Obeskattade reserver	9 317	7 907
Årets skatt	-7 467	-2 477	-1 799	Avsättningar	15 748	17 411
Årets resultat	23 026	1 002	5 678	Långfristiga skulder	411 600	409 200
				Kortfristiga skulder	30 399	32 932
				Summa eget kapital avsättningar och skulder	548 463	524 622

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen upprättas med tillämpning av årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K 3).

Enligt lagen om allmännyttiga bostadsaktiebolag ska de kommunala bostadsbolagen ha ett marknadsmässigt avkastningskrav för att inte snedvrیدا konkurrensen mellan andra aktörer på marknaden. Relationen mellan ägaren, kommunen, och bolaget ska vara affärsmässiga och ekonomiskt åtskilda. Affärsmässiga principer innebär att bolaget alltid ska utgå från vad som är långsiktigt bäst för bolaget inom ramen för de regler och normer som gäller för denna sektor, samt att bolagen av sina ägare inte ska ges några särskilda fördelar som gynnar dem ekonomiskt i förhållande till marknadens privata aktörer.

Ekerö kommun

Resultat

Det positiva resultatet år 2016 för Ekerö kommun är 80 mnkr. Resultatet motsvarar drygt 2 900 kronor per invånare eller 5,5 procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Årets resultat är 28 mnkr, eller 990 kronor per invånare högre vilket motsvarar 50 procent förändring, än föregående års resultat 1 930 kronor per invånare, 52 mnkr.

<i>tkr</i>	Utfall 2015	Utfall 2016	Budget 2016	Avvik 2016
Verksamhetens intäkter	238 378	325 492	229 225	96 267
Jämförelsestörande intäkter *)	26 073	8 452	17 500	-9 048
Verksamhetens kostnader	-1 541 552	-1 661 530	-1 624 364	-37 166
Jämförelsestörande kostnader	-55	-233		-233
Avskrivningar	-50 412	-63 725	-58 067	-5 658
Verksamhetens nettokostnader	-1 327 568	-1 391 541	-1 435 706	44 164
Skatteintäkter	1 288 185	1 363 309	1 355 700	7 609
Generella statsbidrag	102 653	94 914	103 600	-8 686
Finansiella intäkter	3 058	26 415	1 230	25 185
Finansiella kostnader	-14 323	-13 127	-14 300	1 173
Årets resultat	52 005	79 967	10 524	69 442
Avgår försålda anläggningstillgångar	-6 933	0		
Ianspråktagande av öronmärkt EK	4 926	3 084		
Balanserat årets resultat	49 998	83 051		

Jämfört budgeterat resultat 10,5 mnkr, 0,7 procent, är årets resultat bättre med 69 mnkr. 2016 års budgeterade resultat är lägre än gängse rekommendation om minst 2 procents resultat. Ett resultat om 2 procent är den rekommenderade lägsta resultatnivån (trots positiv soliditet inklusive hela pensionsskulden) för att medge en reservering av eventuellt överskjutande belopp i resultatutjämningsreserv. Resultat 2016 är ett utfall som är 50 mnkr högre vid en jämförelse med 2 procents budgeterat resultat.

Avgörande för det goda resultatet, som är 50 mnkr högre än vid 2 procents resultat eller 69 mnkr högre än årets budget 10,5 mnkr, 0,7 procent, är:

- Volymavvikelse 34 mnkr i de två stora nämnderna Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden. Färre antal barn, elever, brukare, timmar och dylikt än antagande om omfattning i budgeten.
- Utdelning 25,2 mnkr, i överensstämmelse med vad som framgår av ägardirektiven, från kommunens helägda bostadsbolag.
- En positiv resultatpåverkan av att statsbidrag för flyktingverksamhet som är hänförlig till verksamheten före år 2016 även ingår i årets resultat, varför flyktingverksamheten i Socialnämnden visar nära 8 mnkr i positivt resultat.

Årets balanserade resultat är 83 mnkr, 5,7 procent. I balanserat resultat beaktas att i verksamhetens driftkostnader ingår 3 mnkr som balanseras med ianspråktagande av tidigare års öronmärkt eget kapital för särskilda framtida satsningar.

Under 2016 har disponerats öronmärkt kapital för under år 2016 utökad antal sommarjobb, förstärkt omfattning av simskola och skolsatsningen. Därutöver ianspråktagas 0,8 mnkr av tidigare års öronmärkt kapital för framtida infrastruktursatsningar för att balansera kostnaderna – som återfinns i tekniska nämndens resultat 2016 - för iordningsställande av bryggan vid Tappström för kollektivtrafik med den nya pendelbåten.

Kommunens bruttoomsättning uppgår till 1 738 mnkr. En förändring med 132 mnkr eller 8,2 procent jämfört föregående år. Årets förändring är väsentligt större än förra året då omsättningen ändå ökade jämfört åren innan. Avgörande betydelse för omsättningsökningen är högre verksamhetskostnader för nytt flykting- och integrationsuppdrag samt högre avskrivningar i och med större investeringsvolym. Därtill återfinns bakom kostnadsutvecklingen prisökningar och en fortsatt volymökning i verksamheten i första hand som följd av ökat antal invånare.

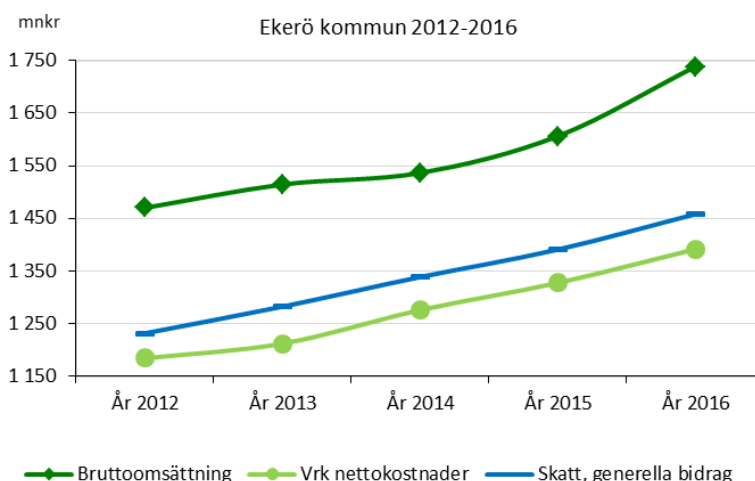
- Verksamhetens bruttokostnader är 1 662 mnkr och har ökat med 120 mnkr eller 7,8 procent. Även i år ökar bruttokostnaden stort. Förra året var förändringen 72 mnkr eller 4,9 procent. De båda åren innan dess var förändringen mer måttlig på omkring 2-3 procent. Stor betydelse för kostnadsutvecklingen under 2015-2016 är ökningen av statsbidragsfinansierad verksamhet generellt och inte minst det utökade uppdraget från hösten 2015 avseende flyktingmottagande och integration. I kostnaderna ingår 1,5 mnkr för reglering av Ekeröleden negativa resultat för trafikåret 2015/2016. Ekerö kommuns bokslut 2016 belastas med 7,1 mnkr i nedskrivning och utrangering av anläggningstillgångar.
- Årets avskrivningar är 63,7 mnkr vilket är 13,3 mnkr mer, 26 procent, än under 2015. Ett resultat av aktivering av slutförda investeringsprojekt och högre investeringsnivåer.
- De finansiella kostnaderna är totalt 13,1 mnkr och lägre än året innan för fjärde året i rad. 2016 års kostnader är 1,2 mnkr, 8 procent lägre än utfall 2015. Årets finansiella kostnad är näst intill endast hälften av 2012 års kostnad. En utveckling som effekt av lägre låneskuld till bank, avslut swappar och generellt lägre räntenivåer på marknaden.

Verksamhetens kostnader och intäkter

Verksamhetskostnader och avskrivningar summerar till 1 725 mnkr har under 2016 ökat med 133,5 mnkr, 8,4 procent jämfört år 2015. Samtidigt har verksamhetsintäkterna om totalt 326,8 mnkr ökat avgörande, 88,5 mnkr eller 37,1 procent. Verksamhetsintäkterna finansierar idag nästan 19 procent verksamhetskostnader och avskrivningar. En ökning jämfört förra årets 15 procent finansiering. Relationen visar att stor del av kostnadsutvecklingen under 2016 finansieras med en motsvarande intäktsutveckling. Verksamhetsintäkterna omfattar främst bidrag, riktade statsbidrag, avgifter, taxor och momscompensation. Bidragen uppgår till 178 mnkr år 2016 att jämföra med 102 mnkr under 2015 och 79 mnkr år 2014. I det beloppet ingår riktade statsbidrag från myndigheter. Totalt är statsbidragsbeloppet 138 mnkr år 2016 och utgör 42 procent av verksamhetsintäkterna. Bidragen har ökat med 85 mnkr jämfört året innan. År 2015 var statsbidraget 53 mnkr och år 2014 31 mnkr. Av 2016 års statsbidrag svarar Migrationsverket för 100 mnkr (28 mnkr år 2015) och Skolverket för 28 mnkr (17 mnkr år 2015). Statsbidrag för finansiering av kommunens kostnader för flyktingmottagandet av nyanlända och ensamkommande barn avseende den del som är socialtjänstens ansvarsområde samt i övriga nämnder för förskola, skola, integration i civilsamhället och överförmyndaren.

Summan av verksamhetens intäkter inklusive jämförelsestörande och verksamhetens kostnader samt avskrivningar utgör verksamhetens nettokostnader. Årets utfall är 1 391,5 mnkr. Det är 44,2 mnkr lägre än årets budget 1 435,7 mnkr.

Den sammanlagda nettokostnadsutvecklingen 57 mnkr är ganska hög med 4,8 procent (utan hänsyn tagen till enskilda poster med engångseffekt respektive år). Eller beräknad till 4,3 procent i resultaträkningen där försäljning av bostadsrätter ingår som jämförelsestörande finansiell intäkt. 2016 är kostnadsutveckling överstiger utvecklingen under 2015.

Summa skatteintäkter och generella statsbidrag har under 2016 sammantaget utvecklats med 4,8 procent. En intäktsförändring som överstiger nettokostnadsutvecklingen.

Utfallet av hela pensionskostnaden inom driftresultatet är 59 mnkr. I verksamhetskostnaderna ingår årets förändrade skuld till kommunanställda för intjänad semester, ferie- uppehållslön och övertid. Under 2016 har skulden ökat med 1,7 mnkr inklusive personalomkostnader jämfört ett år tidigare. Den totala skulden uppgår nu till 41,4 mnkr (39,7 mnkr år 2015, 37 mnkr år 2014).

I årets resultat ingår jämförelsestörande intäkter med 8,5 mnkr och avser försäljning av mark, i huvudsak fyra fastigheter, och att det fleråriga exploateringsprojektet Wrangels väg är avslutat med resultat nettointäkt 1,4 mnkr som har driftsredovisats. Föregående år var intäktsposten högre och de 26 mnkr under 2015 omfattande försåld mark 11,7 mnkr, försålda bostadsrätter 6,9 mnkr samt 7,4 mnkr i engångsintäkt för återbetalad sjukförsäkringspremie från år 2004.

Allt mer av kommunens verksamhet finansieras med olika slags bidrag. Bland bidragen ingår de riktade statsbidragen som de senaste åren ökat i omfattning och särskilt då dem som är hänförliga för kommunens uppdrag för flyktingmottagning och integration. Det finns även ett flertal statsbidrag för skola och barnomsorg där bland annat återfinns det årligen återkommande bidraget för att kommunen har maxtaxa i barnomsorgen, bidraget är 12 mnkr år 2016.

Myndighet, tkr	Utfall 2012 *	Utfall 2013 *	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016
Skolverket	16 922	16 702	16 293	16 694	28 783
Socialstyrelsen	1 988	719	380	3 280	3 672
Migrationsverket	11 967	10 070	10 400	27 616	99 595
Arbetsförmedlingen	2 499	2 521	2 847	3 271	2 695
Kulturrådet	-	-	458	618	98
Övriga statliga myndigheter	-	-	879	1 258	2 773
Summa riktade statsbidrag	33 375	30 012	31 256	52 737	137 616
Övriga bidrag	40 229	41 323	47 216	49 405	40 020
Summa bidrag	73 604	71 335	78 472	102 142	177 636

*) Kodplanen är ändrad från 2014 varför försiktighet av jämförelse retroaktivt ska ske av summering riktade statsbidrag

S:a bidrag är åren 2012,2013 och 2015 exkl intäktsbelopp för återbetalning av AFA försäkring

Av verksamhetens totala intäkter på nära 327 mnkr utgör bidragen 178 mnkr, 54 procent, och taxor och avgifter 94 mnkr, 29 procent. I bidragbeloppet ingår de riktade statsbidragen som i resultat 2016 motsvarar 138 mnkr varav bidrag från Migrationsverket är nära 100 mnkr. I redovisade bidrag för flyktingmottagandet återfinns i utfall 2016 statsbidrag som är hänförliga till period före 2016 och som inte har en motsvarande kostnad, en positiv resultatpåverkan med 8 mnkr. De riktade statsbidragen 138 mnkr fördelar sig med 72 procent från Migrationsverket och med 21 procent från Skolverket. Årets riktade statsbidrag är 85 mnkr högre än utfall 2015 och 106 mnkr mer än i utfall 2014. En ökning som i huvudsak är en följd av det ökade mottagandet av ensamkommande barn och nyanlända som ökade i omfattning från senhösten 2015.

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 1 391,5 mnr för år 2016. Det är 44 mnr lägre än budget. Årets nettokostnader har ökat med 64 mnr eller 4,8 procent jämfört utfall 2015.

mnr, netto	Avvik	Budget	Utfall	Utfall		
	helår	2016	2016	2015	förändr *)	
Barn- och utbildningsnämnden	17,8	-764,4	-746,5	-714,6	31,9	4,5%
Socialnämnden	30,2	-495,3	-465,1	-459,9	5,2	1,1%
Kultur- och fritidsnämnden	0,8	-42,0	-41,2	-35,1	6,0	17,2%
Byggnadsnämnden	1,5	-11,1	-9,6	-9,6	0,0	0,4%
Miljönämnden	0,0	-3,1	-3,1	-2,7	0,4	15,6%
Tekniska nämnden	-2,4	-15,1	-17,6	-18,5	-0,9	-4,8%
TN - balansenheter avfall	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Central politisk organisation	1,3	-11,0	-9,7	-9,9	-0,2	-2,5%
Revisionen	0,1	-1,1	-0,9	-1,0	0,0	-3,9%
Överförmyndaren	0,1	-1,8	-1,7	-1,2	0,5	42,7%
Kommunstyrelsens verksamheter	-0,9	-90,8	-91,7	-69,4	22,3	32,2%
Ks - Produktionsorganisationen	2,8	0,0	2,8	3,2	0,4	-13%
Nedskrivning/utrangering anlägg.	-7,1		-7,1	-8,9	-1,7	-20%
Verksamhetens nettokostnader	44,2	-1 435,7	-1 391,5	-1 327,6	64,0	4,8%

*) Jämförelse mellan utfall 2016 och utfall 2015

Samtliga nämnder, Kommunstyrelsens förvaltning och kommunala produktionsområden har under 2016 bedrivit sin verksamhet i enlighet med uppdrag och till en lägre nettokostnad budget. Tekniska nämnden redovisar ett negativt resultat om 2,4 mnr men underliggande finns överskott när hänsyn tas till 4 mnr i projektomkostnad för Roshagen som är utöver budget och balanseras med budgetmarginalen samt att nämnden har 0,9 mnr i kostnader för pendelbåtsbryggan som balanseras mot öronmärkt satsning i eget kapital.

Kommunstyrelsens olika budgettitlar ger sammantaget ett underskott jämfört budget på 1 mnr. Avgörande för avvikelserna är att i posten ingår ett underskott på drygt 9 mnr jämfört budget för försäljningsintäkter – intäkten blev drygt 8 mnr att jämföra med budget 17 mnr.

I Kommunstyrelsens utfall ingår en kostnad om 1,5 mnr redovisad på budgetmarginalen (budget 5 mnr) för regleringen till Trafikverket – Färjerederiet av underskottet för trafikår 2015/2016 i enlighet med beslut och redovisning i separat ärende i Kommunstyrelsen i februari 2017.

Verksamhetens nettokostnader belastas med 7,1 mnr som en effekt av införande av komponentavskrivning i sin helhet för kommunens anläggningstillgångar. Posten består i två delar. Dels 4,7 mnr i utrangering och dels 2,5 mnr i extra planmässig avskrivning för delar där restvärdet borde ha varit noll med denna förändrade redovisningsmetod. Projekt komponentavskrivning har intensifierats under hösten 2016, en liten del kvarstår i projektet som avslutas i början av 2017.

Verksamhetskostnader finansierade med tidigare års öronmärkt eget kapital

Under ett flertal år har Kommunfullmäktige i samband med behandlingen av årsredovisning och årets resultat beslutat om att öronmärka del av årets överskjutande resultat i eget kapital för framtida särskilda definierade åtgärder. Vid ingången av år 2016 var 41,4 mnr reserverat. Under året har 3,1 mnr disponerats.

- 0,9 mnkr av infrastruktursatsningar som ianspråktagits för pendelbåtsbryggan vid Tappström
- 0,1 mnkr för simskolor
- 1,2 mnkr för skolsatsningen
- 0,9 mnkr i utökat antal platser sommarjobb under 2016

Innan eventuellt beslut om att även reservera del av 2016 års överskjutande belopp i framtida särskilda satsningar är därmed 38,4 mnkr reserverat av det egna kapitalet.

I balanskravsanalysen som återfinns efter not 11 Eget kapital i notförteckning i de finansiella rapporterna återfinns årlig uppbyggnad och disponering under de senaste fem åren över samtliga satsningsområden.

Skatteintäkter och generella bidrag

Den totala intäkten från skatter och generella statsbidrag uppgår år 2016 till en sammanlagd intäkt om 1 458 mnkr. En ökning med 67 mnkr eller 4,8 procent jämfört år 2015. Av den positiva intäktsutvecklingen svara befolkningsökningen för 13 mnkr.

Årets intäktsutfall understiger årets budget 1 459 mnkr med 1,1 mnkr. Avvikelsen hade varit 4 mnkr utan de 2,9 mnkr i tillfälligt stöd för flyktingsituationen. Kommunerna fick sent hösten 2015 besked om att tillfälligt stöd 2015-2016 ska utgå med anledning av flyktingssituationen. Av 10 miljarderna fick Ekerö strax under 3,2 mnkr. Styrande redovisningsmässigt var att minst 1/13 skulle återfinnas i 2015 års räkenskaper.

De 10 miljarderna återfinns i regeringens budget och från och med 2017 och under några kommande år är del av stödet för flyktingsituationen inkluderat i de generella statsbidragen och del i en flyktinkvot där den senare successivt trappas av och alltmer överförs i den invånarbaserade generella statsbidraget. Prognosen för bidraget till Ekerö kommun är sammantaget drygt 10 mnkr år 2017 och den successiva omfördelningen till invånarbaserad beräkning från år 2019 har en positiv effekt för Ekerö.

mnkr, netto	Avvik helår	Budget 2016	Utfall Utfall 2016	Utfall 2015	förändr. *)	
Skatteintäkter	7,6	1 355,7	1 363,3	1 288,2	75,1	5,8%
Inkomstutjämnning	-12,1	-76,2	-88,3	-55,1	-33,2	60,1%
Införandebidrag	0,0	13,7	13,7	0,0	13,7	100,0%
Kostnadsutjämnning	-0,6	69,9	69,3	65,8	3,4	5,2%
Tillfälligt stöd flyktingsit.	2,9	0,0	2,9	0,2	2,7	1100,0%
Regleringsbidrag	-0,1	-0,8	-0,9	-1,0	0,1	-10,7%
LSS-utjämnning	0,6	44,5	45,1	41,4	3,8	9,1%
Summa skatt och utjämnning	-1,7	1 406,8	1 405,1	1 339,5	65,6	4,9%
Kommunal fastighetsavgift	0,6	52,5	53,1	51,4	1,8	3,5%
Summa	-1,1	1 459,3	1 458,2	1 390,8	67,4	4,8%

*) Jämförelse mellan utfall 2016 och utfall 2015

Inom ramen för de olika intäktsdelarna avviker fastighetsavgiften positivt 0,6 mnkr jämfört budget, effekten av förändringarna i årets beräkning var positiv för Ekerös vidkommande och totalt blev avgiften 53 mnkr. LSS-utjämnningen på 45 mnkr utföll även den med 0,6 mnkr högre intäkt, en följd av försiktig bedömning i budgeten.

Övriga delar skatteintäkt och utjämnning samvarier i hög grad. Summan av skatteintäkter och utjämningsystem uppgår till 1 357 mnkr. En negativ avvikelse jämfört budget med 5,3 mnkr. I utfallet ingår 13,7 mnkr i införandebidrag år 2016 till Ekerö kommun för att inte hela effekten av den förändrade högre inkomstutjämningsavgiften från 1 januari 2016 omedelbart ska slå igenom i sin helhet. Prognos-

sen för år 2017 är ett införandebidrag om 5,9 mnkr och från 2018 slår avgiftökningen igenom i sin helhet. Den ökade avgiften beräknas till 30 mnkr.

Finansnetto

2016 års finansnetto visar en sammanlagd nettointäkt om 13,3 mnkr. En avgörande förändring i och med utdelningen som återfinns som finansiell intäkt. Budgeten är en nettokostnad 13,1 mnkr genom att den reguljära bedömningen är högre finansiella kostnader än intäkter.

tkr (exkl jämförelsestörande fin int)	Avvik helår	Budget 2016	Utfall 2016	Utfall 2015	förändring *)	
Finansiella intäkter	25 185	1 230	26 415	3 058	23 357	763,9%
Finansiella kostnader	1 173	-14 300	-13 127	-14 323	1 196	-8,3%
<i>Varav:</i>						
varav ränta banklån	1 169	-12 250	-11 081	-2 466	-8 615	349,3%
uppräkn pension inkl löneskatt	4	-1 750	-1 746	-11 614	9 868	-85,0%
övrigt	0	-300	-300	-242	-58	23,7%
Summa finansnetto	26 358	-13 070	13 288	-11 265	24 553	-218,0%

*) Jämförelse mellan utfall 2016 och utfall 2015

Finansiella intäkter utföll för året till 26,4 mnkr. I posten ingår utdelningen 25,2 mnkr från AB Ekerö Bostäder i enlighet med ägardirektiven. Samt 40,8 mnkr från Roslagsvatten. Därtill kommer borgensavgiften från bostadbolaget och vissa ränteintäkter. Under 2016 har inte inga bostadsrätter försålts. Så skedde under 2015 med 6,9 mnkr, redovisade som jämförelsestörande finansiella intäkter.

Finansiella kostnader år 2016 uppgår till 13,2 mnkr, 1,2 mnkr lägre än budget. Kostnaderna har även i år fortsatt neråt även med nyupplåning under året. Räntekostnaderna blev 11,1 mnkr och understiger årets budget. Det främst en följd av fortsatt låga marknadsräntor och att upptagandet av nya lån kunde begränsas jämfört planering i budget. Diverse transaktionskostnader och räntekostnader redovisas i posten övrigt.

Balansomslutning

Kommunens samlade tillgångar uppgår på bokslutsdagen till 1 409,3 mnkr, en ökning med 101,6 mnkr eller 7,8 procent. Ökningen återfinns huvudsakligen som anläggningstillgångar och där de materiella anläggningstillgångarna har ökat med 79,8 mnkr. En följd av aktivering av omfattande slutförda investeringsprojekt men med påverkan av övergången till komponentavskrivning även för anläggningar före år 2014. I de finansiella anläggningstillgångarna återfinns bidrag till statlig infrastruktur med värde 48,5 mnkr på bokslutsdagen, ursprungligt värde var 65 mnkr och årligen sker avskrivning med 2,6 mnkr i enlighet med beslutad avskrivningstid år 2010.

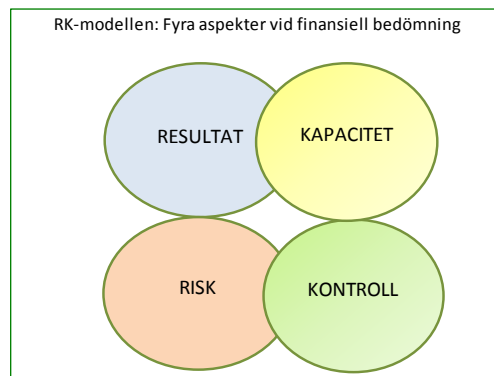
Av summa eget kapital, avsättningar och skulder 1 409,3 mnkr motsvarar kommunens skulder och avsättningar 840,7 mnkr.

Ekonomisk ställning och finansiell analys

Modell för finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning används en finansiell analysmodell som benämns RK-modellen.

Syftet med den finansiella analysen är att visa om kommunen upprätthåller en god ekonomisk hushållning enligt Kommunallagen genom att redovisa kommunens finansiella utveckling och ställning över tiden.

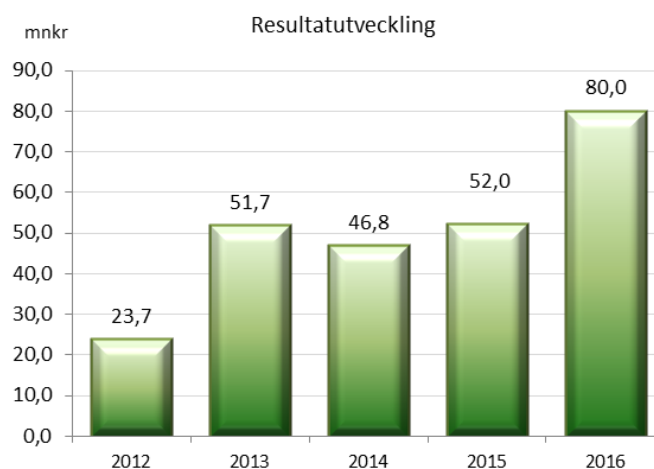
- **Resultat** - Resultatperspektivet visar den balans som finns mellan löpande intäkter och kostnader under året och över tid. Här ingår bland annat årets resultat och investeringsutvecklingen.
- **Kapacitet** - Kommunens finansiella situation i ett längre perspektiv, exempelvis soliditetsutvecklingen och kommunens skuldsättning.
- **Risk** - Redovisning och analys av risker som kommunen kan utsättas för och som kan påverka kommunens resultat och kapacitet på kort och lång sikt. Här redogörs för bland annat kassalikviditet, borgensåtagande samt pensionsskulden.
- **Kontroll** - Det fjärde perspektivet åskådliggör vilken kontroll kommunen har över den finansiella utvecklingen samt finansiella målsättningar och planer, exempelvis budgetföljsamhet.

Resultat och kapacitet

Positivt resultat

Ekerö kommun redovisar år 2016 ett positivt resultat med 80 mnkr, en positiv budgetavvikelse på 69,4 mnkr. Resultatet motsvarar 5,5 procent av summan av skatteintäkter och generella bidrag.

Genomsnittligt årets resultat för perioden 2012-2016 uppgår till 51 mnkr, 3,8 procent i förhållande till för perioden genomsnittlig intäkt från skatter och generella bidrag. Exkluderas samtliga för perioden jämförelsestörande poster är den genomsnittliga resultatnivån 27 mnkr, 1,9 procent.

Balanskrav och balanskravsresultat

Sveriges kommuner ska enligt lag ha ett balanserat resultat där intäkterna överstiger kostnaderna. Kommunallagen fastställer balanskravet. Om kostnaderna för ett visst år är mer än intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet återställas under de närmast följande tre åren. Kommunfullmäktiga ska vid sådana lägen anta en åtgärdsplan för hur återställandet ska ske om inte synnerliga skäl finns för att så inte göra. Ekerö kommun uppfyller balanskravet år 2016 och har gjort det under 12 åren.

Vid avstämning av balanskravet för kommunen är resultatet 5,5 procent. Innevarade år finns ingen hänsyn att ta till reavinst från försäljning av bostadsrätter (6,9 mnkr år 2015). Därtill ska beaktas ianspråktagande av tidigare års öronmärkt eget kapital för särskilda ändamål. Under 2016 har 3,1 mnkr (4,9 mnkr under 2015) disponerats av tidigare uppbyggd reservering. Ekerös balanserade resultat är 83 mnkr eller 5,7 procent.

mnkr / procent av skatt och bidrag	2016	
Redovisat resultat	80,0	5,5
Realisationsvinster	0,0	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	80,0	5,5
<i>Ianspråktagande av tidigare öronmärkt eget kapital</i>		
Skolsatsning	1,2	
Badplatser och simskolor	0,1	
Sommarjobb 2016, utökning	0,9	
Infrastruktur	0,9	
Balanserat årets resultat steg 1	83,1	5,7
<i>Årets uppbyggnad av:</i>		
Resultatutjämningsreserv	-34,0	
Balanserat årets resultat efter resultatutjämningsreserv	49,1	3,4
<i>Årets uppbyggnad av övriga öronmärkning:</i>		
Upprustning av skolgårdar	-1,0	
Trygghetspeng	-2,0	
Ny lekplats/aktivitetsyta i centralt placerat läge	-3,0	
Mötesplatser i syfte att värna Ekeröandan	-5,0	
Pensionsreserv	-5,0	
Årets balanskravsresultat	33,1	2,3

Ekerö tillämpar reservering till resultatutjämningsreserv (RUR) sedan det möjliggjorde år 2013 enligt lag. Reserv kan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt och förutsatt att förutsättningen för att få disponera medel ur RUR är uppfyllt - den årliga tillväxten i det underliggande skatteunderlaget i riket är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren.

Kommunstyrelsen beslutade 2017-04-04 att föreslå Kommunfullmäktige att öronmärka 16 mnkr av 2016 års positiva resultat som tillförs det egna kapitalet i definierade särskilda framtida satsningar; upprustning av skolgårdar, trygghetspeng, en ny centralt belägen lekplats/aktivitetsyta, resurser för att upprätthålla och skapa naturliga mötesplatser i syfte att värna Ekeröandan och i pensionsreserv.

Utifrån Ekerös regelverk för RUR och en fortsatt lägsta nivå om 2 procent årets resultat reserveras 34 mnkr i resultatutjämningsreserven som i och med ett uppgår till 60,3 mnkr av det egna kapitalet.

Årets balanskravsresultat är 33 mnkr, 2,3 procent och uppfyller lagens krav och fullmäktiges beslut. Balanskravsanalys för de senaste fem åren återfinns i de finansiella rapporterna inom not 11.

Verksamheten nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader bör öka långsammare än kommunens skatteintäkter och generella bidrag. Ett mått på detta är nettokostnadernas andel av som visar hur stor del av intäkten som går till den löpande verksamheten.

(förändring i procent)	2016	2015	2014	2013	2012
Nettokostnadsutveckling exklusive jämförelsestörande poster	3,4	4,1	4,9	1,9	5,8
Skatteintäkter och statsbidragsutveckling	4,8	3,9	4,4	4,1	3,9

Verksamhetens nettokostnader ökar med 3,4 procent jämfört med föregående år. Skatteintäkter och generella bidrag ökar sammataget med 4,8 procent. Under perioden 2014-2016 har verksamhetens nettokostnader ökat i genomsnitt med 4,1 procent och skatteintäkter och generella bidrag med 4,4 procent.

(procent)	2016	2015	2014	2013	2012
Avskrivningar	4,4	3,6	3,6	3,8	3,9
Nettokostnad	95,4	95,9	96,2	95,3	96,9
Nettokostnad exkl jämförelsestörande poster	96,0	97,3	97,1	96,7	98,8
Finansnetto inkl jämförelsestörande finansiell intäkt	-0,9	0,3	0,3	0,7	1,2
Finansnetto exkl jämförelsestörande finansiell intäkt	-0,9	0,8	1,2	1,5	1,9
Nettokostnad inkl finansnetto	94,5	96,3	96,5	96,0	98,0

Nyckeltalet speglar hur stor del av skatter och statsbidrag som den löpande verksamheten tar i anspråk. Det utrymme som finns kvar kan användas för amortering av långfristiga lån, finansiering av investeringar och/eller sparande. Verksamheten exklusive jämförelsestörande poster, avskrivningar och finansnetto tog i anspråk 95,4 procent av skatteintäkter och generella bidrag under 2016. Avskrivningarnas andel var 4,4 procent och finansnettot - 0,9 procent (finansnettot var alltså positivt under 2016 i och med utdelning från det helägda bolaget i enlighet med ägardirektiven). Den totala nettokostnadsandelen är 94,5 procent och 1,8 procent bättre än föregående år. Den totala nettokostnadsandelen exklusive jämförelsestörande poster är 96 procent.

Jämförelsestörande poster

I resultat 2016 ingår jämförelsestörande intäkter på 7,1 mnkr. De har uppstått genom försäljning av anläggningstillgångar.

Investeringar och självfinansieringsgrad

Investeringarna uppgick till 143,5 mnkr. Självfinansieringsgraden mäter hur stor andel av investeringar som kan finansieras med de intäkterna som återstår när den löpande driften är finansierad. En självfinansieringsgrad på 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga årets investeringar. Årets självfinansieringsgrad är 105 procent. Den genomsnittliga självfinansieringen de senaste 3 åren är 78 procent och sett över den senaste femårsperioden 84 procent.

	2016	2015	2014	2013	2012
Intern tillförda medel (mnkr)	151	112	106	121	85
Årets investeringar (mnkr)	143	204	127	142	64
Självfinansieringsgrad av investeringar (procent)	105,2	54,6	83,6	85,5	133,7

Soliditetsutveckling och eget kapital

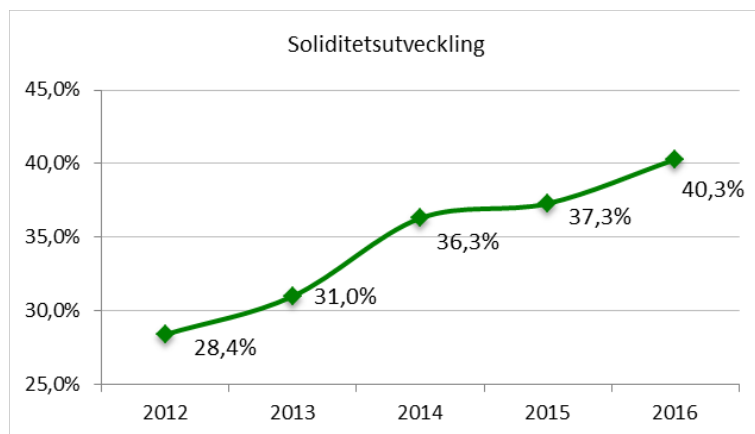
Soliditeten är ett mått för att beskriva kommunens ekonomiska styrka på lång sikt och visar hur stor del av kommunens tillgångar som kommunen själv finansierat, det vill säga det egna kapitalet i förhål-

lande till det bokförda värdet på tillgångarna. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen och tillgångarnas och skuldernas förändring. När det görs en bedömning av den ekonomiska situationen är det soliditetens utveckling snarare än den absoluta nivån som är mest intressant.

	2016	2015	2014	2013	2012
Tillgångsförändring (procent)	7,8	9,0	-4,5	5,9	-0,4
Förändring eget kapital (procent)	16,5	11,9	12,0	15,3	7,6
Soliditet (procent)	40,3	37,3	36,3	31,0	28,4
Soliditet m hänsyn till pensionsåtagande inom linjen, %	10,4	2,6	-2,8	-8,6	-11,3

Soliditeten år 2016 når drygt 40 procent. Den har stärkts med 3 procentenheter jämfört förra året och med 12 procentenheter jämfört med år 2012.

Med årliga goda resultat under en följd av år har eget kapital förstärkts och kommunens ekonomiska profil stadigt förbättrats.

Förbättrad ekonomisk styrka kommer även till uttryck i måttet soliditet med hänsyn tagen till ansvarsförbindelsen för pensioner För andra året visar Ekerö kommun positiv soliditet, för 2016 10,4 procent. En utveckling med en förbättring med 21 procentenheter över den senaste femårsperioden

Väsentligt i bedömningen av Ekerö kommuns ekonomiska ställning är att beakta att stor del av eget kapital är reserverat för särskilda ändamål. Av eget kapital 568 mnkr är 123 mnkr, nära 22 procent, reserverat i resultatutjämningsreserv, ackumulerat överskott i produktionsenheterna samt övrig reservering för framtida särskilda definierade ändamål.

Eget kapital motsvarar 20 740 kr per invånare. Jämfört år 2015 en ökning med drygt 2 660 kronor eller nästan 15 procent. Jämfört bokslut 2012 har det egna kapitalet över perioden ökat med 231 mnkr eller 68 procent till 568 mnkr vid utgången av 2016. Kommunens finansiella ställning är stärkt. En förändring om hur hela pensionsskulden ska redovisas som återfinns i förslag till ny kommunal redovisningslag förändrar negativt Ekerös finansiella ställning. Pensionsskuld som ansvarsförbindelse minskar årligen genom att alltmer av skulden aktiveras i pensionsutbetalning vilket (tillsammans med ökat eget kapital) också kommer till uttryck i att Ekerö sedan förra året har positiv soliditet inklusive ansvarsförbindelsen. Men skulle ansvarsförbindelse pensionsskuld ställas mot eget kapital skulle 2016 års egna kapital reduceras till 147 mnkr. Ett positivt men lågt eget kapital, men väsentligt bättre än ett negativt kapital som före år 2015.

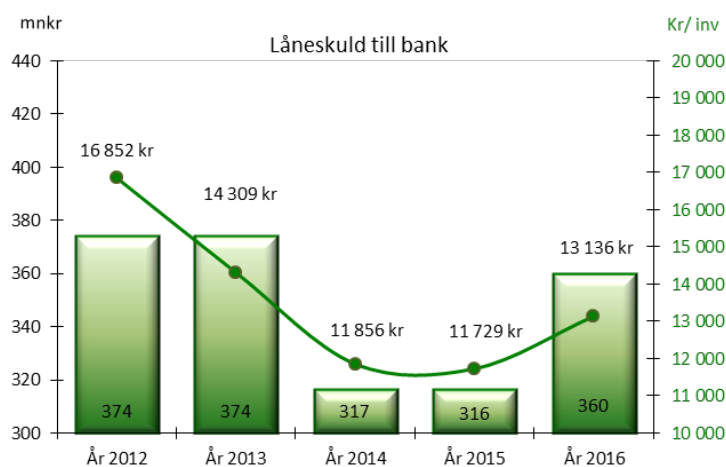
Låneskuld till kreditinstitut

Ekerö kommuns låneskuld till bank uppgick vid årsskiftet till 360 mnkr, en ökning under året med 43,5 mnkr. Nya lån har upptagit med 55 mnkr, amortering av befintliga med 11,5 mnkr.

Låneskulden till bank är att se som en långfristig skuld även om de underliggande lånen i balansräkningen är fördelade som långfristig skuld 200 mnkr och kortfristig skuld 160 mnkr - kapitalförfall inom 1 år. Dessa lån kommer att sättas om. Det är inte troligt att låneskulden amorteras ner under

kommande år givet nuvarande prognos över planerade investeringar om inte någon annan likviditetsförstärkning tillförs, exempelvis försäljningar.

Låneskulden var vid årsskiftet drygt 13 100 kronor per invånare. Ekerö kommuns låneskuld amorterades avgörande under åren 2011 och 2013. Låneskulden ökade under 2016 som följd av omfattande investeringsnivå 2015. Låneskulden är idag 110 mnkr lägre än jämfört år 2010. Eftersläpningen i utbetalningar av statsbidrag från Migrationsverket har tyngt likviditeten. Under andra halvåret 2016 utökades kommunens checkräkningskredit för att bättre balansera driftkostnaderna.

Genomsnittlig räntesats på balansdagen är 2,4 procent, för underliggande lån är den genomsnittliga bindningstiden 2,2 år och andelen ränteförfall inom ett år 49 procent. På balansdagen är 61 procent av låneskulden räntesäkrad i swap. En relativt hög andel, men lägre än förra årets 68 procent. I bokslut 2014 var 93 procent räntesäkrad vilket var en effekt på bokslutsdagen av omfattande amorteringar under några år. Under 2015 släpptes två swappar om tillsammans 75 mnkr. Hösten 2016 förlängdes en swap, men till en lägre ränta än tidigare, villkoren medgav att kreditinstitutet ensidigt så kunde. Lånenivån ökade under 2016 med 45 mnkr. Sammantaget ger det att andelen av underliggande kapital som är bundet i säkringsinstrument har minskat och påverkar även genomsnittlig ränta. Låga marknadsräntorna ger lägre räntekostnad vid omsättning av underliggande lån men slår inte igenom i hela låneportföljen, det är inte ekonomiskt fördelaktigt med befintliga swappar.

Den del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital brukar benämnas skuldsättningsgrad. Kommunens skuldsättningsgrad har minskat med 3 procentenheter jämfört med 2015 och med 12 procent jämfört med för fem år sedan.

(procent)	2016	2015	2014	2013	2012
Total skuldsättningsgrad	60	63	64	69	72
- varav avsättningsgrad	17	18	19	17	16
- varav kortfristig skuldsättningsgrad	17	21	19	15	17
- varav långfristig skuldsättningsgrad	26	24	26	37	39

Kommunalskatt

Ekerö kommuns skattesats uppgår till 19,25 kr vilket är något högre än genomsnittet i Stockholms län. Kommunalskatten i Ekerö förändrades senast 2002 bortsett från en skatteväxling med landstinget till år 2016 med 2 öre.

(procent)	Ekerö kommun	Stockholms län	Riket
Kommunens skattesats	19,25	18,52	20,75
Landstingsskatt	12,08	12,08	11,35
Total skattesats	31,33	30,60	32,10

Risk

Pensionsskulden

Kommunens samlade pensionsskuld uppgår vid årsskiftet till 590 mnkr. Under avsättningar finns 169 mnkr redovisat. Det består till en del av kompletterande ålderspension (förmånsbestämd pension). Under ansvarsförbindelse finns de pensionsförpliktelser som har tjänats in av arbetstagare och pensionstagare före 1998. De räknas årligen upp enligt fastställt index och reduceras med årets utbetalningar till pensionstagare. Detta åtagande uppgår i bokslutet till 421 mnkr.

mnkr	2016	2015	2014	2013	2012
Pensioner inom linjen, före 1998	421	454	468	497	472
Årets avsättning pensioner	169	165	158	143	121
Total pensionsskuld	590	619	626	640	593

Not: pensionsskuld inklusive särskild löneskatt

Enligt kommunallagen skall Kommunfullmäktige meddela särskilda föreskrifter för förvaltning av kommunala pensionsmedel. (KFS 01:5). Utgångspunkten för regleringen är att kommunerna själva skall svara för att pensionsmedlen används eller placeras på ett sådant sätt att åtaganden kan infrias utan att det uppstår behov av neddragningar i den kommunala verksamheten eller att kommande generationer får betala. I propositionen förutsätts att pensionsåtagandena kan härledas till olika tillgångar på balansräkningen. Detta är möjligt endast i de fall kommunen valt att placera pensionsmedlen i finansiella tillgångar och inte som Ekerö kommun valt att återlåna medlen för finansieringar av investeringar.

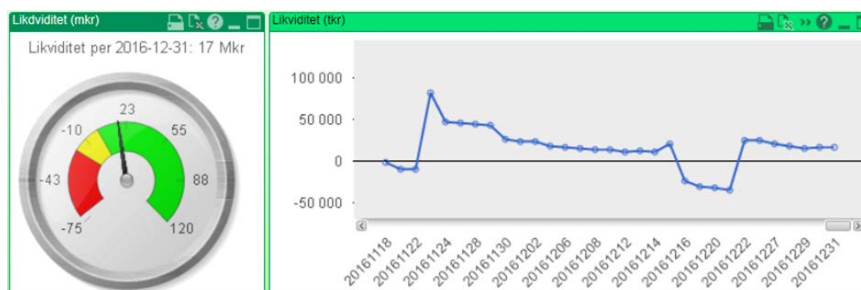
mnkr	2016	2015	2014	2013	2012
Summa pensionsförpliktelser	590	619	626	640	593
Finansiella placeringar	0	0	0	0	0
Återlån	590	619	626	640	593

Kortsiktig betalningsförmåga

Ett mått som mäter likviditet eller kortsiktig betalningsberedskap är balanslikviditeten. Nyckeltalet är beräknat på balansdagen. Om måttet är 100 procent innebär det att de likvida medlen är lika stora som de kortfristiga skulderna.

	2016	2015	2014	2013	2012
Likvida medel, mnkr	17	60	36	53	67
Balanslikviditet exklusive checkräkningskredit, procent	90	68	104	105	106

Utöver de likvida medlen har kommunen en checkräkningskredit på 80 mnkr efter en utökning med 30 mnkr november 2016. Krediten var inte nyttjad på balansdagen. Investeringsnivån har varit hög under ett par år. Tillammans med omfattande

eftersläpning av statsbidragen från Migrationsverket ger det avgörande påverkan på likviditeten. De dagar under året när löner betalas ut innan skatteintäkterna inkommer balanseras kostnaden med checkräkningskredit, men vanligen möter de varandra under de flesta månader. Dessa tre förutsättningar har inneburit att det varit fler och längre perioder under 2016, än de närmast föregående åren, som checkräkningskrediten nyttjats.

Borgensåtagande

Kommunens borgensåtagande var vid årets slut 601 mnkr. Den allra största delen av borgensåtagandet är för det helägda bostadsbolaget AB Ekerö Bostäder. Därefter följer Roslagsvatten AB.

Kommunfullmäktige har i november 2016 beslutat, under vissa förutsättningar, om att utöka AB Ekerö Bostäders borgen som följd av planerad nyproduktion med upp 240 mnkr till maximalt 675 mnkr. För närvarande bedöms inte kommunens borgensåtagande utgöra någon väsentlig risk.

Kontroll

Resultat jämfört budget

Uppföljning av kommunens verksamheter är en förutsättning för att kunna dra slutsatser om resurserna används på ett bra sätt. Det är även ett instrument för att utvärdera verksamheten. Den ekonomiska uppföljningen ingår som en del i kommunens planering- och styrsystem. Analysen över hur budget och utfall stämmer överens är ett mått på den kontroll som finns över den egna ekonomiska utvecklingen. Varje månad, undantag januari, juni och november, görs uppföljningar med prognoser, en kvartalsuppföljning i mars med prognos, delårsbokslut per den 31 augusti samt ett årsbokslut.

	2016	2015	2014	2013	2012
Årets resultat (mnkr)	80,0	52,0	46,8	51,7	23,7
Årets resultat/skatteintäkter och bidrag (procent)	5,5	3,7	3,5	4,0	1,9
Budgetavvikelse, mnkr	69,4	33,7	31,3	28,5	10,2

Årets resultat överstiger budgeterat resultat med 69 mnkr. Samtidigt understiger det budgeterade resultatet målsättningen 2 procent. Jämfört den resultatnivån är utfallet 50 mnkr högre.

Kommunfullmäktige har i och med fastställande budget 2016 ett resultatmål på 0,7 procent som är uppnått. Årets resultat är 5,5 procent av skatteintäkter och generella bidrag (5 procent exklusive samtliga jämförelsestörande poster, 1,9 procent år 2015). Avgörande för den positiva resultatavvikelsen mot budget är utdelningen från det helägda bostadsbolaget i enlighet med ägardirektiven. Resultat exklusive jämförelsestörande poster och utdelningen motsvarar 3,3 procent.

God ekonomisk hushållning med uppföljning av riktlinjer och kommunens finansiella mål

Enligt kommunallagens 8 kap ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans samt ange mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Syftet är att kommunerna ska säkerställa en god ekonomisk hushållning på kort och lång sikt.

Ekerö Kommunfullmäktige har fastställt riktlinjer för god ekonomisk hushållning, KFS 01:1. Där regleras även hur principerna för reservering respektive disponering av resultatutjämningsreserven i Ekerö kommun.

År 2016 i förhållande till Ekerö kommuns riktlinjer för god ekonomisk hushållning:

- Under 2016 har driftkostnader och investeringsutgifter kunnat balanseras med årets tillförda medel och användning av medel i kassa och checkräkningskredit. Banklånen har ökat med netto 43,5 mnkr under året, checkräkningskrediten med 30 mnkr. Ökade lån i bank främst en följd av investeringsvolymerna sent 2015 och fortsatt hög nivå 2016. Eftersläpningen av statsbidrag från Migrationsverket har haft besvärande inverkan på likviditeten under året.
- Verksamheten i Ekerö kommun har under 2016 genomförts inom givna ekonomiska ramar och olika uppföljningar i såväl interna som externa mätningar visar på överlag god kvalitet.
- Samtliga nämnder har mål för sin verksamhet. Internkontroll genomförs på systematiskt sätt.

- Årets resultat är positivt och investeringarna har i sin helhet finansierats med egna medel. Nyckeltalet på balansdagen visar att årets investeringar finansierats med årets tillförda medel.
- Årets resultat är 5,5 procent och överstiger det budgeterade målet 0,7 procent.
- Kommunstyrelsens två produktionsområden och Barn-och utbildningsnämndens kommunala utförarorganisation förskolor och skolor hade tillsammans 9,3 mnkr som ingående värde från 2015 i eget kapital och har 10,4 mnkr i utgående värde 2016. Resultatöverföring har tillämpats under 2016 med särskilda satsningar enligt regelverket.
- Under 2016 har markförsäljningarna varit begränsade, 7,1 mnkr. Det råder hög aktivitet i utbyggnaden av Ekerö kommun. Exploateringsredovisningen kommer öka i omfattning och prioritet utifrån planerad förändring. Det budgeterade målet om 17,5 mnkr i reavinst försäljningar nåddes inte riktigt. Den främsta orsaken är att budgeten inkluderar en fortsatt försäljning av kommunens bostadsrätter. Uppdraget vilar som följd av kommunens behov av bostäder för flyktingmottagande.
- Med en för andra året i rad positiv soliditet inklusive hela pensionsskulden medger lagen att Ekerö kommuns lägsta resultat kan vara 1 procent. Samtidigt är måttet inte så högt (10 procent) och kan förändras negativt snabbt. Stor del av eget kapital är också reserverat för särskilda ändamål. Därför är utgångspunkten att Ekerö har behov av att minst ha 2 procents resultat. Årets överskjutande resultat utöver 2 procent uppgår till 50 mnkr. Med strikt tillämpning av regelverket enligt KFS 01:1 kan 48 mnkr tillskjutas resultatutjämningsreserven (RUR) som därmed skulle uppgå till 74 mnkr per 2016. Vid eventuellt politiskt beslut om att öronmärka del av det överskjutande resultatet för framtida särskilda satsningar kommer RUR att tillföras 50 mnkr med avdrag för i övrig politisk beslutad öronmärkning.

Årets finansiella mål är uppnått. Resultatet (viktat till 75 procent) är uppnått enligt indikatorns utfall. Självfinansieringsgraden på balansdagen visar att årets investeringar har finansierats med årets tillförda medel. Egenfinansieringen är ytterligare lite högre. Låneskulden har ökat men i första hand som eftersläpning av finansiering av förra årets investeringar. Indikator för finansieringen av investeringarna (viktat till 25 procent) bedöms därmed också som uppnådd. Framåt visas tendens som avtagande eller nedåtgående som följd av att kommande års ekonomiska budgetplan visar mer ansträngt läge från år 2018.

Finansiellt mål per 2016-12-31	●	←
Årets resultat ska vara positivt, nivån fastställs i samband med beslut om budget. Utgångspunkten är att årets resultat ska vara minst 1 procent och sträva mot 2 procent	✓	Årets resultat 5,5 % = 80 mnkr Balanserat resultat 5,7 % = 83 mnkr (Budget årets resultat 0,7 % = 10,5 mnkr)
Investeringsbudgeten ska årligen anpassas till utrymmet för egenfinansiering	✓	Totalt 143,5 mnkr Nyckeltal på balansdagen visar en självfinansieringsgrad och egenfinansiering över 100 %

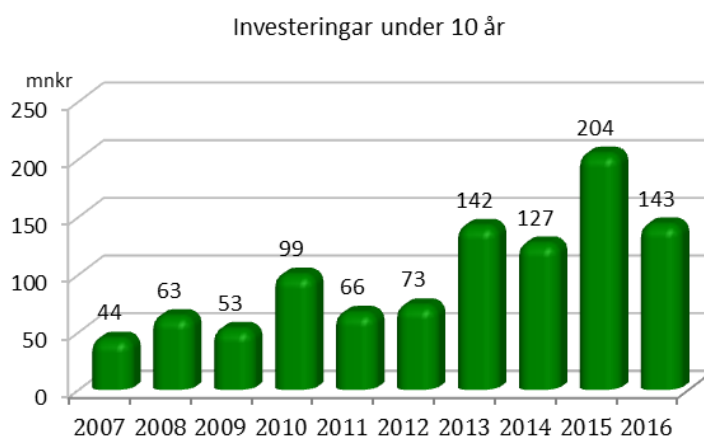
Nyckeltal

	2016	2015	2014	2013	2012
Kommunen i siffror					
Bruttoomsättning, mnkr	1 738	1 606	1 537	1 515	1 470
Balansomslutning, mnkr	1 409	1 308	1 200	1 257	1 187
Investeringar, mnkr	143	204	127	142	73
Skatteintäkter, mnkr	1 363	1 288	1 228	1 177	1 124
Skatteintäkter, generella bidrag mnkr	1 458	1 391	1 339	1 282	1 232
Antal anställda, kommunen	1 529	1 456	1 399	1 422	1 399
Antal anställda, koncernen	1 544	1 469	1 410	1 431	1 408
Utbetalda löner kommunen, mnkr	536	498	475	463	453
Ag-avg, avtalsförsäkr, pensioner kommunen, mnkr	223	207	204	193	188
Utbetalda löner koncernen, mnkr	543	504	480	468	457
Ag-avg, avtalsförsäkr, pensioner koncernen, mnkr	227	209	206	194	190
Folkmängd	27 406	26 984	26 698	26 355	26 160
Resultat och kapacitet					
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och utjämning, %	95,4	95,9	96,2	95,3	96,9
Årets resultat, mnkr	80,0	52,0	46,8	51,7	23,7
Soliditet i %, kommunen	40,3	37,3	36,3	31,0	28,4
Soliditet i %, koncernen	32,3	30,7	28,0	24,0	21,8
Självfinansieringsgrad, %	105,2	54,6	83,6	85,5	133,7
Skattesats, kommunen, kr	19,25	19,23	19,23	19,23	19,23
Skattesats, totalt, kr	31,33	31,33	31,33	31,33	31,33
Andel av riksmedelvärdet (medelskattkraft)	124	124	123	122	122
Finansnettots andel av skatteintäkter och utjämning, %	-0,9	0,8	1,2	1,5	1,9
Eget kapital, kommunen, mnkr	568	488	436	389	337
Eget kapital, koncernen, mnkr	621	554	472	415	361
Eget kapital, kommunen kr per invånare	20 743	18 081	16 327	14 763	12 893
Eget kapital, koncernen, kr per invånare	22 662	20 547	17 661	15 731	13 784
Låneskuld, kommunen, mnkr	360	316	317	374	374
Låneskuld (exkl checkr.kred), koncernen, mnkr	772	730	733	793	794
Risk och kontroll					
Kassalikviditet, %	123,5	90,9	129,6	137,4	163,9
Balanslikviditet, %	129,0	89,6	130,4	137,6	164,3
Betalningsdagar	24	27	23	28	40
Borgensåtagande, mnkr	601	601	467	434	436
Budgetavvikelse resultat, mnkr	69,4	33,0	31,3	28,5	10,2

Investeringar

Ekerö fortsätter att växa och antalet invånare ökar för varje år. Det medför bland annat att behov av att successivt bygga om och bygga ut verksamhetslokalerna.

Under senaste fyra åren har kommunens investeringstakt varit på en hög nivå. Som följd av ökat antal elever i grundskolorna har ny-, om- och tillbyggnader i kommunens skolfastigheter, bidragit till den relativt höga investeringsnivån. Prognosen visar på fortsatt ökat antal elever de kommande åren. En första förstudie i syfte att öka skolkapaciteten i centrala Ekerö har genomförts. Ekebyhovskolan och Sanduddens skola är exempel på skolor som framöver berörs av om- och tillbyggnader.

Flera stora investeringsprojekt som pågått i några år, i om- och tillbyggnad har fortsatt under år 2016. Bland annat vid Närlunda skola och Färentuna skola, där nya skolhus togs i bruk till höstterminen. Den ny sporthallen "Mälaröhallen" blev klar för användning i augusti och boende kunde flytta in i den nya gruppboistaden Roshagen i slutet av året.

Investeringsbudgeten för år 2016 omfattar dels den av Kommunfullmäktige i november 2015 beslutade investeringar för året – sammanlagt 211 mnr varav 158 mnr i kommunens fastigheter och övrig kommunal verksamhet samt 4 mnr i investeringar inom balansenheten avfall. I årets investeringsbudget ingår även beslut om ombudgeterade investeringsmedel från föregående år - sammanlagt 12 mnr. Den sammanlagda investeringsbudgeten år 2016 är 223 mnr, varav 4 mnr i balansenheten. Investeringsbudget per "budgettitel" kan skilja sig från vad som framgår av budgetbesluten. Vid beslut om att genomföra investeringsprojekt i verksamhetslokaler överförs budget från ansvarig nämnd/Kommunstyrelsen till tekniska nämnden.

Investeringsredovisning, tkr	Avvikelse 2016	Budget 2016	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012
Barn- och utbildningsnämnden	2 327	4 430	2 103	541	0	0	0
Socialnämnden	1 906	2 100	194	955	684	7 016	1 626
Kultur- och fritidsnämnden	890	1 195	305	191	149	57	925
Byggnadsnämnden	0	0	0		16	313	100
Miljönämnden	0	0	0		0	23	50
- Tekniska nämnden, inkl KS-uppdrag	38 069	172 366	134 297	198 863	117 518	84 429	51 560
- Tekniska nämnden, Va	0	0	0		0	46 306	13 424
- Tekniska nämnden, Rh	2 425	3 800	1 375	188	565	0	513
Kommunstyrelsen							
- Germensam IT	2 296	5 890	3 594	2 108	3 213	-1 328	-3 230
- KS-uppdrag ej öf TK	28 600	28 600	0	0	0		
- Verksamhetslokaler	808	834	26	0	578	0	0
- Kommunhuset gem utrymmen	524	600	76	229	1 048	-120	-155
- Åtgärder infrastruktur/lokaler mm	0	0	0	0	0	0	0
- Produktionsområden; inventarier, IT	1 230	2 720	1 490	1 285	2 853	-2 152	-1 263
Summa	79 077	222 535	143 458	204 359	126 625	141 742	63 549

Utfallet år 2016 om 143 mnkr är lägre än beslutad investeringsbudget för året. Utfallet visar en positiv avvikelse om 79 mnkr. Merparten av investeringsprojekten återfinns naturligt inom Tekniska nämnden i och med ansvar som fastighetsägare.

Det finns pågående investeringsprojekt som inte är avslutade vid årsskiftet och som inte heller är upptagna till förnyad prövning i investeringsbudget år 2017. Totalt finns underlag till äskanden om ombudget från år 2016 till år 2017 om 40,6 mnkr. Pågående projekt vid fastighetskontor - Tekniska nämnden svarar för 38 mnkr i ärendet om ombudget, för projekt som blivit något försenade. Övriga gemensamma investeringar, nämnder och produktionsområden svarar för 2,6 mnkr. En stor del består i konstnärlig utformning samt inventarier till foajén i kulturhuset. I övrigt är det investeringar i inventarier inom produktion omsorg och färdigställa IT-infrastruktur satsningen inom skolan.

Några mer omfattande investeringsprojekt under år 2016:

- Nya skolbyggnader togs i bruk till höstterminen vid Färentuna och Närlunda skolor. Det gamla förskole huset vid Färentuna revs. Markarbeten och utformande av skolgårdarna har pågått under hösten och färdigställs under år 2017. Utfall år 2016 totalt 29 mnkr vilket utgör 20 procent av årets investeringsutgifter.
- Färdigställande av sporthallen vid Ekebyhov, Mälaröhallen, utfall 21 mnkr, 15 procent av årets investering. Hallen togs i bruk och invigdes i början av hösten.
- Ny gruppbostad, Roshagen, utfall 12 mkr eller 8 procent av årets utgifter. I slutet av året flyttade boende in i den nya gruppboenden.
- Ombyggnad i kommunhuset har pågått under året, utfall 11 mnkr eller 8 procent av årets investeringsutgifter. Investeringar i bland annat ombyggnad av kontorsservice och ett nytt soprum med sopsortering har färdigställts.
- Stora renoveringar har skett i Drottningholms förskola, Närlunda skola (i hus G) samt i Gustavalunds förskola. Renoveringen i Drottningholms förskola och Närlunda skola färdigställdes under år 2016. Gustavalunds förskola beräknas bli färdigställt under 2017. Även Labensky vid Sundbyskola och lokaler i Munsö skola och Stenharma skola har renoverats. En total inre renovering av äldre skolbyggnad i Färentuna skola har slutförts, utfall totalt för renoveringarna 9 mkr eller 6% av investeringskostnaderna.

Andra större projekt som fortsatt under året är projekt tekniska installationer, bland annat i syfte att uppnå effektivare energianvändning, utfall 10 mnkr eller 7 procent av investeringskostnaderna. Investeringar i förskolors och skolors utemiljö har fortsatt under år 2016, utfall 10 mnkr vilket utgör 7 procent av årets investeringsutgift.

Några projekt har av olika anledningar inte startat under året. Exempel projekten Aktivitetshus Svanhagen, Rid- och evenemangsyta, rid leder, omklädningsrum samt byggnad Träkvistavallen och nya klassrum i Stenhammaskolan. Projektet nya klassrum i Stenhamra skola startas i början av år 2017. I Barn- och Utbildningsnämndens budget fanns avsatt 1 500 tkr till nya lokaler för Ekerö IM/IV, skolan har vuxit främst när det gäller IM-programmet för nyanlända elever. Beslut fattades om att hyra lokaler, istället för investering.

Några ytterligare investeringar under år 2016:

- Investeringar i central IT-plattform avser planerad utbyggnad av kommunens trådlösa nätverk och införande av tjänster i nätet som förbättrar och förenklar felsökning och åtgärdande av eventuella problem för att säkra en hög tillgänglighet samt re-investeringar i driftsmiljön. Investeringar för att förbättra IT-infrastrukturen inom verksamheterna förskola och skola och skapa de tekniska förutsättningarna för att införa Office365 som en lär plattform.
- Investering i inventarier i Barn- och utbildningsförvaltnings utförarorganisation, kommunala förskolor och skolor. Det är främst sex enheter som investerat i möbler och inventarier, Färentuna skola, Närlunda skola, Sanduddens skola, Tappströmskolan, Sundby skola och Träkvista skola. Ut-

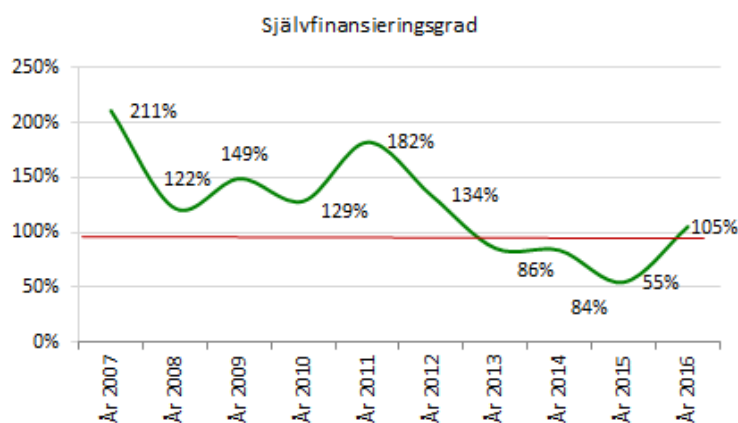
vecklingen med IT som verktyg i undervisningen fortsätter. Under året har investeringar gjorts främst i digitala tavlor och klassrumsuppsättningar.

- Inom produktion omsorg har det investerats i nya takliftar i verksamheterna samt nya sängar har införskaffats. Investering i ett nytt trygghetslarm har installerats i en gruppbostad.
- Socialnämnden har ianspråktagit en mindre del av investeringsbudget. Under året har ett pilotprojekt med digitala trygghetslarm genomförts samt ett projekt med vårdplanering med videoteknik har slutförts.

Finansiering av investeringar

En självfinansieringsgrad om 100 procent, blir när internt tillförda medel är i nivå med investeringsutfallet. Om självfinansieringsgraden är lägre än 100 procent, kan eventuella tillgångar på bank användas och fortfarande finansieras investeringarna med egna medel.

Självfinansieringsgraden beräknad på balansdagen visar att årets investeringar har finansierats med årets tillförda medel. Nyupplåning har dock skett under året som följd av under året löpande likviditetsbehov för finansiering av omfattande investeringsvolym över flerårsperiod 2015-2016.

Kommunens medarbetare

Under året har arbetsmiljöfrågorna haft ett stort fokus i verksamheterna. Arbetsmiljöverket har under året genomfört tillsyn av skolornas arbetsmiljö och en ny föreskrift om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön har införts. Detta har bland annat resulterat i utbildningsinsatser för kommunens chefer och skyddsombud samt en kommunövergripande hälso- och arbetsmiljöhandbok. För att ytterligare förtydliga hur det systematiska arbetsmiljöarbetet sker i Ekerö kommun har en årsplan med aktiviteter tagits fram.

I syfte att stödja bilden av Ekerö kommun som en hälsosam arbetsplats där man mår bra och känner arbetsglädje anordnade kommunen under hösten uppskattade hälsodagar för kommunens medarbetare

Kommunens kompetensförsörjning

Kommunen har även under 2016 haft rekryteringsbehov av lärare, forskollärare och socialsekreterare men också undersköterskor, stödassistenter och tekniska specialister. För dessa personalkategorier har konkurrensen på arbetsmarknaden blivit tuffare jämfört med tidigare.

Personalrörligheten i kommunen totalt blev för året 13,7 procent vilket är en ökning med 1,3 procentenheten jämfört med 2015.

Ledarutveckling

Under året har Ekerö varit med och startat ett nytt mentorprogram för chefer i nordvästra Stockholms kommuner. Programmet är ett samarbete där Järfälla, Sollentuna, Upplands-Bro, Sundbyberg, Sigtuna och Ekerö ingår.

Mentorprogrammet ges för att kunna erbjuda flexibel ledarskapsutveckling. Målgruppen är chefer med personalansvar på olika nivåer.

Vi blir fler

Per 31 december 2016 har kommunen 1 529 anställda, varav 1 222 (80 procent) är kvinnor och 307 (20 procent) är män. Omräknat till årsarbetare motsvarar detta 1 427 årsarbetare, vilket är en ökning med 118 årsarbetare sedan årsskiftet 2015. Fördelningen mellan kvinnor och män är i stort sett oförändrat jämfört ett år tidigare.

90 procent av medarbetarna har en tillsvidareanställning, vilket är en något högre andel jämfört med förra året. Även andelen heltidsanställda har ökat något, 73 procent av medarbetarna har en heltidsanställning. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden är 93 procent (kvinnor 93,5 procent, män 92,2 procent).

Under 2016 utfördes 205 564 timmar av timavlönade medarbetare. Det motsvarar 121 årsarbetare och är en ökning med 2 årsarbetare jämfört med 2015.

Ålderstruktur

Medelåldern i kommunen är 42 år (kvinnor 44 år och män 40 år). Jämfört med 2015 ökar åldersgrupperna 30-39 år och 40-49 år mest medan åldersgruppen 50-59 år minskar. De över 60 år ökar något i likhet med tidigare år och motsvarar 13 procent av totalt antal anställda.

Hälsa och arbetsmiljö

Företagshälsovård och personalstöd

Verksamheterna anlitar företagshälsovården främst för så kallad arbetsplatsnära stöd och samtalsstöd för att få bättre kunskap om orsaker till sjukfrånvaron samt hur en återgång i arbete kan ske på bästa

sätt. Som ett komplement till företagshälsovården erbjuder kommunen ett personalstöd som är en tjänst dit medarbetare, anonymt och utan kostnad, kan vända sig för att få råd och stöd i såväl arbetsrelaterade som privata frågeställningar. Under året hanterades 55 ärenden där drygt hälften var privatrelaterade.

Hälsodagar

I syfte att stödja bilden av Ekerö kommun som en hälsosam arbetsplats där man mår bra och känner arbetsglädje anordnade kommunen hälsodagar för kommunens medarbetare under fyra dagar i september med olika hälsofrämjande aktiviteter. Bland annat gavs möjlighet till olika föreläsningar och att prova på träningspass hos lokala friskvårdsanordnare. Tipsrundor med frågor på temat hälsa och Ekerö kommun anordnades på olika platser i kommunen.

Friskvårdsbidrag

Friskvårdsbidraget till de anställda ger möjlighet till många olika aktiviteter. Graden av nyttjande ligger runt 60 procent, vilket är något fler än förra året. Bidraget används framförallt till gym/ gruppträning, massage, fotvård, yoga och styrketräning

Hälsoföreläsning

Under hösten erbjöds föreläsning på temat "Konsten att njuta av livet och ändå få saker gjorda". En välbesökt och uppskattad föreläsning som kommer erbjudas vid ytterligare ett tillfälle i början av 2017.

Hållbart medarbetarengagemang - HME

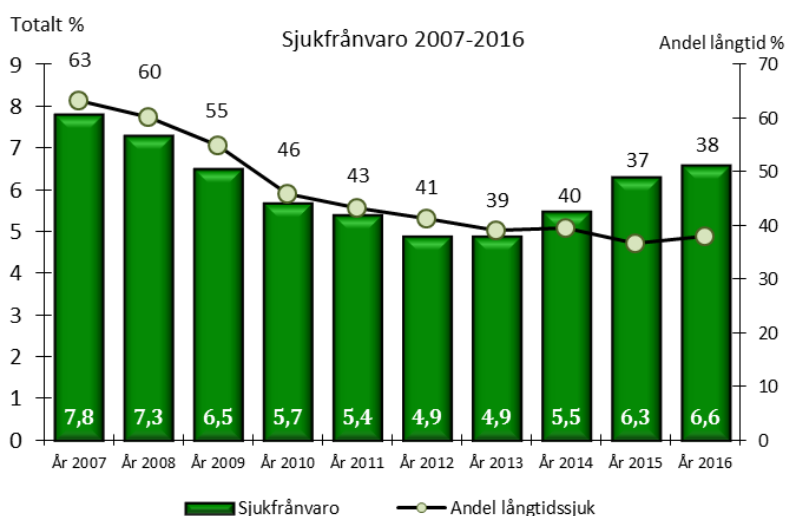
Sveriges kommuner och landsting (SKL) erbjuder, tillsammans med Rådet för främjande av kommunala analyser (RKR), kommuner och landsting ett verktyg för att kontinuerligt utvärdera arbetsgivarpolitiken med bäring på Hållbart medarbetarengagemang. Utvärderingen genomförs via en enkät till medarbetarna - HME-enkäten. Avsikten är att utvärdera de delar av arbetsgivarpolitiken i kommuner och landsting som handlar om att styra mot bra resultat genom att ge förutsättningar för ett stort medarbetarengagemang. Medarbetarengagemang bedöms vara en av de viktigaste förutsättningarna för en organisations förmåga att nå goda resultat.

Under hösten genomfördes denna enkätundersökning i Ekerö kommun och resultatet visar ett totalindex för Hållbart medarbetarengagemang på 79 att jämföra med 79 som är samtliga deltagande kommuners medelvärde under 2016.

Sjukfrånvaron ökar

Den totala sjukfrånvaron i kommunen ligger på 6,6 procent. Det är en ökning med 0,3 procentenheter. Ökningen för kvinnor är 0,4 procentenheter och för männen 0,2 procentenheter. Den största sjukfrånvaron ser vi i åldersgruppen 50 år och äldre, men den största ökningen återfinns inom åldersgruppen 29 år och yngre.

Den totala sjukfrånvaron 2016 för alla kommuner i landet är 7,2 procent och snitt för Stockholms läns kommuner 7,1 procent

Långtidssjukfrånvaron (mer än 59 dagar) ökar också något jämfört med 2015 och ligger nu på 37,9 procent av den totala sjukfrånvaron. Motsvarande uppgift för alla kommuner är 48,5 procent och för länets kommuner 47,6 procent.

Ett bekymmer i kommunens rehabiliteringsarbete är samverkan med Försäkringskassan som inte längre fungerar så bra som tidigare. Problemet är lyft på nationell nivå av bland annat Sveriges Kommuner och Landsting som i likhet med kommunen ser samverkan mellan olika aktörer och den enskilde som den största framgångsfaktorn till att komma åter i arbete.

Sjukfrånvaro inom kommunens stora verksamheter

Inom Barn- och utbildningsförvaltningen är den totala sjukfrånvaron 6,9 procent. Jämfört med 2015 är det en ökning med 0,5 procentenheter. För omsorgsverksamheterna är den totala sjukfrånvaron 7,2 procent vilket innebär att den gått ner 0,1 procentenheter sedan förra året.

Jämförelser stora personalgrupper mellan 2016 och 2015

För lärare tidigare år är den totala sjukfrånvaron 5,8 procent. Det är en minskning med 0,3 procentenheter. Den högsta sjukfrånvaron har de som är 50 år och äldre. För lärare senare år är den totala sjukfrånvaron 4,9 procent vilket är en ökning med 0,6 procentenheter. Här ligger sjukfrånvaron som högst för dem som är 30–49 år.

Sjukfrånvaron för förskollärare är 8,3 procent, en ökning med 1,8 procentenheter. De som är 29 år eller yngre har den högsta sjukfrånvaron. För barnskötare är den totala sjukfrånvaron 9,1 procent vilket är en ökning med 0,5 procentenheter. De som är 50 år och äldre har högsta sjukfrånvaron.

För stödassistenter är den totala sjukfrånvaron 4,9 procent, en minskning med 1,1 procentenheter. De 50 år och äldre har den högsta sjukfrånvaron. Undersköterskor har en total sjukfrånvaro på 10,3 procent vilket är en minskning med 0,1 procentenhet. Den högsta sjukfrånvaro har de som är 50 år och äldre. Vårdbiträden har en total sjukfrånvaro på 7,7 procent. Det är en minskning jämfört med 2015 med 1 procentenhet. Även här har de som är 50 år och äldre den högsta sjukfrånvaron, 11,7 procent.

Pensionsavgångar

Under 2016 har 11 medarbetare gått i pension, sex av dem har då varit över 65 år. 13 procent av kommunens medarbetare är 60 år och äldre och förväntas gå i pension inom 7 år.

De närmaste fem åren kommer 155 anställda uppnå 65 års ålder, de närmaste 10 åren 279 anställda. Då pensionsåldern är rörlig mellan 61 och 67 år är det svårt att förutse det exakta avgångsdatumet och därmed också rekryteringsbehovet. Att förvärvsarbeta längre fram än till 65-års dagen tenderar att bli allt vanligare. Pensionsavgångarna kommer dock att vara en stor utmaning för kommunens framtida kompetensförsörjning.

Utmaningar i framtiden

Att vara en attraktiv arbetsgivare med nöjda och stolta medarbetare har stor betydelse för att säkra en fortsatt positiv utveckling av kommunens verksamheter.

Viktiga områden att fokusera på är kompetenta och ansvarstagande medarbetare, attraktiva anställningar, ett gott ledarskap och hälsofrämjande arbetsplatser. Arbetet grundas i kommunens värdegrund: Professionellt förhållningssätt – Kommunikation (öppen dialog) – Engagemang.

Personalstatistik Ekerö kommun

mätdatum 31.12 fr o m 2016, omräknat 2014-2015	2016	2015	2014	2013	2012
Antal och ålder					
Antal anställda	1 529	1 456	1 395	1 422	1 408
- varav kvinnor	1 222	1 174	1 136	1 152	1 147
- varav män	307	282	259	270	252
- varav personer 60 år och äldre	201	181	170	179	175
Andel tillsvidareanställda, procent	90	89	90	89	91
Antal årsarbeten	1 427	1 368	1 299	1 148	1 132
- varav kvinnor	1 144	1 100	1 054		
- varav män	283	268	245		
Andel deltidsanställda, procent	27	28	31	32	
Medelålder	42,0	43,0	43,0	42,1	44,3
Personalrörlighet, procent	13,7	12,4	11,8	11,2	12,3
Arbetad tid och frånvaro, procent					
- Arbetad tid	76,7	79,0	77,9	78,9	78,0
- Semester	7,3	6,6	7,3	7,0	7,2
- Sjukfrånvaro	6,4	6,3	5,5	4,9	4,9
- Föräldraledighet	4,2	3,6	4,8	5,1	5,0
- Övrig frånvaro	5,4	4,5	4,5	4,0	4,9
Årsarbeten per verksamhet, procent					
- Utbildning	23	23	23	21	21
- Barnomsorg	24	24	24	24	24
- Omsorg	25	25	25	27	27
- Kultur och fritid	5	4	4	5	5
- Teknik	9	9	9	9	9
- Administration	14	15	15	14	14
Fördelning kvinnor / män, procent	80/20	81/19	81/19	81/19	77/23
- varav Utbildning	75/25	76/24	76/24	78/22	81/19
- Barnomsorg	90/10	89/11	92/8	90/10	91/9
- Omsorg	81/19	81/19	83/17	82/18	83/17
- Kultur och fritid	68/32	64/36	68/32	66/34	68/32
- Teknik	72/28	70/30	72/28	66/34	69/39
- Administration	80/20	81/19	78/22	81/19	80/20
Sjukfrånvaro, procent					
Totalt					
- sjukfrånvaro av sammanlagd ord. arbetstid	6,6	6,3	5,5	4,9	4,9
- långtidssjukfrånvaro	37,9	36,6	39,6	39,1	41,2
Kön					
- sjukfrånvaro kvinnor	7,2	6,8	6,0	5,1	5,2
- sjukfrånvaro män	4,5	4,3	3,6	4,0	3,5
Åldersgrupp					
- 29 år eller yngre	5,4	4,8	4,7	3,9	4,4
- 30-49 år	6,8	6,3	5,9	5,2	4,9
- 50 år eller äldre	7,0	6,9	5,3	4,9	4,9

Barn- och utbildningsnämnden

Måluppfyllelse

Barn- och utbildningsnämndens mål utgår från Kommunfullmäktiges mål att Ekerö kommuns skolor ska rankas som en av de tio bästa i Sverige. Indikator för uppföljning är SKL:s öppna jämförelser – kommunala och fristående skolor med högst sammanvägt resultat.

Uppsatta sju mål inom kunskap, hälsa och trygghet samt inflytande och valfrihet, har ett genomsnittligt utfall på 2,1 för alla verksamheter totalt. Sex mål bedöms som 2,0 inte helt uppnådda men på väg:

- Alla elever ska utifrån sina förutsättningar ges möjlighet att uppnå minst E-nivå i alla ämnen
- Alla vuxna ska ges möjlighet att erhålla gymnasieexamen via studier på komvux.
- Fortsatt satsning på digital teknik och IKT där barn, elever och medarbetare använder IKT aktivt, säkert i sin vardag och för att utveckla utbildningen.
- Alla förskolor, skolor och fritidshem ska ha en värdegrundsförankrad likabehandlingsplan
- Alla elever ska omfattas av en effektiv och utvecklad elevhälsa för snabb rätt hjälp och stöd
- Elevers inflytande ska stärkas och möjligheter till ansvar för eget lärande öka.

Målet att barn, elever och vårdnadshavare ska ges stora möjligheter vid val av förskola, skola och barnomsorg visar på en negativ utveckling och bedöms som 3,0 påbörjat men inte uppnått. Det handlar om Ekerös skolkapacitet som behöver utökas, framförallt för årskurserna F-6.

Bedömningen av måluppfyllelsen görs utifrån framtagna indikatorer såsom: Resultat av språktest enligt Bornholmsmodellen i förskoleklass, nationella prov, betygsstatistik, observationer inom Våga Visa, kundundersökning, enheternas egna analyser av målet och uppföljning av likabehandlingsplan.

I årets Öppna Jämförelser hamnar Ekerö som 6:e bästa skolkommun när det gäller högst sammanvägt resultat och målet som en av Sveriges tio bästa skolkommuner är uppnått. Arbete med att behålla och utveckla de fina resultat som finns inom verksamheterna fortgår genom den ständiga utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet.

Prioriterade uppdrag

Systematiskt kvalitetsarbete

En medveten satsning pågår inom barn- och utbildningsförvaltningen avseende systematiskt kvalitetsarbete och de olika komponenter som behöver finnas på plats för att verksamheterna och förvaltningen ska behålla de fina resultat som finns och utveckla de delar som behöver kvalitetsutvecklas. Ett

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Nettokostnad 2016: 746,5 mkr
Resultatavvikelse 2016: 17,8 mkr

Ansvarsområden:

Uppgifter avseende i Skollagen reglerad verksamhet inom följande områden, med undantag för driften inom den kommunala produktionen:

- förskola
- förskoleklass
- skolbarnsomsorg
- pedagogisk omsorg
- särskola
- gymnasieskola
- gymnasiesärskola

Uppgifter inom det offentliga skolväsendet samt riktat stöd mot studier och arbete för vuxna:

- kommunal vuxenutbildning
- svenskundervisning för invandrare,
- särsvux
- Jobbcenter – arbetsmarknadsenhet (aktivitetsansvar unga vuxna och trygghetsanställningar)

Ordförande

Lena Gerby (M)

VIKTIGA HÄNDELSER 2016

- Övergång till förvaltningsorganisation skedde i början av året.
- 6:e bästa skolkommun i SKL:s Öppna Jämförelser - skolor med högst sammanvägt resultat.
- 1 februari övergick AME (Arbetsmarknadsenheten) till Barn- och utbildningsnämnden och CVA bildas (centrum för vuxenutbildning och arbete)

styr- och ledningssystem implementeras för de olika nivåerna inom hela förvaltningen och arbetet med kvalitetsutveckling och effektivisering fortsätter. Systemet ger möjlighet för verksamheten att ytterligare synliggöra var i verksamheten insatser och utvecklingsarbete behöver göras och kan på enkelt sätt involvera de som är operativa i respektive verksamhet. Den visuellt tydliga bilden av styrning, från läroplansmål via nämndens mål och ner till den enskilda medarbetaren, skapar en större förståelse och sammanhang. Uppföljning, analys och målformulering på de olika nivåerna underlättas då informationen finns i ett och samma system.

Det systematiska kvalitetsarbetet kring kränkande behandling har utvecklats genom införande av ett digitalt stöd i förskola och skola. Ansvarsfördelning och rutiner kring klagomålshantering har förtydligats. Arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsätter enligt plan med utgångspunkt i Arbetsmiljöverkets inspektion som genomfördes i april.

Samverkan kultur och fritid, barn- och utbildning och socialtjänsten

Olika samverkansaktiviteter och processer pågår eller kommer att påbörjas enligt den tjänstemannagemensamma handlingsplan som produktionsområdena Kultur- och fritid, Barn och utbildning samt Socialkontor utarbetat avseende barn och unga i nämndernas ansvarsområden.

Socioekonomisk viktning

Under våren 2016 beslutade BUN att införa ett strukturbidraget vars syfte är att stärka resurserna kring de nyanlända eleverna och som följer eleven oavsett var den denne har sin skolgång. Syftet med strukturbidraget är också att stärka resurserna på Munsö förskola och skola samt Adelsö förskola. Regler och riktlinjer för strukturbidraget beslutades i BUN i mars.

Mottagande av nyanlända

Organisation kring mottagande av nyanlända har utvecklats, enheten Centrum för nyanlända (CFN) ansvarar för mottagning av nyanlända, kartläggning av kunskaper och uppbyggnad av organisation för kortare introduktion till det svenska samhället för smidig övergång till skolan. I samarbete med skolorna har rutiner för mottagande i skola tagits fram och möjlighet har skapats att göra ett fritt skolval. Ungdomarna som kom under hösten hade erfarenhet av tidigare skolgång i Sverige och placerades direkt på skolorna, även lärare i SvA kopplades direkt till skolorna och nätverk skapades för dessa i syfte att samordna arbetet med eleverna. Genomförd enkätundersökning visar på skillnader i studiehandledningstid och att stödbehovet är större i matematik och NO.

Strategisk kompetensförsörjning

Arbete har påbörjats med att identifiera intressanta målgrupper, kommunikationskanaler samt arenor där barn och utbildning ska synas. Analyser för att stärka vår förmåga att behålla viktig kompetens har inletts. En plan för strategisk kompetensutveckling har tagits fram för att utveckla medarbetare för att skapa trivsel och använda befintlig kompetens på bästa sätt. Satsningen på VFU är viktig för att säkra framtida rekryteringar och att öka kompetensen hos befintlig personal.

Barn- och elevhälsoarbete

Arbete med handlingsplan har påbörjats för att användas när nyanlända får avslag på asylansökan. Implementering av arbetssättet "Samarbetsbaserad problemlösning"(CPS) fortgår.

Trygghet- och likabehandlingsarbete

Likabehandlingsplanemall har tagits fram för de kommunala enheterna och nätverk har skapats för att utveckla det konkreta arbetet med att förhindra kränkande behandling och diskriminering.

Elevfrånvaro

Riktlinjer för skolpliktsbevakning har tagits fram och implementerats under hösten 2016 och ska tillsammans med handlingsplanen för elever frånvaro stödja de kommunala skolornas arbete att främja skolnärvaro. Framgångsfaktor är samverkan med aktörer runt eleven såsom skola, socialtjänst, barn och ungdomspsykiatri, närpolis och ungdomsmottagning.

IKT

Barn- och utbildningsförvaltningen har under året gjort förflyttningar både när det gäller hårdvara, digitalt innehåll, utbildning, organisation och uppföljning. Ett Styr- och ledningssystem implementeras och befintliga system vidareutvecklas som kraftfullt stöd i kvalitetsarbetet. Digitalt system för systematisering av arbetet kring kränkningar har införts och projekt har startats för införande av Office 365 på förskolor och skolor vilket möjliggör digitala samarbetsytor för elever och personal. En förvaltningsorganisation för systemen inom Barn och utbildningsförvaltningen har skapats.

Övrigt

Organisationsförändring F-6 och 7-9 har genomförts från höstterminen. Arbetet med giftfri förskola har inletts och miljö- och hälsoskyddskontoret har genomfört inspektioner på samtliga förskolor i kommunen i syfte att stödja dessa att få syn på vad som är farligt, en lathund har delats ut och utrensning av material har påbörjats.

Vägledningseenheten och vuxenutbildningen

Den 1 januari 2016 bildades centrum för vuxenutbildning och arbete (CVA). CVA består av vuxenutbildning, vägledningseenheten, det kommunala aktivitetsansvaret (KAA), gymnasieuppföljning samt Jobbcenter och erbjuder ett samlat stöd riktat mot studier och arbete.

Jobbcenter är Ekerö kommuns arbetsmarknadsavdelning och består av samordnare för unga vuxna 18-24 år, samordnare för praktik, jobbcoach samt arbetsledare för Arbetsmarknadsenheten (AME) som arbetar med Arbetsförmedlingens beviljade åtgärder för skyddade anställningar (OSA) och andra former av trygghetsanställningar. Målet är att öka arbetssökandes möjligheter att bli självförsörjande. Resultatet av Jobbcenters arbete visar att ungdomsarbetslösheten har minskat från 7,8 procent till 5,6 procent. Ekerö har lyckats mycket bra med att få ut ungdomar i utbildningskontrakt med syfte att avsluta gymnasiet med fullständig examen. Ekerö har nått 67 procent av målgruppen, vilket kan jämföras med riket 11 procent samt Stockholms stad 11 procent.

Ekonomi och verksamhet

Nämndens resultat för 2016 är ett överskott på 17,8 mnkr kronor vilket utgör 2,3 procent av nämndens budgeterade nettoomslutning på 764,3 mnkr. Överskottet är fördelat med 19,1 mnkr på nämnden och ett negativt resultat på 1,3 mnkr på utförarorganisationen kommunala förskolor och skolor som var beviljade en negativ avvikelse med 1,8 mnkr för ianspråktagande av tidigare års överskott för kompetensutveckling och utvecklingsprojekt.

Den ekonomiska utvecklingen för verksamhetsområdet beror till stor del på befolkningsutvecklingen. Volymförändringar märks snabbt i det ekonomiska resultatet i form av ändrade intäkter och kostnader och har lett till överskott för barn i behov av pedagogisk omsorg och förskola motsvarande 7,0 mnkr, fritidshem 4,4 mnkr, särskola 2,6 mnkr och gymnasiet motsvarande 5,2 mnkr. Förutom minskad volymersättning minskar även kostnader i form av särskilt stöd, skolskjuts och strukturbidrag.

Volymutvecklingen visar för hela verksamhetsområdet på minskad volym för omsorg barn 1-5 år med 38 helårsplatser, fritidshem 38 helårsplatser samt för gymnasieskolan med 21 helårsplatser. Övriga

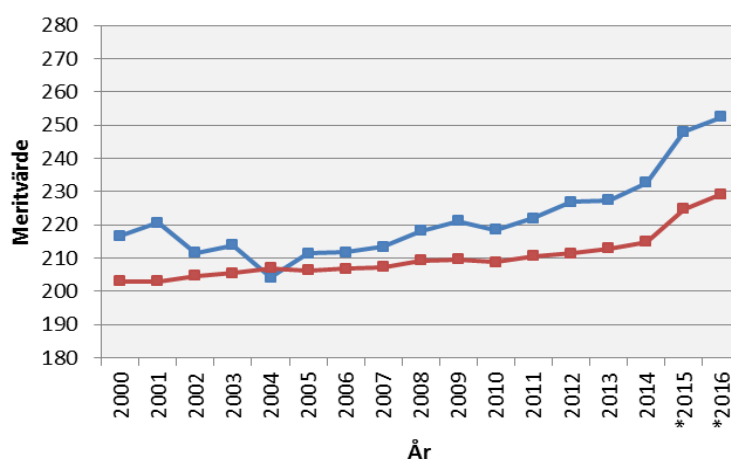
verksamheter visar volymökningar, grundskolan inklusive förskoleklass med 24 helårsplatser och fritidsklubbar med 101 helårsplatser.

För vuxenutbildning och arbetsmarknad visar det ekonomiska utfallet på en positiv avvikelse mot budget på 1,5 mnkr. Det är framförallt gymnasievux och särvox som uppvisar lägre kostnader än budgeterat. Samtidigt är dessa kostnader svåra att beräkna då elever läser olika kurser på olika tid. Under 2016 beviljades totalt 1 226 kurser till 449 individer.

Ekerös meritvärde i årskurs 9 går stadigt uppåt sedan 2004. Det genomsnittliga meritvärdet våren 2016 är 252,5 i kommunala och i fristående skolor i Ekerö (247,9 år 2015). Andelen elever som uppnår godkänt i alla ämnen är 88 procent i Ekerö (91 procent 2015) jämfört med 78 procent i riket. Andelen som är behöriga till gymnasieskolans yrkesförberedande program i Ekerö våren 2016 är 95 procent (95 procent 2015) jämfört med 87 procent i riket.

—■ Ekerö
—■ Riket

Meritvärde årskurs 9, Ekerö jämfört riket åren 2000-2016

* Från och med ansökan till gymnasiet 2014/15 får de sökande som fått betyg i moderna språk som språkval räkna med det som ett betyg i medelvärdet, utöver de 16 bästa betygen i övrig. I Skolverkets databas SIRIS redovisas genomsnittligt meritvärde för 17 ämnen från och med 2015. Källa: Skolverket

Uppföljningen av tjänstegarantierna visar att:

- Alla barn kunde erbjudas plats i förskola inom fyra månader från att föräldrarna anmält behov.
- Kundundersökningen för 2016 visar att en mycket stor andel av föräldrar som har barn i förskola och pedagogisk omsorg är nöjda med verksamheten.
- I skolvalet 2016 uppfylldes garantin.
- Vårterminen 2016 uppnår 93,4-99,2 procent kravnivån i samtliga delprov i svenska för årskurs 3 i förhållande till att alla kan läsa och skriva efter sitt tredje skolår. Det är något bättre än riket i snitt 1,6 procent.

Stort fokus inom skolan har legat på utbildningsinsatser, inte minst inom IKT-området. Grunden till den positiva utvecklingen är duktiga pedagoger och chefer som praktiserar ett fungerande pedagogiskt ledarskap, parallellt med de satsningar som görs avseende utbildningsinnehållet i både förskolan och grundskolan. Insatserna leder till fortsatt förbättrad kvalitet för eleverna och ska ge eleven möjlighet att uppnå godkända betyg i alla ämnen efter årskurs 9.

Resultat av årets internkontroll

Vid uppföljning av internkontrollplan 2015 konstaterades för de områden som behövde förbättras att det handlade om att säkerställa rutiner. Förvaltningsorganisation sjuösattes 2016 vilken har fortsatt arbetet utifrån konstaterade resultat. Ny internkontrollplan inför 2017 har beslutats av nämnden i december 2016.

Framåtblick

Barn och utbildning fortsätter arbetet med systematiskt kvalitetsarbete och systematiskt arbetsmiljöarbete. Fokus kommer att ligga på strategisk kompetensförsörjning där konkurrensen om behöriga lärare förväntas öka vilket även bedöms leda till ökade lönekostnader, språkutveckling, förbättra undervisningen, utveckla digitaliseringen, arbeta hälsofrämjande och förebyggande inom arbetet med barn i behov av särskilt stöd, förbättra våra processer för att stödja enheterna samt förankra systematiken inom arbetsmiljöarbetet. Arbetet kommer att pågå med strategisk lokalförsörjningsplan för att skapa ett bättre underlag för kommande investeringar i nya lokaler. Utmaningar framåt kommer att vara att effektivisera verksamheten för att kunna mötas ett eventuellt minskat budgetutrymme samtidigt som vi ser att volymerna inom gymnasiet kommer att öka.

Under 2017 arbetas med införande av Office 365 samt fortsatt satsning och utbildning inom samarbetsbaserad problemlösning (CPS). Arbetet med feriepraktik kommer att förändras med större fokus på att verka för att stärka ungdomars kompetens att söka arbete och utveckla sitt entreprenörskap. Inom målgruppen nyanlända ses en ökad bredd i åldersspannet och ett ökat antal barn i förskolan.

År 2017 inleddes med att Drottningholms förskola brann ner och under året kommer förvaltningen arbeta med att upprätta nya tillfälliga lokaler samt planera för nya befintliga lokaler. Arbetet med att bygga om och ut Ekebyhovsskolan och Sandudden fortsätter.

Måluppfyllelse

Bedömning måluppfyllelse	T		1	2	3	4
Alla elever ska, utifrån sina individuella förutsättningar, lyckas i skolan och uppnå minst E-nivå i alla ämnen.	↑	●		✓		
Alla vuxna medborgare utan avslutade gymnasiestudier i Ekerö kommun ska ges möjlighet att studera på komvux för att erhålla gymnasieexamen.	↑	●		✓		
Fortsätta att satsa på digital teknik och IKT. Ekerös barn, elever och medarbetare använder IKT aktivt och säkert i sin vardag och för att utveckla utbildningen.	↑	●		✓		
Samtliga förskolor, skolor och fritidshem ska ha en likabehandlingsplan som är väl förankrad i en värdegrunds om gäller för skolväsendet.	↑	●		✓		
Alla elever ska omfattas av en effektiv och utvecklad elevhälsa som arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande så att de snabbt kan få rätt hjälp och stöd.	↑	●		✓		
Elevernas inflytande ska stärkas och möjligheterna till ansvar för sitt eget lärande öka.	←	●		✓		
Barn/elever och vårdnadshavare ska ges stora valmöjligheter vid val av förskola, skola och skolbarnsomsorg	↓	●			✓	

Ekonomi

tkr	Awik netto	Budget netto	2016 netto	2016 Intäkter	2016 Kostnader	2015 netto	2015 Awik
TOTALT	17 807	-764 350	-746 542	632 486	-1 379 029	-714 625	14 175
Politisk nämnd	104	-650	-546	0	-546	-521	129
Simskola	0	-155	-155	3	-159	-137	1
Öppen förskola	0	-2 481	-2 481	0	-2 481	-2 433	0
Förskola	7 084	-188 880	-181 796	33 796	-215 592	-176 410	6 164
Pedagogisk omsorg	560	-4 121	-3 561	643	-4 204	-3 622	2 160
Fritidshem. inkl Fritidsklubb	3 810	-70 578	-66 768	14 661	-81 429	-64 432	1 080
Förskoleklass	268	-15 605	-15 337	168	-15 506	-14 697	-157
Grundskola år 1-9	419	-342 387	-341 968	8 698	-350 665	-323 722	-1 635
Grundärskola år 1-10	2 640	-10 851	-8 211	680	-8 891	-8 929	1 311
Gymnasieskola, folkhögskola, gymnasiesär.	5 161	-105 950	-100 789	4 945	-105 734	-101 240	1 995
Vuxenutbildning, SYV/vägledning Unga	2 435	-11 318	-8 883	7 070	-15 953	-8 414	2 670
Nämndkontor och gemensam verksamhet	-1 184	-11 374	-12 557	258	-12 815	-11 174	-649
KS beslut om Skolsatsning	-2 233	0	-2 233	0	-2 233	-1 226	-1 226
Utförarorg. Kommunala förskolor och skolor	-1 259	0	-1 259	561 562	-562 821	2 333	2 333

Varav kommunala resultatenheter skolor och förskolor

Tkr inkl interna transaktioner	2016	2016 % awik	2016 Resultat	Intäkter utfall	Kostnader utfall	2015	2015 Resultat
SUMMA DRIFT FÖRSKOLA-SKOLA		-0,2	-1 258	561 563	-562 821		2 333
Brunna mfl förskolor	x	-0,6	-118	20 346	-20 464	x	90
Ekendal m fl förskolor		2,5	685	27 676	-26 991		25
Gräsåker mfl förskolor		0,8	171	22 884	-22 713		35
Drottningholm/Stenhamra förskolor		0,7	135	20 583	-20 449		-89
Färentuna förskola och skola	x	0,1	29	36 596	-36 568	x	456
Munsö/Adelsö förskola & skola	x	-2,3	-363	15 716	-16 080		-938
Skå förskolor & skola	x	2,2	524	24 809	-24 285	x	451
Sundby förskolor & skola		1,8	373	21 593	-21 220		-38
Ekebyhovsskolan	x	-0,1	-77	52 050	-52 127	x	137
- Särskolan		-8,0	-1 017	11 767	-12 784		24
Närlunda skola	x	-2,3	-750	32 234	-32 984	x	-116
Sanduddens skola	x	0,0	3	29 749	-29 746	x	127
Stenhamra skola/Uppgårdskolan	x	0,1	54	72 951	-72 897	x	475
Modersmål		6,1	417	7 234	-6 818		330
Tapprömsskolan	x	-1,1	-529	45 841	-46 370		227
Träkvista skola inkl Klöver	x	-0,3	-175	54 082	-54 257		935
Matproduktion		-0,6	-182	32 209	-32 391		-251
Ekerö resursteam		-2,0	-378	18 555	-18 933	x	5
Ekerö IM/IV	x	0,6	53	9 092	-9 038		118
Produktionsledning	x	-2,0	-112	5 595	-5 707		328

(x) Enheter som kan ianspråka tidigare års ackumulerade överskott enligt regelverket.
Resultatet är i förhållande till budgeterat resultat som är = 0, lika stora intäkter som kostnader för alla enheter.

Verksamhetsmätt

Avvik (+) fler än budget, (-) färre än budget	Avvik	Budget	2016	2015	2014	2013	2012
<i>Antal barn i</i>							
Förskola/Ped omsorg barn 1 - 5 år	-38	1 791	1 753	1 742	1 777	1 796	1 821
- Antal barn fsk i egen regi	-29	1 027	998	994	1 002	1 027	1 048
- Antal barn i friförskola/an. kom	-8	722	714	708	726	709	691
- Antal barn i pedagogisk omsorg	-1	42	41	40	49	61	82
Skolbarnsomsorg 6 - 9 år	-38	1 877	1 839	1 805	1 769	1 669	1 666
- Antal barn fh i egen regi	-9	1 561	1 552	1 516	1 488	1 399	1 407
- Antal barn fh i friskola/an. kom	-29	316	287	289	281	270	259
- Antal barn i pedagogisk omsorg	0	0	0	0	0	0	0
Öp fh/fritidsklubb 10 - 12 år	101	680	781	675	657	654	609
- Antal anm öp fh i egen regi	92	670	762	666	654	650	579
- Antal anm öp fh i friskola/an. kom	9	10	19	9	3	3	2
- Antal anm i pedagogisk omsorg	0	0	0	0	0	0	28
Förskoleklass	-8	463	456	456	451	422	407
- Antal elever i egen regi	-7	397	390	390	385	359	343
- Antal elever i friskola/an. kom	-1	67	66	66	66	63	64
Grundskola År 1 - 9	32	4 010	4 042	3 811	3 664	3 532	3 430
- Antal elever i egen regi	25	3 147	3 172	3 033	2 889	2 766	2 689
- Antal elever i friskola	19	789	808	712	715	706	684
- Antal elever i annan kommun	-12	74	62	66	60	61	57
Särskola År 1 - 10	-1	25	24	23	23	23	26
- Antal elever i egen regi	1	23	24	23	21	21	24
- Antal elever i friskola/an. kom	-2	2	0	1	2	2	2
Gymnasieskola/folkhögskola	-17	1 005	988	963	994	1 061	1 162
- Antal elever IV/IM egen regi	15	38	53	36	26	34	39
- Antal elever i friskola	1	475	476	465	502	553	603
- Antal elever i annan kommun	-32	490	458	460	463	470	516
- Antal elever i folkhögskola	-1	2	1	2	3	4	5
Gymnasiesärskola	-5	14	9	13	15	17	16
- Antal elever i friskola/an. kom	-5	14	9	13	15	17	16
Vuxenutbildning							
- Bevilj. kurser inkl upphandl. eg regi			921	622	606	566	541
- Antal individer kurser eg regi			319	292	243	233	227
- Beviljade kurser externa köp			305	263	512	697	812
- Antal individer, kurser externa köp			130	112	185	195	247
- Antal deltagare SFI			193	175	181	155	156
- Antal elever sårvux			3	1	1	2	8

Socialnämnden

Måluppfyllelse

Socialnämndens mål handlar om god tillgänglighet och hög servicenivå för den som behöver stöd, in-satser som stärker den enskildes självständighet, valfrihet för de som har stöd, att metoder och verk-samheter utvecklas för att höja kvaliteten för medborgarna och att medborgarnas behov möts genom sam-ordnade och resurseffektiva insatser i samverkan med andra.

Socialnämnden har fem nya mål för mandatperioden 2016-2018, dessa har ett genomsnittligt utfall på 2,8. Måluppfyllelsen bedöms för fyra av målen till nivå 3 "Ej uppnått, men påbörjat". Ett mål bedöms till nivå 2 "Inte helt uppnått, är på väg". Målen är inriktnings-/strävansmål som för att de ska kunna betraktas som helt uppfyllda kräver en mycket hög kvalitetsnivå. Tendensen mot ytterligare måluppfyllelse för samtliga av målen bedöms som positiv, se tabell.

Såväl nationella som egna uppföljningar visar fortsatt på att Ekerö kommuns socialtjänst i många delar har en god kvalitet. Identifierade förbättringsområden ligger till grund för utveckling. Med utgångs-punkt från socialnämndens ledningssystem för kvalitet finns stukturer och strategier för ständig utveckling. Nämnden arbetar systematiskt med att följa upp kvaliteten i såväl verksamheter som insatser till den enskilde individen. I Socialstyrelsens "Så tycker de äldre om äldreomsorgen 2016" anger 96 procent av de äldre att de sammantaget är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten som helhet.

Prioriterade uppdrag

Verksamhetsutveckling, prioriteringar och satsningar det gånga året har utgått från verksamhetsplan och budget till:

- Mottagande av nyanlända invandrare samt ensamkommande barn och unga och medverkan i kommunens integrationsarbete.
- Utveckling av arbetssätt och insatser för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar där målsättningen är ökad självständighet och livskvalitet.
- Fortsatt utveckling av tidiga insatser i öppenvård för barn, ungdomar och deras familjer samt för vuxna i behov av stöd och behandling.
- Fortsatt utbyggnad av särskilt boende för äldre samt medverkan i planeringen av andra boendeformer för äldre i kommunen.
- Ökad valfrihet för kost i äldreomsorgen.
- Fortsatt utveckling av interna processer och av tjänster till medborgare bland annat med stöd av digitalisering och välfärdsteknik.

SOCIALNÄMNDEN

Nettokostnad 2016: 465,1 mkr
Resultatavvikelse 2016: 30,2 mkr

Ansvarsområden:

Enligt gällande lagstiftning för uppgifter vad avser:

- individ- och familjeomsorg
- äldreomsorg
- omsorg om personer med funktionsnedsättning

Svarar inte för driften inom den kommunala produktionen.

Svara för omsorg, råd och upplysningar, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det samt för mottagande av nyanlända invandrare och ensamkommande asylsökande barn.

Ordförande

Kjell Öhrström (M)

VIKTIGA HÄNDELSER 2016

- Upphandling av driften till det särskilda boendet Kullen gjordes under året. Ny utförare ansvarar för driften från januari 2017
- Fortsatt byggande av det nya särskilda boendet i Stenhamra - Söderströmsgården som tas i drift första halvåret 2017.
- Roshagen klart i slutet av 2016.
- 1 februari övergick AME (Arbetsmarkandsenheten) till barn- och utbildningsnämnden.

Under året:

- Mottagandet av ensamkommande barn och unga och nyanlända invandrare har varit prioriterat. Socialkontorets arbete har för ensamkommande barn i perspektiv av ärendetillströmningen hösten 2015 framförallt kretsat kring uppföljning, kvalitetssäkring samt att tillförsäkra ändamålsenliga och kostnadseffektiva boendelösningar. Arbetet har också inriktats mot att erbjuda barnen boende i kommunen. Tillgången till bostäder har påverkat förutsättningarna för mottagande. För att klara uppdraget har omdisponeringar av de bostäder som funnits till förfogande för nyanlända invandrare gjorts där andelen gemensamhetsboenden har ökat.
- Arbetet med att vidareutveckla former för tidiga insatser i öppenvård på hemmaplan inom individ- och familjeomsorgen har fortsatt genom familjebehandling, familjeteamet och för personer med missbruksproblematik "Omtanken". Den stärkta öppenvårdsinriktningen har både medfört en ökad kvalitet till medborgarna och haft en positiv påverkan på kostnaderna.
- Projektet "Samordnat stöd för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning" påbörjades och ska i samverkan med andra huvudmän och aktörer utveckla en arbetsmodell som ger förutsättningar för ökad självständighet för den enskilde.
- Socialnämnden erhöll under året statsbidrag inom flera områden. Dels för att stärka bemanningen i äldreomsorgen och den sociala barn- och ungdomsvården. Dels utvecklingsmedel för psykisk ohälsa vilka använts för projektet avseende neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt för utbildningssatsning för personal som möter ungdomar med stress och sömnsvårigheter. Statsbidrag har även erhållits för att utveckla socialtjänstens stöd till personer som utsatts för våld i nära relation.
- Personalförsörjning har varit i fokus under året med svårighet att rekrytera erfarna socionomer. Rekryteringsaktiviteter har pågått fortlöpande. För att säkerställa rättssäkerheten i myndighetsutövningen har kontoret i viss mån varit hänvisade till inhyrd personal från bemanningsföretag.

Ekonomi och verksamhet

Socialnämndens budget för 2016 uppgick till 495,3 mnkr. Nämnden redovisar ett positivt utfall med 30,2 mnkr, 6,1 % av nettobudget. Samtliga verksamhetsområden visar överskott. I förhållande till 2015 är utfallet för 2016 cirka 5,2 mnkr eller 1,1 procent högre.

Det positiva resultatet beror till största del på lägre volymer än förväntat främst för hemtjänst, särskilt boende, bostad med särskild service och korttidsvistelse LSS, ekonomiskt bistånd samt dygnetruntsatser för vuxna missbruk/socialpsykiatri. De lägre volymutfallen har haft påverkan på både kostnads- och intäktssidan. Resultatet förbättras av att statsbidragsintäkter avseende mottagande av nyanlända invandrare och ensamkommande barn för 2015 till viss del intäktsförts 2016.

Äldreomsorg uppvisar ett överskott mot budget med 7,2 mnkr. Särskilt boende redovisar en positiv avvikelse med 3,1 mnkr till större delen beroende på lägre volymer (-8,7 årsplatser) än budgeterat samt i viss mån lägre snittkostnad per dygn. Hemtjänst inklusive larm redovisar ett överskott på 4,4 mnkr. Överskottet beror på att det faktiska utfallet av hemtjänstvolymen (service/omvårdnad, gles-bygd/tätort, privata utförare/intern produktion) har skilt sig från budgetantagandet vilket lett till lägre snittkostnad per timme. Antalet brukare och genomsnittstid per brukare har ökat men hemtjänsttimmarna är i nivå med budget.

Insatser till personer med funktionsnedsättning uppvisar ett överskott med 7,1 mnkr. Det positiva resultatet för boende beror till främst på lägre volymutfall än budgeterat (- 7 årsplatser) som delvis orsakats av förseningen av Roshagen. Korttidsvistelse för barn och vuxna och korttidstillsyn för barn över 12 år redovisar tillsammans ett överskott med 3,1 mnkr på grund av lägre volymer (-10,5 årsplatser) samt lägre priser än budgeterat.

Individ- och familjeomsorg inklusive mottagande av nyanlända redovisar sammantaget ett positivt resultat med 14,9 mnkr. Vuxenenheten uppvisar totalt ett överskott med 6,5 mnkr. Ekonomiskt bi-

stånd visar ett överskott jämfört budget med 2,0 mnkr framförallt beroende på färre hushåll än budgeterat (-14 hushåll) men också på lägre genomsnittlig kostnad per hushåll. Socialpsykiatri uppvisar ett överskott mot budget med 6,1 mnkr beroende på lägre volymer för köp av platser i dygnetruntoende (-4,5 årsplatser), daglig verksamhet(-1,6 årsplatser) och boendestöd(-3600 timmar). Antalet helårsplaceringar i HVB (Hem för vård eller boende) missbruk har minskat. Istället erbjuds olika öppenvårdsinsatser ibland i kombination med korta HVB-placeringar.

Barn- och ungdomsenheten visar ett positivt resultat med 0,5 mnkr. Det volymmässiga utfallet för institutionsvård, familjehems- och jourhemsvård samt öppenvårdsinsatser har varit något lägre än budgeterat (-1,8 årsplatser). Högre kostnader för några institutionsvårdsplaceringar samt lägre statsbidragsintäkter (som istället redovisats under socialkontor/ledning och administration) än förväntat påverkar resultatet.

För mottagande av nyanlända invandrare och ensamkommande barn visas ett positivt resultat om sammantaget 7,9 mnkr. Det positiva resultatet beror på att delar av 2015 års statsbidrag resultatförts på år 2016. Avräknat dessa statsbidrag bär området ett underskott år 2016 med 1,5 mnkr mot budget. Genom omfattande arbete under året har den genomsnittliga dygnskostnaden för placerade ensamkommande barn kunnat sänkas från i genomsnitt 1 780 kr/dygn i januari till 1 510 kr/dygn i december. De lägre statsbidragen från och med 1 juli 2017 förutsätter att kostnaderna sänks ytterligare varför arbete med att försöka sänka kostnaderna fortgår. Mottagandet avseende nyanlända invandrare omfattade 104 personer och har därmed uppfyllt den tilldelade kvoten för året. Under året har socialkontoret haft ansvar för 107 ensamkommande barn och unga. Vid årsskiftet omfattade ansvaret 92 barn varav 68 var asylsökande och 24 hade permanent uppehållstillstånd.

Tjänstegarantier avseende information, råd, stöd samt servicenivå och handläggningstider följs upp genom synpunkts- och klagomålshanteringen. Inga synpunkter eller klagomål avseende tjänstegarantierna har inkommit under året.

Resultat av årets internkontroll

Fastställda regelverk och rutiner följs i allt väsentligt. Gott resultat påvisas vad avser skyndsamt omhändertagande av inkomna orosanmälningar. Förbättrat resultat, jämfört föregående år, påvisas vad gäller förekomst av genomförandeplaner samt handlingsplaner. Brister finns i uppföljningar av placerade ensamkommande asylsökande barn. Detta har i perspektiv av ärendetillströmningen från hösten 2015 varit ett av nämndens fokusområden det gångna året.

Revisionen har gjort en granskning av styrning och ledning av biståndsbedömningen avseende hemtjänstverksamheten. Den samlade bedömningen är att Socialnämnden i allt väsentligt säkerställer en god biståndsbedömning genom en ändamålsenlig styrning och ledning men rekommendationer för det fortsatta utvecklingsarbetet lämnas på några punkter.

Framåtblick

En växande kommun där antalet invånare ökar under planeringsperioden. Befolkningsantalet väntas öka med 1 200 personer till 2019, med detta följer fler i behov av socialtjänstens insatser.

Demografisk utvecklingen med allt fler äldre. Till år 2021 förväntas antalet äldre öka med 9 procentenheter, från cirka 4 600 personer till cirka 5 000. Antalet äldre över 80 år väntas öka med 32 procentenheter, det ger behov av ytterligare särskilt boende men också utbyggnad av andra stödformer.

Mottagandet av ensamkommande barn och unga samt nyanlända invandrare. I perspektiv av förändrade statsbidragsersättningar för ensamkommande barn och unga från och med 1 juli 2017 arbetar socialkontoret med att ställa om verksamhet samt etablera nya boendeformer för ensamkommande barn.

De senaste årens ökande diagnostisering av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Höga krav ställs på utveckling av arbets sätt och insatser för att på bästa och mest kostnadseffektiva sätt möta målgruppens behov.

Måluppfyllelse

Bedömning måluppfyllelse	T		1	2	3	4
Medborgare i kontakt med socialtjänsten upplever ett professionellt bemötande, en hög servicenivå och god tillgänglighet.	↑	●			✓	
Socialtjänsten stärker den enskildes förutsättningar att ansvara för den egna livssituationen och möjligheten att tillvarata sina egna resurser.	↑	●			✓	
Socialtjänsten erbjuder valfrihet för de som behöver stöd.	↑	●		✓		
Metoder och verksamheter utvecklas för att höja socialtjänstens kvalitet för medborgarna.	↑	●			✓	
Socialtjänsten möter medborgarnas behov genom samordnade och resurseffektiva insatser i samverkan med andra.	↑	●			✓	

Ekonomi

tkr	Avvik netto	Budget netto	2016 netto	2016 Intäkter	2016 Kostnader	2015 netto	2015 avvik
TOTALT	30 208	-495 325	-465 117	134 890	-600 007	-459 913	11 707
Politisk nämnd	276	-1 195	-919	0	-919	-894	317
Äldreomsorg	7 234	-198 821	-191 587	28 176	-219 764	-187 221	149
Insatser personer m funktionsnedsättning	7 105	-193 695	-186 590	11 406	-197 996	-179 068	3 278
Individ och familjeomsorg vuxna	6 476	-34 955	-28 479	673	-29 153	-34 845	4 253
Individ och familjeomsorg barn, ungdom	501	-22 700	-22 199	521	-22 720	-18 081	7 559
Flyktingverksamhet	7 932	0	7 932	91 575	-83 643	38	-604
Nämndkontor, socialkontor, gem verksamhet	686	-43 959	-43 273	2 539	-45 812	-39 841	-3 245

Verksamhetsmätt

Avvik (+) fler än budget, (-) färre än budget	Avvik	Budget	2016	2015	2014	2013	2012
Individ- och familjeomsorg, barn- och ungdomssektionen							
Institutionsvård, årspl.	-1	5	4	4	4	6	9
Familjehemsvård, årspl.	1	16	16	16	16	20	20
Familjehem/jourhem externt	-1	5	3	4	2	4	5
Öppenvård - Personligt stöd externt	0	1	1	2	3		
Öppenvård - Strukturerad vård och behandling	0	2	2	2	2		
Öppenvård - Stödboende vård och behandling	1	1	2	2	0		
Kontaktfamiljer och kontaktpersoner, årspl.	-4	14	10	10	9	17	23
Boendestöd, timmar internt och externt.	-	-	-	-	-	335	624
*LOV infördes för boendestöd i juni 2012.							

Verksamhetsmätt

Avvik (+) fler än budget, (-) färre än budget	Avvik	Budget	2016	2015	2014	2013	2012
Äldreomsorg							
Hemtjänst, utförda timmar	-229	140 400	140 171	135 150	116 259	127 862	119 962
Platser i särskilt boende i Ekerö	-3	173	169	165	162	168	161
Kullen, årspl.	-1	80	79	79	78	81	76
Ekgården, årspl.	-2	56	53	55	53	56	55
Färingsöhemmet, årspl.	2	28	30	30	30	31	30
Paviljong, årspl.	-2	9	7	2	0	0	0
Medicinskt färdigbehandlade, årspl.	-0,3	0,3	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1
Externt köpta platser särskilt boende, årspl.	-6	19	13	15	12	9	11
Korttidsboende extern och internt, årspl.	0	8	8	9	10	10	9
Summa särskilt boende platser, årspl.	-9	199	191	190	185	187	180
Externt köpt dagvård dementa, årspl.	-	-	-	1	-	2	
Insatser till personer med funktionsnedsättning							
Gruppboende vuxna internt; årspl.	-2	57	55	56	55	55	54
Externa platser boende inkl. Lugnet, årspl.	-1	49	48	47	45	39	36
Volymreserv vårdplatser		4					
Summa gruppboende internt och externt, årspl.	-7	110	103	103	100	94	91
Daglig verksamhet interna platser, årspl.	1	66	67	68	63	62	62
Daglig verksamhet externa platser, årspl.	2	40	42	39	38	39	41
Volymreserv vårdplatser		3					
S:a daglig verksamhet intern o externt, årspl.	0	109	109	106,1	101	100	103
Personlig assistans, tim internt o externt	-5 340	55 000	49 660	40 028	55 782	68 890	75 543
Ledsagarservice, timmar internt	-358	3 000	2 642	3 173	2 735	2 197	2 747
Avlösarservice, timmar internt	-1 401	4 500	3 099	3 926	4 317	4 497	4 799
Boendestöd, timmar internt och externt.	-1 520	3 800	2 280	3 361	4 369	3 122	1 830
Korttidsvistelse barn och vuxna externt, årspl.	-2	12	10	10	12	14	15
Korttidstillsyn internt, årspl.	-1	7	6	1	6	4	6
Korttidstillsyn externt, årspl.	-8	10	2	4			
Individ- och familjeomsorg							
vuxensektionen							
Försörjningsstöd/ek bistånd inkl flykting, antal hushåll	-14	125	111	146	139	148	138
Missbruk							
Missbruksvård behandlingshem, årspl.	5	2	7	2	1	2	6
Familjehem missbruk, årspl.		1	0	1	1		
Boende vuxna missbruk, årspl.	4	7	11	12	5	7	4
Strukturerad öppenvård missbruk, årspl.	0	1	0	1	0	3	2
Kontaktperson missbruk	-1	2	1	2	2	2	2
Socialpsykiatri							
Kontaktperson psykiatri	-9	16	7	14	14	13	13
Boende/Behandl.hem socialpsykiatri, årspl	-5	10	6	14	13	15	14
Daglig verksamhet	-2	15	14	14	15	10	6
Boendestöd, timmar internt och externt	-3 600	9 800	6 200	8 570	8 878	9 101	6 424

Kultur- och fritidsnämnden

Måluppfyllelse

Nämnden har sex övergripande inriktningsmål med delmål. Sammantagen måluppfyllelse är 2,0. Helt uppnådda är medborgarnas tillgång till biblioteks- och kulturverksamhet samt ungdomars tillgång till mötesplatser för kreativ verksamhet.

Ny biblioteksavdelning "Ny i Sverige" har skapats, tillgänglighetsplan med handlingsplan har på-börjats där hänsyn tas till språkbakgrund och som genomsyras av jämlikhet och inkludering. Språk-caféer har arrangerats, bemötandefrågor i fokus med utbildning i jämlikhet och inkludering, ny ungdomsavdelning har påbörjats. Kultur- och fritidsundersökningen visar att unga värdesätter bibliotekets verksamhet högt. Biblioteksutlåningen minskade något jämfört med 2014 (ombyggnationer under 2015 med periodvis stängt omöjliggör volymjämförelser med 2015). Biblioteksutlåningen minskade med 1,4 procentenhet i Ekerö centrum och 10,6 procentenhet i Barnens bibliotek jämfört med 2014.

Fritidsgården och Fabriken har arbetat med riktade aktiviteter som exempelvis att spela in musik i studio och att dj:a. Fritidsgårdarna har fortsatt med platsobunden verksamhet. Aktivitetsbyrån ordnade läger för nyanlända ungdomar tillsammans med RFSU där man pratade om kärlek och relationer.

En kvalitativ undersökning av fritidsgårdar och aktivitetsbyrån visar att verksamheten håller hög kvalitet där värdegrundsarbetet når fram till ungdomarna. Fritidsgårdarna och Kulturskolan har samarbetet kring animation och livekvällar. Antalet besök på fritidsgårdarna har minskat med 3,8 procentenheter på vardagar men ökat med 7,9 procentenheter på fredagar, totalt sett en ökning med 0,5 procentenhet. Besöksandelen för tjejer har ökat jämfört 2015, utom under hösten på Tråkvista där andelen tjejer minskad.

Två av inriktningsmålen är inte helt uppnådda men på väg. Tillgång till kulturell verksamhet med god kvalitet och Tillgång till ett brett utbud av idrott och fysiska aktiviteter.

Kulturskolan har fler ämnen och utökat antal elever och har under året mött nyanlända barn och ungdomar i olika projekt och punktsatsningar. Kulturombud har utsetts på äldreboenden i kommunen som varit med och arbetat fram kulturprogram och skaparträffar för att höja livskvaliteten i vardagen. En särskild ekonomisk stödform togs fram för att stimulera föreningar till aktiviteter där nyanlända och etablerade svenskar träffas. Kommunen har medverkat till en friluftsportal för Lovö med anläggande av vandringsleder på Kersö. Arbetet med Vi står upp fortsätter tillsammans med idrottföreningarna.

Två inriktningsmål bedöms som påbörjade men inte uppnådda, Konstnärlig gestaltning i kommunens byggda miljöer och Kulturmiljöerna i Kulturens övärld är en tillgång för medborgarna och för kommunen som besöksmål. Konstprogram är framtagna för Strandpromenaden i Ekerö Centrum, Söderströmska gården och Tråkvista skola. Under året har konstnärlig gestaltning antagits och genomförts vid Närlundaskoan. En populärversion av kulturmiljöprogrammet – Kulturens övärld – har tagits fram.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Nettokostnad 2016: 41,2 mnkr

Resultatavvikelse 2016: 0,8 mnkr

Ansvarsområden:

Kultur och fritidsverksamhet samt samordning av ungdomsfrågor.

- kulturskola
- bibliotek
- fritidsgårdar
- stöd till föreningslivet inom kultur och fritid
- bevaka tillgången till lokaler och anläggningar för kultur- och fritidsändamål
- Ekebyhovs slott
- kulturmiljöarbete
- offentlig konstnärlig utformning

Svarar inte för driften inom den kommunala produktionen.

Ordförande

Gunilla Lindberg (L) tom 161231

Sivert Åkerljung (KD) from 170101

VIKTIGA HÄNDELSE 2016

- Kommunfullmäktige har antagit ny biblioteksplan
- Mälaröhallen färdigställdes och togs i bruk
- Ekerös samverkan med civilsamhället lyfts fram som en framgångsmodell.

Prioriterade uppdrag

Under 2016 har prioriterats att införa söndagsöppet bibliotek på helårsbasis, kultur i omsorgen har aktualiserats under året med ett programutbud för äldre och ett ökat föreningsstöd för bland annat fritidsaktiviteter för funktionshindrade samt genom ersättning till Ekerö tennisklubb enligt överenskommelse för att tillgodose allmänhetens nyttjande. Mälaröhallen har färdigställts.

Ny mötesplats har skapats för unga i Mälarökyrkans lokaler. En populärversion av Kultur och miljö-programmet har tagits fram. En Kultur- och fritidsvaneundersökning genomfördes som visar att verk-samheten håller hög kvalitet och genomförd trygghetsundersökning visar att 95 procent av besökarna på fritidsgårdarna känner sig trygga på gårdarna. Kostnadsfria sommaraktiviteter lockade 508 barn och ung

Projektet "Öar utan gränser" har fungerat som en katalysator för engagemang och samverkan i civil-samhället och för samarbete mellan föreningar och mellan olika kommunala enheter. Nyanlända invånare i kommunen lär känna redan etablerade invånare snabbare, praktiserar svenska och får sociala nätverk som underlättar inträde på arbetsmarknaden. Mellan 250-300 integrationsfrämjande aktivitetstillfällen har erbjudits av föreningar, organisationer, samanslutningar och privatpersoner. Myndigheten för ungdoms och civilsamhällesfrågor lyfter fram Ekerö kommuns arbete för samverkan med civilsamhället som en framgångsmodell.

En ny organisation för samverkan kring barn i riskzon har skapats, där socialtjänsten, produktionsområde kultur, barn- och utbildningsförvaltningen, säkerhetsavdelningen och polismyndigheten är med. Två utvecklingsområden för samverkan som startats: skolnärvaroprojektet samt unga som befinner sig i centrum/utemiljöer under skol- och kvällstid.

Ekonomi och verksamhet

Nämnden har en bruttokostnad om 43 mnkr, årets resultat ett överskott på 0,8 mnkr.

Intäkterna understeg budget med 0,2 mnkr och kostnaderna understeg budget med 1,0 mnkr. Kostnaderna blev lägre än budgeterat då hyra för Mälaröhallen började tas ut senare under året än beräknat i budget. Delar av det resursutrymme har disponerats för kompletterande inköp och åtgärder i hallen.

Resultat av årets internkontroll

Utfall om att tjänstegarantierna har fullföljts. Granskningen har avsett ifall Information om bidrag till föreningsliv är tydlig och lättillgänglig, att återkoppling till föreningar angående beslut om beviljat bidrag sker inom rätt tidsram (gäller endast för verksamhetsstöd för kulturföreningar) samt att utbetalning till föreningarna har skett inom rätt tidsperiod.

Framåtblick

I det lyckade arbetet med nyanländas integration med civilsamhället har lärdomar av detta arbete dragits och under 2017 ska en utredning om hur samverkan med civilsamhället kan utvecklas inom andra områden presenteras. Denna ska ligga till grund för en förstärkning och långsiktig ekonomisk lösning för samverkan med civilsamhället och integrationsinsatser i budget 2018.

Färdigställandet av Mälaröhallen med nämndens övertagande av ansvar för driften av densamma, innebär ett nytt ansvar för nämnden och nya arbetsuppgifter för kontoret. Kommunstyrelsens beslut om ny investeringsordning innebär förändrade arbetsuppgifter för nämnden liksom ett eventuellt övertagande av verksamhetsansvar för kommunens idrottsanläggningar i övrigt.

Under den kommande fyraårsperioden ökar barn- och ungdomsgruppen påtagligt i kommunen. Det innebär ett större deltagartryck på nuvarande kulturskola och övriga fritidsverksamheter. Tjänstemannaorganisationen gör bedömningen att antalet ungdomsgårdar är tillräckligt. Det pågående och planerade bostadsbyggandet och därmed befolkningstillväxt innebär ett större behov av idrottsanläggningar för att möta ett ökat behov från föreningslivet och allmänheten. Behovet av byggnationer följs och planeras genom den årliga anläggningsplanen.

Måluppfyllelse

Bedömning måluppfyllelse	T		1	2	3	4
Medborgarna ska ha tillgång till mångsidig, flexibel och attraktiv biblioteks- och kulturverksamhet.	↑	●	✓			
Medborgare, med fokus på barn och ungdomar har tillgång till kulturell verksamhet med god kvalitet.	↑	●		✓		
Ungdomar har tillgång till mötesplatser för kreativ verksamhet.	↑	●	✓			
Medborgare, med fokus på barn och ungdomar, har tillgång till ett brett utbud av idrott och fysiska aktiviteter.	↑	●		✓		
Konstnärlig gestaltning i kommunens byggda miljöer gör att dessa blir estetiskt tilltalande, ger medborgaren en upplevelse och väcker nyfikenhet.	←	●			✓	
Kulturens övärld innebär att kulturmiljöerna är en tillgång för medborgarna och för kommunen som besöksmål.	←	●				✓

Ekonomi

tkr	Avvik netto	Budget netto	2016 netto	2016 Intäkter	2016 Kostnader	2015 netto	2015 avvik
TOTALT	797	-41 970	-41 172	1 673	-42 846	-35 131	469
Politisk nämnd	-27	-324	-351	0	-351	-341	8
Ungdomsverksamhet	-75	-6 509	-6 584	199	-6 783	-6 156	197
Verksamhetsstöd	276	-2 779	-2 503	0	-2 503	-2 421	288
Stöd till studieorganisationer	0	-181	-181	0	-181	-187	-6
Kulturlokaler	106	-2 331	-2 225	0	-2 225	-2 155	107
Ersättning till Kulturenheten	36	-9 772	-9 736	0	-9 736	-9 457	0
Kulturmiljövård	72	-410	-338	13	-350	-371	39
Stöd till kulturverksamhet	-6	-441	-447	0	-447	-427	14
Ersättning till Bibliotek	50	-10 304	-10 254	0	-10 254	-9 849	0
Idrotts- och fritidsanläggningar	938	-5 702	-4 765	380	-5 144	-1 239	-468
Ekebyhovs slott	0	-648	-648	0	-648	-617	0
Integration	-181	0	-181	1 054	-1 235	-18	-18
Nämndkontor och gemensam verksamhet	-394	-2 569	-2 963	28	-2 991	-1 892	308

Verksamhetsmätt

Avvik (+) fler än budget, (-) färre än budget	2016	2015	2014	2013	2012
Kultur och Fritid					
Utlån bibliotek	148 807	115 958	140 765	138 110	145 600
<i>varav utlån e-böcker</i>	2 811	1 750	2 654	3 807	2 839
Lån per kommuninvånare	5,4	4,3	5,3	5,2	5,6
Elever Kulturskolans ämnesundervisning	739	726	715	684	634
Aktiviteter i föreningarnas ungdomsverksamhet	196 841	191 057	203 373	180 189	182 926
Föreningar med ungdomsverksamhet	30	34	34	33	39

Byggnadsnämnden

Måluppfyllelse

I verksamhetsplanen för 2016 finns mål uppsatta inom tre målområden: samhällsutveckling, service och bemötande samt näringsliv. Totalt finns 10 mål för 2016 med genomsnittlig måluppfyllelse 2,5.

Majoriteten av målen om handläggningstid inom bygglovsverksamhet är uppfyllda, fyra av fem. En fortsatt ökning av antalet ansökningar om bygglov även under 2016 har i gengäld resulterat i att handläggning av tillsynsärenden inte kunnat ske i den omfattning som målet förutsätter, målet nås inte.

Av de fem mål som är kopplade till handläggningstid och beslut för ändring av detaljplan eller till leverans inom kartverksamheten inom föreskriven tid är den första inter uppnådd men på god väg. För de fyra målen för kartproduktion har nämnden bedömt att det är så långt från att målet är uppfyllt att måluppfyllelsen bedöms till 4. Handläggningstiderna för kartprodukter behöver kortas. Resursförstärkning sker 2017 i enlighet med lagd plan.

Prioriterade uppdrag

Under 2016 fortsatte ett intensivt arbete med ny översiktsplan. Detaljplaner för centrumutveckling pågår i Ekerö centrum, Stenhamra centrum och Svanhagen. Detaljplanen för Enlunda bussdepå vann laga kraft under året. Flera detaljplaner för delområden har varit i fokus (Ekerö strand och Fredrikstrandsvägen i Ekerö centrum, Sjöhall och Södra Klyvarestigen i Stenhamra) samt andra större bo-stadsprojekt såsom Ekerövallen.

Upprättande av detaljplaner för verksamhetstomter pågick bland annat vid Skå industriområde, Färingsö trä och Svanhagen. Detaljplanearbete pågår även för så kallade omvandlingsområden i enlighet med kommunens VA-plan på Helgö, i Söderberga, Stjärtnäs och Ettans väg i Kungsberga.

En förvaltningsplan för GIS-verksamheten är framtagen. Prioriterat har varit fortsatt satsning på att digitalisera flera moment i handläggningsprocesserna

Underlag till översiktsplanen i form av grönstrukturplan, LIS-utredning och strategi för ridstigar/hästhållning har projektletts av planverksamheten. Planarkitekter och planchef har även deltagit i arbete med biotopdatabas och trafikplan.

Prioriterat under året har varit projektet Sanduddens sandmiljöer och projektet giftfri förskola där nätverksträffar och fortbildning hållits för förskolechefer, miljöombud och förskolepersonal. Miljöutbildaren har fortsatt med stöttnings av skola och förskola kring miljöcertifieringen "Grön Flagg". Energirådgivning har erbjudits bostadsrättsföreningar. Ny biotopdatabas har tagits fram som heltäckande planeringsunderlag för kommunens markanvändning och natur.

BYGGNADSSNÄMNDEN

Nettokostnad 2016: 9,6 mnkr

Resultatavvikelse 2016: + 1,5 mnkr

Ansvarsområden:

Kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen och ha det närmaste inseendet över byggnadsverksamheten.

- detaljplaner
- mätning och kartförsörjning
- strandskydd
- är Trafiknämnd
- biträder Kommunstyrelsen i översiktsplanering och övriga uppdrag från styrelsen.
- remissorgan för frågor rörande vägtrafik- och sjötrafiksäkerhet
- insatser för individuell anpassning av lägenheter

Miljösamordnaren finns inom kontoret.

Ordförande

Lennart Nilsson (M) tom 161231

Arnulf Langlet (M) from 170101

VIKTIGA HÄNDELSER 2016

- Flygfotografering genomfördes
- Ny biotopdatabas togs fram
- 1 juli gick kommunen med i Geodatasamverkan för tillgång till mer geografiska data och tjänster
- En trafikplan för Ekerö kommun har arbetats fram och är ute på remiss

Ekonomi och verksamhet

Nämnden har utfall bruttokostnad 27,1 mnkr. Årets resultat är ett överskott på 1,5 mnkr jämfört budget. Fördelat på överskott på 0,9 mnkr för bostadsanpassning och 0,6 mnkr för verksamheten i övrigt. Budgeten förutsätter 67,3 procents intäktsfinansiering av kostnaderna, exklusive bostadsanpassning, resultatet för året visar på en intäktsfinansiering på 70,6 procent.

Utfallet per verksamhet i förhållande till budget visar på avvikelserna med överskott i politisk verksamhet, kartor-mätning, GIS, Tillstånd-granskning, Miljsamordnarverksamhet och trafik utföll enligt budget. Kontorets kostnader har överskridit budget med 0,7 mnkr och detaljplaneringen med 1,7 mnkr. Den negativa avvikelserna för detaljplaneringen består i 1,3 mnkr lägre intäkter då flera stora detaljplaner inte kom att beslutas under året, det gäller Ekerö strand och Ekerö centrum.

Antalet beslutade ärenden totalt sett har ökat jämfört 2015 och gäller främst bygglov/ byggnmälan, nybyggnadskartor och strandskyddsdispenser. Antalet beviljade bygglov för enbostadshus har ökat från 62 till 143. Två mer omfattande bygglov ingår som innefattar totalt 79 lägenheter. Den ökade ärendemängden har gett intäkter på 8,2 mnkr vilket är 2,2 mnkr utöver budget. Kontorets totala ärendemängd har ökat med 63 procent på fem år, från 838 år 2011 till 1 324 år 2016. Ärendeökningen har medfört ett ökat tryck på verksamheten och haft negativ effekt på möjligheten att disponera resurser för utredningar i tillsynsärenden. Personalförstärkning sker 2017 i enlighet med budgeterad plan.

Kostnaden för individuell bostadsanpassning är 2,3 mnkr, varav åtgärderna uppgick till 1,5 mnkr. 159 ärenden inkom under året, 85 beviljades och 12 avslogs. 69 procent avsåg åtgärder med kostnader upp till 5 tkr, inga ansökningar har omfattat åtgärder över 100 tkr.

Resultat av årets internkontroll

Avvikelser i början av 2016, gällande bygglovavgifter, har efter rutinåtgärder inte uppkommit under resterande del av året. I övrigt inga avvikelser.

Framåtblick

Ekerö kommunen befinner sig i ett expansivt läge med utveckling av Ekerö centrum och tätortsbandet genom detaljplanering med efterföljande bygglovhandläggning vilket kommer att ställa krav på resursplaneringen i kombination med hög konkurrens om arbetskraft inom Stockholmsområdet.

Arbete med digitalisering av bygghandlingar och ett införande av e-tjänster, som möjliggör att söka bygglov på nätet ligger i planeringen för 2017.

Antalet bostadsanpassningar bedöms stiga framöver. Dels i och med att antalet äldre inom kommunen har ökat, dels för att många personer med tyngre vårdbehov numera visats kortare tid på sjukhus och rehabiliteras i bostaden.

Måluppfyllelse

Bedömning måluppfyllelse		T	1	2	3	4
Planenliga bygglov inom 5 v från kompletta handlingar	←	●	✓			
Beslut om bygglov o strandskyddsdispenser inom 10 v från kompletta handlingar	←	●	✓			
Beslut om förhandsbesked inom 10 veckor från kompletta handlingar	←	●	✓			
Ärenden om olaga byggnadsåtgärder o ovårdade tomter inom 12 månader	↑	●			✓	
Utskick av enkät, byggärenden, genomförande och redovisning 1 ggn/år	←	●	✓			

Bedömning måloffyllelse		T	1	2	3	4
Antalet trafikolyckor med döda eller allvarlig skada ska minska.	←	●		✓		
Ändring av detaljplan initierad av byggnadsnämnden ska vara antagen inom nio månader från uppdragsbeslut.	←	●				✓
90% av nybyggnadskartorna ska levereras inom 6 veckor från komplett beställning.	↑	●		✓		
90% av grundkartorna ska levereras inom 8 veckor från komplett beställning.	←	●				✓
90% av baskarteutdrag ska levereras inom 1 veckor från komplett beställning.	↓	●				✓
90% utstakning enl bygglov ska kunna genomföras inom 8 dagar från beställning.	←	●				✓

Ekonomi

tkr	Awik netto	Budget netto	2016 netto	2016 Intäkter	2016 Kostnader	2015 netto	2015 awik
TOTALT	1 512	-11 130	-9 618	17 512	-27 130	-9 578	192
Politisk nämnd	132	-805	-673	0	-673	-696	43
Detaljplanering	-1 708	453	-1 255	5 255	-6 510	-623	-424
Kartor, mätning	112	151	263	2 969	-2 706	297	607
GIS	97	-1 498	-1 401	0	-1 401	-1 165	-70
Tillstånd, granskning	2 651	485	3 136	8 208	-5 072	1 668	400
Trafik	23	-700	-677	98	-775	-855	-150
Miljösamordning	0	-1 430	-1 430	553	-1 983	-1 003	67
Gemensam verksamhet	-707	-4 536	-5 243	428	-5 671	-4 131	-463
S:a Byggnadsnämnd	600	-7 880	-7 280	17 512	-24 792	-6 508	12
S:a Byggnadsnämnd – Bostadsanpassning	912	-3 250	-2 338	0	-2 338	-3 069	181

Verksamhetsmätt

Avvik (+) fler än budget, (-) färre än budget	2016	2015	2014	2013	2012
Antal ärenden beslut	1 324	1 243	927	955	846
varav					
Lokaliseringsprövning	41	51	36	49	43
Strandskyddsdispens	68	31	38	37	39
Olaga byggnadsåtgärder	19	23	28	22	20
Bygglov/bygganmälan	890	785	633	645	528
Nybyggnadskartor	144	144	93	64	60
förenkl. Nyb.karta C*	65				
Bostadsanpassning	97	209	99	138	156
Antal beviljade bygglov					
Nya enbostadshus	143	62	66	54	40
Tvåbostads-/flerbostadshus*	2	2	-	-	-
*varav lägenheter	79	130	-	-	-
Fritidshus	5	17	1	-	-
Ersättningshus	0	3	2	-	7
Total nybyggnation	150	84	69	54	47
*ej medräknat 2015 (38 st)					

Miljönämnden

Måluppfyllelse

Nämnden har totalt 6 mål med tillhörande indikatorer för uppföljning. Målen har ett genomsnittligt utfall på 2,3. Många av målen är av karaktären strävan att uppnå under mandatperioden, varför måluppfyllelsen i de fallen idag blir låg.

Ett av målen är uppnått det gäller en giftfri vardag för barn där tillsyn har gjorts på alla förskolor under året. Tre av målen är inte helt uppnådda men på väg. Det gäller miljöpåverkande utsläpp i Mälaren, hälsoskyddsverksamhet och säkra livsmedel. Ett av målen är ej uppnått men påbörjat och det gäller verksamhetens serviceanda, flexibilitet, effektivitet och kvalitet. Ett mål är inte uppnått/inte påbörjat och det gäller upprätthållandet av åldersgränser för inköp av folköl, tobak och läkemedel. Kontrollin-köp ska prövas under mandatperioden men har ännu inte påbörjats. De flesta målen och indikatorerna uppvisar en positiv tendens förutom effektiviteten där handläggningstiderna varit längre än normalt till följd av byte av verksamhetssystem. Andra indikatorer för att mäta vägen mot måluppfyllelse är:

- Mätning av NKI-värdet (NKI = Nöjd Kund Index), utfallet ska vara lägst 75.
- Fosforutsläppen från enskilda avloppsanläggningar ska minska med 8 procentenheter från 2014 till 2018.
- Krav på bostadsrättsföreningar och hyresvärdar att mäta radon.
- Livsmedelskontroller för att säkra att livsmedel är vad de utger sig för att vara.

Prioriterade uppdrag

Läkemedelsverkets nationella tillsynsprojekt "Barnkoll" om kosmetiska produkter riktade till barn har genomförts. Inga produkter med förbjudna ämnen hittades men brister i märkning.

Tillsyn av kemikalier i barns vardag har genomförts på samtliga förskolor i kommunen. Till stor del via information för att höja kunskapen hos verksamheterna.

Livsmedelskontrollen har också tittat på material i kontakt med livsmedel. Provtagning av livsmedel har genomförts enligt plan. Tillsyn av hantering av stallgödsel inom ramen för samvekansprojekt i länet har också genomförts enligt plan.

Arbetet med att sanera bristfälliga avlopp har också fortsatt, totalt 28 äldre anläggningar har förbättrats under året, varav 26 stycken tidigare helt saknade annan rening än slamavskiljning. Arbetet med tillsyn av förorenad mark har under året utvecklats och bedrivits med högre kvalitet än tidigare som resultat av resursförstärkning och genomförts på ett sätt som inte tidigare hade varit möjligt.

Tillsynen inom alkohol, tobak och läkemedel har inte kunnat genomföras på det sätt som planerats. Införandet av ett nytt verksamhetssystem har i ett övergångsskede tagit resurser från planerad tillsyn.

MILJÖNÄMNDEN

Nettokostnad 2016: 3,1 mnkr

Resultatavvikelse 2016: 0 mnkr

Ansvarsområden:

Skydda miljön och människors hälsa mot skador och olägenheter samt verka för säkra livsmedel

Verksamheten regleras främst av

- miljöbalken
- livsmedelagen
- men även alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel

Tillsyn och inspektioner

Prövning av tillstånd av bl a miljöfarlig eller hälsofrämjande verksamhet, livsmedelsverksamhet, serveringstillstånd.

Ordförande:

Kjell-Erik Börjesson (C)

VIKTIGA HÄNDELSE 2016

- Satsning på sanering av enskilda avlopp.
- Tillsyn av kemikalier i barns vardag har genomförts på samtliga förskolor i kommunen.

Ekonomi och verksamhet

Utfall bruttokostnad är 6,6 mnkr och nettokostnaden 3,1 mnkr. Resultatet är i linje med budgeten.

Intäkterna hamnade nära budget inom samtliga områden med ett litet överskott inom miljöskydd. Förvaltningens kostnader blev högre än budget. Kostnader för konferens och utbildning för personalen i samband med byte av verksamhetsystem samt vissa övriga administrativa kostnader blev högre.

Det totala antalet inkommande ärenden var i stort sett samma som året innan men 11 procent färre än budgeterat. Skillnaden utgörs i huvudsak av enklare typer av ärenden. Tillsynsverksamheten har i stort sett genomförts i enlighet med tillsynsplanen förutom inom alkohol, tobak och läkemedel.

Antalet hushåll som valde att mäta radon blev något lägre än förväntat liksom antalet åtgärdade radonhus. Antalet ansökningar om tillstånd för bergvärmepumpar sjönk något och antalet ansökningar om tillstånd för enskilda avloppsanläggningar blev något lägre än förväntat.

Resultat av årets internkontroll

Internkontroll är genomförd i enlighet med nämndens plan. Vid kontrollen har några enstaka fall av utebliven fakturering upptäckts och som rättats till i efterhand.

Framtid

Arbetet med att sanera bristfälliga avloppsanläggningar fortsätter och förutsättningarna att nå långsiktigt uppställda mål är goda.

Fortsatt arbete kring utbyggnaden av Förbifart Stockholm kommer att innebära utökade arbetsuppgifter. Under året genomförd personalförstärkning inom miljötillsyn täcker det behovet samt ytterligare identifierade behov vilket innebär bättre möjligheter att nå nämndens mål genom möjlighet till större flexibilitet i arbetet. Nämnden kommer dock att behöva uppdatera och utveckla behovsutredningen som ligger till grund för nämndens verksamhetsplan.

Måluppfyllelse

Bedömning måluppfyllelse		T	1	2	3	4
Verksamheten ska präglas av serviceanda, flexibilitet, effektivitet och kvalitet. Handläggning av ärenden ska utföras opartiskt, snabbt och korrekt.	↓	●			✓	
Utsläpp av miljöpåverkande ämnen till Mälaren ska minska.	↑	●		✓		
Hälsoskyddsverksamheten ska bedrivas i syfte att hindra uppkomst av olägenheter för människors hälsa och att undanröja sådana olägenheter.	←	●		✓		
Giftfri vardag för barn	↑	●	✓			
Konsumenterna ska ha säkra livsmedel som är vad de utger sig för att vara.	↑	●		✓		
Åldersgränser för inköp av folköl, tobak och läkemedel upprätthålls.	←	●				✓

Ekonomi

<i>tkr</i>	Avvik netto	Budget netto	2016 netto	Intäkter	Kostnader	2015 netto	2015 avvik
TOTALT	-43	-3 070	-3 113	3 521	-6 634	-2 692	128
Politisk nämnd	0	-340	-340	0	-340	-339	21
Miljöskydd	53	1 664	1 718	1 718	0	1 544	64
Hälsoskydd	-20	627	607	643	-35	541	-29
Livsmedelskontroll	-6	932	925	943	-17	892	7
Alkoholtillsyn mm	-9	210	201	214	-13	194	-16
Gemensam verksamhet	-61	-6 163	-6 225	4	-6 229	-5 525	80

Verksamhetsmätt

Avvik (+) fler än budget, (-) färre än budget	Avvik	Budget	2016	2015	2014	2013	2012
Inkommande ärenden	-81	750	669	662	687	765	647
Nämndbeslut	-14	80	66	73	65	76	56
Delegationsbeslut	12	570	582	566	588	657	776
Summa beslut	-2	650	648	639	653	733	832
Miljötillsyn							
Prövnings k C-verksamheter	-3	10	7	8	6	9	7
Insp miljöstörande verksamheter	-18	110	92	114	76	85	82
Tillståndsprövning enskilda avlopp	-5	70	65	77	65	97	71
Sanerade enskilda avlopp	-14	40	26	31	35	45	11
Tillståndsprövning värmepumpar	-11	90	79	97	91	84	101
Köldmediekontroll	1	56	57	56	53	52	50
Hälsoskyddstillsyn							
Insp hälsoskyddsobjekt	0	60	60	61	34	58	41
Radonmätningar	-44	120	76	81	78	130	127
Sanerade radonhus	-22	30	8	19	29	30	35
Livsmedelskontroll							
Inspektioner	-3	210	207	191	217	156	122
Tillstånd/registrering	-2	30	28	28	38	24	25
Serveringstillstånd							
Prövning ansökningar	3	20	23	13	19	20	15
Alkoholtillsyn, inspektioner	-16	25	9	12	23	20	28

Tekniska nämnden

Måluppfyllelse

Tekniska nämnden har åtta verksamhetsmål. Den genomsnittliga måluppfyllelsen är 1,9. Fyra av målen bedöms som uppfyllda. Det gäller Effektiv energianvändning där den senaste statistiken avseende helår 2015 visar på en reduktion enligt målet om lägre kostnader och lägre miljöbelastning samt att energiplan tagits fram under 2016. Målet med Minskat antal olyckor för cyklister och fotgängare anses uppnått. Trafikskadestatistiken för helår 2015 visar att skadeindex för Ekerö ligger 25 procentenheter lägre än riksnittet. Nya cykelvägar har byggts och 6 kilometer cykelväg har fått belysning. Målet Ökat resande med kollektiva färdmedel anses uppfyllt då ytan för infartsparkeringar för bilar och cyklar har utökats.

Två av målen är inte helt uppnådda men på väg. Målet Minskad klimatpåverkan genom reducerat CO2 utsläpp från kommunens verksamhet uppmätte en energianvändning av förnyelsebar energi på 89 procent 2016 vilket är en ökning och i riktning mot målet på 95 procent år 2018. Målet effektivt underhåll av fastigheter visar att andelen akut underhåll är i linje med målet på 20 procent medan andelen planerat underhåll är lägre än målet 50 procent. Nya driftavtal som startade under hösten är medel för att nå ett effektivare underhåll framåt.

Målet om att projektbudget ska hållas anses ej uppnått men påbörjat. Arbetet med styrningsrutiner via projektmodul i ekonomisystemet har gått igång och anställning av projektcontroller. Målet gällande servicenivå för brukare är inte uppnått, ingen enkätundersökning har genomförts.

Prioriterade uppdrag

Skapande av boende och hem för flyktingar och nyanlända har varit prioriterat. Det har gjorts genom inhyrning samt omvandling av ägda lokaler. Försäljning av bostadsrätter har upphört och i stället förmedlas vakanta bostäder till nyanlända via socialkontoret.

Inventeringen av möjligheter att skapa bostäder i byggnader som idag används som verksamhetslokaler eller uthyrningslokaler har genomförts. Under året har hanterats erbjudanden om att hyra in privatbostäder där erhållna svar överlämnats till socialkontoret för vidare handläggning. Inhyrning av mer skolkapacitet för individuella gymnasiet har skett. Lokaler upplåts även till kommunens verksamhet "öar utan gränser" för att underlätta integration.

Investeringstakten är fortsatt hög och nämndens investeringar för uppgick till 134 mnkr. Flera lokaler tillkom under 2016 varav en inte obetydlig andel utgörs av utökade inhyrningar. Ytorna ökade med 8 000 m². Nya ytor bland annat genom Mälaröhallen, Roshagens gruppbostad, individuella gymnasiet samt i Färentuna-, Närlunda- och Sanduddensskola. I de nybyggda objekten ges förutsättningar för en effektivare energianvändning som även bidrar till lägre CO2 utsläpp.

TEKNISKA NÄMNDEN

Nettokostnad 2016 17,6 mnkr

Resultat 2016 -2,4 mnkr

Exklusive alldeles särskilda poster:

Nettokostnad: 11,3 mnkr

Resultat: +3,8 mnkr

Ansvarsområden:

- förvaltning, drift och underhåll av kommunens fastigheter och lokaler, parker, allmän platsmark
- renhållningsverksamhet
- kommunens gator, vägar och andra trafikanläggningar

Ordförande:

Lars Forsell (M) tom 161231

Göran Ahlquist (M) from 170101

VIKTIGA HÄNDELSER 2016

- Energiplan är framtagen
- Taxan för kärlavfall och slam höjdes 1 januari
- Roslagsvatten övertog kundtjänst och fakturering för avfallsverksamheten.
- Förslag om miljöstyrande taxa antogs och genomförs från och med 2017.
- Badplatsplan har tagits fram och beslutats.

Fortsatta investeringar i gång- och cykelvägnät och belysning har genomförts. Antalet infartsparkeringar för bilar och cyklar har utökats. En förstärkning av allmänna lekplatser har genomförts i Stenhamra i och med uppgraderingen av Borgensparken. En badplatsplan har tagits fram och beslutats.

Försöket med pendelbåt Tappström-stadshuskajen startade i augusti. Etablering av bryggor och cykel-parkeringar skedde före invigningen.

Under året har medverkan skett i utredning angående driftfrågor och upplåtelsefrågor för samtliga idrottsanläggningar, fritidanläggningar och andra former av lokal- och marknyttjande för föreningar med flera.

Antalet uppdrag för exploateringsverksamheten har ökat. Flera stora exploateringsprojekt genomförs och tjänstemannaorganisationen har varit delaktigt i arbetet med ny översiktsplan och energiplan.

Skötselnivån för allmänna ytor, parker och torg har höjts samtidigt som skötselområdena utökats. Skogsvården, speciellt bostadsnära, har krävt större insatser.

Nyårsdagen 2017 brann Drottningholms förskola ned till grunden. Nya tillfälliga lokaler hyrdes in från Ekebyhovskyrkan och verksamheten kunde öppna en vecka senare.

Ett omfattande arbete med upphandling och introduktion av nya driftentreprenader byggnader och utemiljö har genomförts.

Rekryterings- och introduktionsarbetet har varit omfattande. Dels beroende på behovet av förstärkning men också för att ersätta vakanser.

De administrativa systemen har förstärkts genom utveckling av ekonomisystemet med en projektmodul och införande av samma fastighetssystem som bostadsbolaget använder.

Arbete med ny entreprenad för avfallshantering och behandling av grovavfall pågick under 2016. Ny entreprenad ska börja gälla 2018-04-01.

En översyn av kommunens grovavfallskampanj genomfördes och resulterade i miljöförbättrande åtgärder för insamlingen av grov- och elavfall från flerbostadshus.

Ekonomi och verksamhet

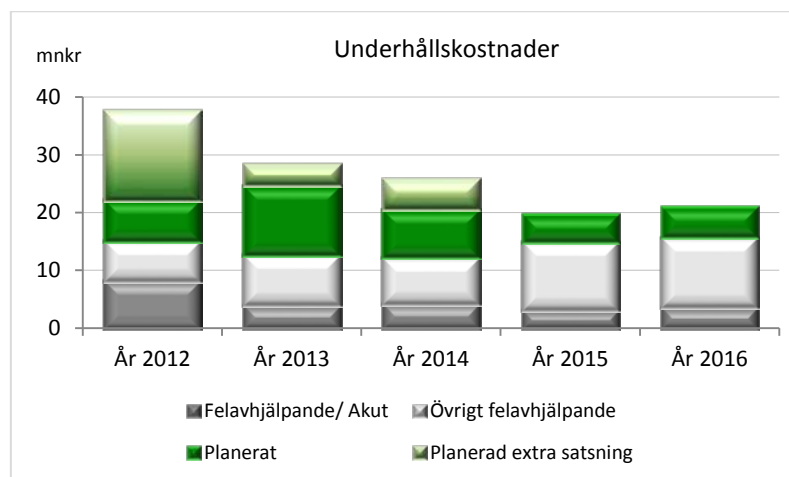
Nämndens bruttokostnad exklusive avfallsverksamhet men inklusive kommuninterna transaktioner uppgår till 209,3 mnkr och nettokostnaden 17,6 mnkr. Redovisat resultatet är ett överdrag med 2,4 mnkr. Om hänsyn tas till alldeles särskild kostnader om 6,3 mnkr - projektkostnader för Roshagen, vakanshyror Sundsgården och kostnader för pendelbåtsbryggan vid Tappström - blir resultatet positivt med 3,8 mnkr jämfört budget. Projektkostnader hanteras utanför budgetram i enlighet med hanteringsbeslut.

Intäkterna var totalt 7,6 mnkr högre än budget och beror främst på utökat antal årskvadrat än budgeterat vilket ger högre hyresintäkter 4,2 mnkr samt erhållna statsbidrag 1,6 mnkr. Kostnaderna överskrider budget med 10 mnkr till större delen beroende på alldeles särskild kostnader 6,3 mnkr varav 4,1 mnkr som utgörs av förgäves kostnader i samband med byte av entreprenör för projekt Roshagen. Tillträdande entreprenör nödgades riva felaktiga konstruktioner.

I övrigt översteg kostnader för park och grönområden budget med 2,4 mnkr i och med beslut om ökad skötselnivå med mer än vad som var budgeterat. Flera områden har tillkommit vilket med då gällande avtal innebar ökade kostnader. Extern inhyrning innebar ökade externa hyreskostnader jämfört budget på 4,3 mnkr för inhyrning av Sundsgården, nya IVG och en paviljong i Sandudden. Personalkostnaderna understeg budget med 4 mnkr som följd av vakanser och till viss del återfinns istället kostnaden som inhyrd personal under externa kostnader. Kostnaderna för el/värme understeg budget med 1,7 mnkr, huvudsakligen en följd av en mild vinter med låga energipriser. Kapitalkostnaderna är 1,7 mnkr lägre än budget genom i tid senarelagd färdigställande av projekt och aktivering av investeringsprojekt.

Underhållskostnaderna uppgick till 21 mnkr vilket är 1,2 mnkr utöver 2016 års budget och 1,3 mnkr mer än 2015 års utfall.

Andelen planerat underhåll för verksamhetslokaler var 18 procent vilket är lägre än målet om 50 procent. Samtidigt är andelen akut underhåll 17 procent och bättre än målet 20 procent.

Renhållning är en egen balansenhet då verksamheterna finansieras av abonnenterna och inte av skattekollektivet. Positiva och negativa resultat bokförs mot balansräkningen och regleras gentemot abonnenterna inom en treårsperiod. De ekonomiska resultaten särredovisas. Renhållning har ett balanserat nollresultat. Regleringsposten i balansräkningen är positiv med 2,3 miljoner kronor.

Resultat av årets internkontroll

Planen omfattar fem kontrollområden. Kontrollen visar att kontoren alltjämt är ytterst sårbara vad gäller bemanning. Konsekvenser av flera vakanser under hösten finns i form av förseningar och begränsningar i kvalitet vad gäller analyser och rapporter. Kontroll av fakturor och leverans visade på behovet av än större noggrannhet vid fakturagranskningen. Avtalstroheten är mycket hög.

Framåtblick

Efterfrågan på verksamhetens kompetens ökar både vad gäller kvantitet och ökade krav på till exempel projekt- och ekonomistyrning. Fortsatt djupare arbete krävs med investerings- och projektprocesserna som en förlängning av Kommunstyrelsens beslut om "Rutin och beslutsordning för lokalinvesteringar". Fortsatt utveckling av det nyligen införda fastighetssystemet med status, underhållsplanering, underhållsåtgärder och energiförbrukning.

Det ökade behovet av olika former av lokaler och bostäder för nyanlända påverkar prioritering och resursfördelning. Antalet inhyrningar och nyproduktion för att lösa behovet kommer att öka. Arbetet med uthyrning och hyressättning ökar i omfattning och blir delvis av ny karaktär.

Planering inför projektet med att utöka skolkapaciteten i centrala Ekerö kommer att bli betydande. Genomförande är planerat till 2017-2019.

Exploateringsverksamheten kommer att växa i betydelse i och med att flera utbyggnadsområden planeras och verksamheten förstärks med fler exploateringsingenjörer i takt med ökad verksamhet.

En översyn av driftavtalen för idrotts- och fritidsanläggningar pågår för att tydliggöra skillnaden mellan fastighetsdrift och verksamhetsanknuten drift.

Närvärmeanläggning kan komma att bli en ny abonnentfinansierad verksamhet inom Teknik- och exploateringskontoret vilket medför behov av resurs- och kompetensförstärkning.

Planering för framtida användning av Färingsöhemmet samt utredning kring framtida användning av byggnader i Ekebyhovs slottsområde. Långsiktig utveckling av Stenhamra skolområde samt Kulturhusets framtida användning.

Fortsatt arbetet med miljöstyrande taxa 2018. Öka anslutningsgraden till matavfallsinsamlingen genom att fortsätta vara aktiv i den regionala kampanjen "sortera matresten" och genom att arbeta fram en lokal strategi. Upphandling av ny entreprenad för avfallshantering och behandling av grovavfall. Fortsatt översyn av grovavfallsinsamling inkluderande återvinningscentral och grovavfallshämtning vid fastighet.

Måluppfyllelse

Bedömning måluppfyllelse	T		1	2	3	4
Servicenivå för brukare.	←	●				✓
Projektbudget ska hållas.	←	●			✓	
Effektiv energianvändning.	←	●	✓			
Minskad klimatpåverkan genom reduktion av CO2 utsläpp från kommunens verksamhet.	↑	●		✓		
Effektivt underhåll av fastigheter.	←	●		✓		
Minskat antal olyckor för cyklister och fotgängare.	↑	●	✓			
Ökat resande med kollektiva färdmedel.	↑	●	✓			
Utvecklad avfallshantering	↑	●	✓			

Verksamhetsmått

	2016	2015	2014	2013	2012
Förvaltda lokalyta, m ²	126 678	118 528	113 685	113 334	114 384
Kärlavfall abonnemang, antal*	9 300	10 247	9 080	9 110	8 609
Registrerade besök Skå återvinningscentral	65 100	67 000	60 400	55 800	52 706

* Från och med 2015 inkl sommarabonnemang

Ekonomi

tkr	Awik netto	Budget netto	2016 netto	2016 Intäkter	2016 Kostnader	2015 netto	2015 awik
Politisk nämnd	199	-500	-301	0	-301	-340	309
Gemensam verksamhet, administration	3 715	0	3 715	14 963	-11 248	468	468
Verksamhetslokaler	-1 343	9 972	8 629	158 111	-149 482	9 087	3 412
Kombinationslokaler	-490	1 499	1 009	5 891	-4 882	849	57
Kommersiella lokaler	245	-889	-644	1 798	-2 442	-707	-449
Bostäder	-411	-56	-467	5 736	-6 203	284	547
Idrotts- och fritidsanläggningar	2 682	-10 052	-7 370	3 035	-10 405	-8 076	2 509
Projektomkostnader	-5 439	0	-5 439	0	-5 439	-2 021	-2 021
Särskild satsning	0	0	0	0	0	-1 000	-1 000
S:a fastighetskontor	-4 756	474	-4 282	174 571	-178 853	-1 584	3 055
Väghållning	585	-6 493	-5 908	24	-5 932	-4 786	699
Park och Torg	-2 381	-2 548	-4 929	148	-5 077	-4 232	-1 894
Fritidsytor	-180	-2 370	-2 550	3	-2 553	-2 526	-2 526
Mark, exploatering	945	-4 202	-3 257	963	-4 220	-3 119	-101
Grundvattenleverans	278	499	777	1 077	-300	340	-119
Särskild satsning	-850	0	-850	0	-850	-2 700	-2 700
S:a teknik- och exploateringskontor	-1 603	-15 114	-16 717	2 215	-18 932	-17 023	-6 641
Summa: (*)	-2 445	-15 140	-17 585	191 749	-209 334	-18 479	-2 809
Summa Balansenheten Avfall	0	0	0	30 923	-30 923	0	0

Kommunstyrelsens förvaltning

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens verksamhet och ekonomi samt är kommunens personalorgan, löne- och pensionsmyndighet. Kommunstyrelsen svarar för köp och försäljning av mark, översiktsplanering, näringslivsfrågor, turism samt information och marknadsföring av kommunen. Kommunstyrelsen ska också se till att hela kommunens verksamhet bedrivs effektivt och ändamålsenligt. Kommunstyrelsen förbereder ärenden som tas upp i Kommunfullmäktige men ansvarar också för att Kommunfullmäktiges beslut genomförs.

Till Kommunstyrelsens stöd finns Kommundirektören och den tjänstemannaorganisation som benämns kommunledningskontoret. Kontoret svarar för stöd till den politiska organisationen samt ledning och administration för kommunens tjänstemannaorganisation och har expertkompetens. Under Kommunstyrelsen redovisas också ett flertal andra budgettitlar av kungemensam karaktär.

Måluppfyllelse

Kommunledningskontoret arbetar utifrån majoritetens politiska plattform som ska genomsyra all kommunal verksamhet. Samt med indirekt stöd till organisationen och med aktiviteter från specialist-kompetenser som direkt ska bidra till att kommunens övergripande mål uppfylls.

Kommunstyrelsens fem verksamhetsmål för mandatperioden visar genomsnittlig måluppfyllelse värde 2,6. En mindre negativ förändring jämfört delårsrapporten 2016 med index 2,4. Men en förbättring jämfört bedömningen 3 vid årsskiftet 2015/2016.

Mål för service och bemötande ges värde 2. Det mot bakgrund av resultatet i höstens undersökning där 79 procent av dem som kom i kontakt var nöjda med den service och det bemötandet i sin kontakt med Ekerö Direkt. Målbilden minst 80 procent. Mätningen av hållbart medarbetarengagemang (HME) som indikator för målet om att Ekerö kommun är en attraktiv arbetsgivare ges även det värde 2 då index 79 är på samma nivå som övriga kommuner och målsättningen är att nå ett högre index.

De två målen bedöms vara delvis uppfyllda 2016, servicemålet har gjort en positiv förflyttning jämfört förra året samtidigt som arbetsgivarmålet enligt indikatorn har backat ett steg jämfört förra mätningen, en liten förändring som ger utslag i bedömningen av måluppfyllelse.

För de tre övriga målen visar genomförda aktiviteter att det råder en positiv riktning i sannolikheten att nå framgång. Målen är inte delvis nådda utan ges värde 3. Den positiva riktningen gäller särskilt målet för effektiv förvaltning där en ökad grad av åtgärder och förändringar inom digitaliseringsområdet som indikator för bedömning resulterat i en värdeförflyttning under året. Samtliga tre mål bedöms ha ett medellångt perspektiv på hur snabbt en förflyttning kan ske.

Prioriterade uppdrag

- Redan i tidigt skede var integrationsfrågan prioriterad. Efter situationen hösten 2015 har hela 2016 kommit att präglas av att vara den fråga som står högst på agendan. Inte minst boenden för en-

KOMMUNSTYRELSEN

Nettokostnad 2016: 98,8 mnkr
Resultatavvikelse 2016: -8,1 mnkr

Budgettitlar:

- Kommunledningskontor
- Brandförsvaret
- Medlemsavgifter
- Reavinst försäljningar
- Budgetmarginal
- Avräkningskonton och infrastrukturbidrag
- Kommunala anläggningar nedskrivning/ utranering

Ordförande:

Adam Reuterskiöld (M)

VIKTIGA HÄNDELSE 2016

- Flyktingfrågan i fokus
- Arbetet med projekt Förbifart och väg 261.
- Pendelbåtlinjen startade i augusti.
- Arbetet med ny översiktsplan landar i ett samrådsförslag.
- Digitaliseringsarbetet vidareutvecklas.

samkommande barn och bostäder för nyanlända har engagerat. Uppdraget verkställdes under året, men inför kommande år är situationen vad gäller tillgång till bostäder mer än bekymmersam.

- Fortsatt starkt fokus på flera för kommunen strategiska infrastrukturfrågor; Ekerövägen och Förbifart Stockholm, pendelbåtslinjen som startade efter sommaren, Ekeröleden och natur- och kulturresevat. Internetkapaciteten utökas successivt med fokus på de kommunala enheternas behov och den strategiska frågan om kommunikationssäkerhet.
- Samrådsförslag till ny översiktsplan för Ekerö kommun har tagits fram.
- Efterarbetet av den Risk och Sårbarhetsanalys som gjordes över kommunen i början av mandatperioden.
- Näringslivsutvecklingen i Ekerö kommun. Det traditionsenliga näringslivsseminariet.
- Undersökning Hållbart Medarbetar Engagemang (HME) gjordes i hela organisationen.
- I syfte att vara en attraktiv arbetsgivare tecknades under hösten ett lokalt kollektivavtal som ger kommunens alla medarbetare möjlighet att växla semesterdagstillägg till lediga dagar.
- Upphandling har skett av ny pensionsadministratör.
- Kompetensförsörjning och kompetensutvecklingsprogram. Våra tre akademier är centrala.
- Stort fokus har lagts på det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- Digitalisering med aktiviteter för ökad måloppfyllelse inom områdena informationssäkerhet, gemensamma processer för förändringsarbete, digitala plattformar och samordna digitala satsningar, i enlighet med Kommunstyrelsens plan för digitalisering som syftar till att stärka Kommunstyrelsens mål Effektiv förvaltning.
- Förbättringar av externwebben och en viss ansiktslyftning med ny sökfunktion. Översyn av webborganisationen.
- Satsning på att fler leverantörer ska sända elektroniska fakturor.
- Genomgång av kommunens befintliga materiella anläggningstillgångar för att fullfölja införandet av komponentavskrivning. En mindre del kvarstår och slutförs i början av 2017.
- Ombyggnationerna i kommunhuset fortsätter med underhållsarbete i arbetsrum och korridorer och möjliggörande av fler arbetsplatser

Ekonomi och verksamhet

Kommunstyrelsens budgettitlar visar sammanlagd nettokostnad 98,8 mnkr. Det är 8,1 mnkr högre än budget. Underskottet en följd dels av resultatbelastning för utrangering och nedskrivning av anläggningstillgångar. Dels att försäljningsmålet inte uppnås i år i och med att inga bostadsrätter säljs. Hälften av underskottet kan matchas med övriga budgettitlars överskott, främst från budgetmarginal och gemensamma avräkningskonton. Men även lägre kostnader i kommunledningskontor.

Den utrangering och nedskrivning av anläggningar som belastar Ekerö kommuns redovisning innevarande år med 7,1 mnkr återfinns bokföringsmässigt med 5,4 mnkr inom Tekniska nämnden och 1,7 mnkr inom Kommunstyrelsen gemensamma avräkningskonton. Åtgärden är en följd av projekt införande av komponentavskrivning för samtliga anläggningar och införandet av den förändrade redovisningsmetoden i stort sett fullföljt vid utgången av 2016. För bättre jämförbarhet med årets budget redovisas utangeringarna separat i översikten driftredovisning, ej inom budgettitel. Under 2015 gjordes nedskrivningar och utrangering med 8,9 mnkr.

Kommunledningskontor

Nettokostnader är sammanlagt 80,1 mnkr vilket är 1,8 mnkr lägre än budget. Jämfört förra året är nettokostnaden 9 mnkr, 13 procent, högre. Utfallen är inte helt jämförbara då 2016 års kostnader är utökade med resurser för kommunens säkerhetsarbete i sin helhet överfört från tekniska nämnden, utökade resurser för arbetet med översiktsplanen och högre kostnader för internhyror för kommun-

hus och utökade ytor i centrum. Den positiva nettoavvikelsen jämfört budget är en följd av tillfälligt högre intäkter och lägre ianspråktagande av kostnader för utredningar med konsultstöd.

Brandförsvaret

Ekerös kostnad är 23,4 mnkr och utfallet i enlighet med budget. Den interna hyreskostnaden till tekniska nämnden som fastighetsägare är 2,5 mnkr. Merparten av verksamhetens kostnad 20,9 mnkr, är medlemsavgiften till Södertörns Brandförsvarsförbund för uppdraget, uppräkningskostnad med 2,5 procent jämfört år 2015.

Gemensamma medlemsavgifter

Kostnaden är 1,7 mnkr för de avgifterna som Kommunstyrelsen ansvarar för. Utfallet överensstämmer med budgeten. I utfall ingår första av tre år av beslutat bidrag till Lovö naturreservat. Merparten av kostnaden är medlemsavgift till Sveriges Kommuner och Landsting och till länsförbundet Kommunförbundet Stockholms län. 73 procent, 1,2 mnkr, av bruttokostnaden.

Reavinst försäljningar

Det budgeterade resultatmålet är intäkt om 17,5 mnkr. Årets bruttointäkt reavinst uppgår till 8,5 mnkr. Omkostnaderna var 0,2 mnkr. I beloppet ingår dels försäljning av i huvudsak fyra fastigheter och dels 1,4 mnkr som nettointäkt från exploateringsprojekt Wrangels väg. Projektet avslutat och redovisas i driftresultatet. Avvikelsen mot budget är som följd av att den från hösten 2015 rådande flyktingsituationen och den från 2016 större omfattningen i mottagande av nyanlända att inga bostadsrätter är försålda. I budget 2016 ingår en den försutsättningen.

Avräkningskonton och infrastrukturbidrag

Avräkningskonton är internbank som hanterar arbetsgivaravgifter, pensioner, avskrivningar, kalkylerade personalomkostnadspålägg och kapitaltjänst. Kostnader och intäkter är relaterade till den samlade organisationens drift- och investeringskostnad. Ingående delar ger en budgeterad nettointäkt.

Utfallet 2016 är positivt resultat med netto 8,4 mnkr, 3,1 mkr bättre än budget. Visst underskott för kapitaltjänst genom senare aktivering av investeringsprojekt. Årets pensionsutbetalningar något högre än budget men i gengäld lägre kostnader för netto kalkylerade personalomkostnader och faktiska arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar samt pensionsavsättning.

Bidrag till statlig infrastruktursatsning är årliga driftkostnader genom avskrivning om 2,6 mnkr för avtalet med Trafikverket om 65 mnkr i medfinansiering av åtgärder väg 261.

Budgetmarginal

Den ekonomiska planeringen inkluderar resurser vars ändamål inte är förutbestämd utan är i första hand till för att möta andra icke önskvärda kostnadsökningar eller för politiskt beslut om omdisponering. Årets budgetmarginal är 5 mnkr. I utfallet ingår kostnadsbelastning med 1,5 mnkr som följd av beslut om att belasta utfall 2016 år med regleringen av Ekeröledens resultat för trafikåret 2015/2016. Det positiva utfallet 3,5 mnkr jämfört budget kan indirekt balansera projektkostnader som är resultatredovisade i fastighetskontoret – Tekniska nämnden.

Resultat av årets internkontroll

Inom upphandlingsområdet har avtalstroheten i kommunen som helhet förbättrats jämfört föregående år men det finns en fortsatt förbättringspotential. Kontrollen efterlevnad av rutiner och dokumentation för direktupphandling visar på brister och kräver åtgärder. Dokumentation som finns på intranätet om riktlinjer och tillämpningsanvisningar för e-post är verifierad och aktuell, men ingen

rutin för att säkerställa att dessa är kända i hela organisationen. Kontrollen av hur väl tillämpningsanvisning för bisyssla följs i organisationen isär att chefer bör påminnas om att tillämpa rutinen vid introduktion av nyanställda och i medarbetarsamtal. Nytt kontrollsystem har fastställt rutin för uppdatering och kvalitetssäkring av externwebben. Stickprovskontroll av transaktioner inom kontoret över så kallade förtroendekänsliga poster, visar ett förbättrat resultat än föregående år men kommer att fortsätta vara föremål för årlig internkontroll.

Framåtblick

Fokus kommer fortsatt vara på kommunens numer nya kärnuppdrag kring integration och flyktingmottagande. Bostadsförsörjning, introduktion i samhället, undervisning och inte minst praktik och arbete är avgörande frågor för framgång men där det inte alltid finns några enkla snabba lösningar. I arbetet handlar det om att både lösa akuta frågor och samtidigt tänka långsiktigt.

Infrastrukturfrågorna är också självklart ett fokusområde. Förbifarten, breddningen av Ekerövägen, resande sjövägen och annan kollektivtrafik som exempel. Det fortsatta arbetet med den nya översiktsplanen för Ekerö kommun är fokusområde i närtid.

Digitalisering som begrepp och för verksamhetsutveckling med stöd av IT kommer att aktualiseras på flera sätt. Ett samlat grepp för att möta framtiden även här och nu och som förändringsverktyg i utvecklingen.

Ekerö står även inför en utmaning som inte på längre tid varit aktuell på samma sätt som nu. Det är en avgörande förändrad ekonomisk situation som Ekerö kommunala verksamheter står inför. Kostnaderna utvecklas fortare än intäkterna och förändringen med högre inkomstutjämningsavgift. Det ställer krav på strategier för förändring tillsammans med övriga förvaltningar och våra enheter och det ställer krav på ett samlat grepp för ledning och administration under genomförande.

Måluppfyllelse

Bedömning måluppfyllelse	T		1	2	3	4
Service och bemötande: Minst 80 procent av dem som är i kontakt med Ekerö Direkt är nöjd med den service och det bemötande de får.	↑	●		✓		
Attraktiv arbetsgivare: Ekerö kommun är en attraktiv och moderna arbetsgivare med engagerade och kompetenta medarbetare. Kommunens arbetsplatser kännetecknas av kompetens, utveckling, ansvarstagande och trivsel. Medarbetare i Ekerö kommun känner arbetsglädje, meningsfullhet och är stolta över sitt uppdrag.	←	●		✓		
Effektiv förvaltning: Ekerö kommun har en effektiv och modern förvaltning. Denna kännetecknas av en digitaliserad verksamhetsutveckling.	↑	●			✓	
Samhällsutveckling: Medborgarnas upplevda möjlighet att påverka de politiska besluten samt det upplevda förtroendet för förtroendevalda och tjänstemän ska successivt öka.	←	●			✓	
Näringsliv: Antalet företagsetableringar i kommunen ska öka under mandatperioden. Aktiviteter som del av uppföljningen av målet: a. Ekerö kommun verkar aktivt för att det under mandatperioden etableras minst 2 nya arbetsplatsområden i kommunen. B. Ekerö kommun verkar för att det under mandatperioden minst etableras en ny verksamhet med möjlighet till övernattning i kommunen.	↑	●			✓	

Ekonomi

<i>tkr</i>	Awik netto	Budget netto	2016 netto	2016 Intäkter	2016 Kostnader	2015 netto	2015 awik
TOTALT	-8 052	-90 790	-98 842	257 077	-355 919	-78 255	3 459
Kommunledningskontor	1 766	-80 870	-79 104	5 576	-84 680	-70 132	1 838
Brandförsvaret	6	-23 390	-23 384		-23 384	-22 783	17
Gemensamma medlemsavgifter	35	-1 730	-1 695		-1 695	-1 459	226
Gemensamma avräkningskonton	3 073	5 300	8 373	243 048	-234 675	11 468	7 668
- Medfinansiering statlig infrastruktur	0	-2 600	-2 600		-2 600	-2 600	-
Reavinst försäljningar	-9 280	17 500	8 220	8 453	-233	18 575	-1 425
Budgetmarginal	3 486	-5 000	-1 514		-1 514	-2 436	4 022
Nedskrivning/ utrangering anläggningar	-7 138	-	-7 138		-7 138	-8 887	-8 887

Verksamhetsmätt

	2016	2015	2014	2013	2012
Kommunstyrelsen, antal sammanträden	8	11	11		
Kommunstyrelsens arbetsutskott, antal sammanträden	9	11	11		
Kommunstyrelsen, behandlade ärenden	153	163	144	147	116
Kommunstyrelsens arbetsutskott, behandlade ärenden	179	184	201	182	172

Kommunstyrelsens produktionsområden

Måluppfyllelse

Produktionsområden, genom sin produktionsledning, har dels att prioritera satsningar som stödjer den beställande nämndens mål. Dels att tydliggöra de egna satsningsområdena för förflyttning i önskad utveckling av verksamheten, som helhet och i enheterna, från nuläge till uppsatt mål.

Omsorg

Omsorgen har fyra mål och dessa har en genomsnittlig måluppfyllelse på 2,0 där alla mål bedöms som inte helt uppnådda men på väg. När det gäller målet kvalitetssäkrad verksamhet pågår arbete med införande av ledningssystem och arbete mot ytterligare ökad kvalitet, valfrihet och självständighet. Målet informationsstrategi – arbete pågår med att ta fram en positiv bild och bra image av verksamheten genom informationsmaterial på hemsidan och i broschyrer. Målet delaktighet – den enskilde ska ha delaktighet och avgörande inflytande över sin vardag vilket följs upp via enkäter och uppföljningar. Målet ekonomi – varje sektion ska vara i ekonomisk balans och bidra proportionerligt till produktionsledningens kostnader. Framtagande av nyckeltal ska underlätta ekonomistyrningen.

Kultur

Produktionsområdet har tre mål med en genomsnittlig måluppfyllelse på 2,3 och de fokuserar på samverkan, utveckling och effektivt resursutnyttjande, flexibilitet, tillgänglighet och synlighet. Två av målen bedöms som inte helt uppnådda men på väg. Målet Platsoberoende verksamhet – uppsökande verksamhet bedrivs av de utåtriktade fritidsledarna, biblioteket och kulturskolan vilket leder till att verksamheten utvecklas och når nya målgrupper. Målet Synlighet och Tillgänglighet – verksamheter och aktiviteter ska vara synliga, tillgängliga och attraktiva vilket möjliggörs genom målmedvetet arbete med olika informationskanaler för att nå kommuninvånare.

Målet Sömlöshet – nyskapande verksamheter genom sömlösa samarbeten inom och utom området - bedöms som ej uppnått men påbörjat. Under året har samarbeten lett till bland annat skrivarläger på Slottet med biblioteket som arrangör och musik- och filmprojekt i samarbete mellan fritidsgårdarna och kulturskolan.

Prioriterade uppdrag

Omsorg

FOU är nu sammanhållande i ett arbete för att belysa självständighet för personer med funktionsnedsättning. Ekerö deltar i "Vässa uppdraget- självständighet". Beställare, handläggare och utförarverksamhet deltar och ser över processen/flödet från beställning, utförande och uppföljning utifrån beaktande av den enskildes självständighet. För att öka självständigheten är det viktigt att förstå sin situation och att ha tillgång till begriplig information.

KS -PRODUKTIONSORGANISATION

Resultat 2016: 2,8 mkr

Varav produktionsområde

- Omsorg 2,3 mkr
- Kultur 0,5 mkr

Ansvarsområden:

Enheter i kommunal regi:

- Äldreomsorg i särskilt boende och hjälp i hemmet, insatser för personer med funktionsnedsättning i gruppboende och daglig verksamhet, HVB-hem för ensamkommande barn.
- Kulturskola, fritidsgårdar, fritidsklubb, konferensverksamhet vid Ekebyhovs slott, programverksamhet och ett antal andra kulturuppdrag.

Två produktionsområden med ansvarig chef. Inom produktionsområde resultatenheter eller sektioner med ansvariga chefer.

Kommunstyrelsens ordförande

Adam Reuterskiöld (M)

VIKTIGA HÄNDELSER 2016

- Omsorgen fick uppdraget HVB verksamhet för ensamkommande i Stenhamra. Verksamheten vidgas 2017.
- Stimulansmedel för personalförstärkningar i äldreomsorgen.
- Kulturskolan har breddat sitt utbud.

Sektionen särskilt boende har påbörjat en organisationsförändring. Syftet är att tydliggöra roller, uppdrag för aktuella professioner samt säkerställa att bemanningsresurserna organiseras effektivt.

Stimulansmedel har fördelats till Ekgården, Färingshemmet och hemtjänsten för personalförstärkningar 1,5 mnkr. Verksamheter för funktionsnedsättning erhöll 0,3 mnkr i som gick till kompetensutveckling och har bidragit till validering och kompletterande utbildning för anpassning till rådande kompetenskrav för stödassistenter.

Ett par närstående har tillsammans med Anhörigkonsulenten föreläst om stödet till personer med psykisk funktionsnedsättning i Ekerö kommun. Det skedde på Norra Stockholms psykiatri Inspirationsdag för heldygnsvården.

Daglig verksamhet, LSS har fortsatt sitt arbete med att profilera sig med nischade verksamheter, tydliga verksamhetsbeskrivningar, relevanta och meningsfulla arbetsuppgifter. Syfte är att erbjuda arbetsuppgifter som är alltmer lika arbeten på den reguljära arbetsmarknaden, stärka brukaren i att lära sig ett arbete och öka delaktigheten i samhället och i arbetslivet.

IAM, är en del av daglig verksamhet som ger stöd till personer att komma ut i praktik och arbete. I år har 7 personer haft en extern praktikplacering.

I juni arrangerade Färingsöhemmet en folkparksfest på dansbanan på Färingsö hembygdsgård. En orkester spelade dansmusik från 50-talet. Korv glass och lotterier hörde till folkparksfesten. Även Ekgården och Ekdungens demensdagvård var inbjudna.

Kultur

Kulturskolan breddar sitt utbud i syfte att nå fler barn och unga. Nya ämnen är "spela i band", blåsmix, ensembleverksamheter och minimusikal. Samarbeten har skett med ett antal aktörer såsom gemensamma musik- och filmprojekt i samarbete mellan Fritidsgårdarna och Kulturskolan och erfarenhetsutbyte kring ungdomsarbete i hela produktionen, Barndagen och sommaraktiviteter i samverkan med Fabriken.

Fritidsgårdarna har fortsatt arbetet med olika uppsökande insatser som "utåtriktade fritidsledare" och platsobunden verksamhet. Enheten arbetade även med att via andra personalgrupper med att nå ungdomar som fritidsgårdarna normalt sett inte når, men som har behov av att en meningsfull fritid.

För biblioteket har prioriterade områden under året varit elever med annat språk än svenska och normkritiskt utbud och bemötande. Riktlinjer för mediainköp och tillgänglighet sågs över. Arbetet pågår med att ta fram en ny ungdomsavdelning och särskild ungdomsverksamhet i biblioteket i Ekerö centrum. En ny avdelning med lättläst information om Sverige togs fram och arbete pågår med att bygga upp samlingarna med ett större urval av litteratur på olika språk. I var och en av Ekerö kommunens skolor finns ett skolbibliotek bemannat med personal från Ekerö bibliotek och bidrar därmed till undervisning, skolarbete och inspiration för de kommunala skolornas samtliga elever vilket placerar Ekerö på ledande position i landet när det gäller skolbiblioteksverksamhet. Skolbibliotekarierna stöttar läsning, läsförståelse och läslust och erbjuder stöd och verktyg för lässvaga elever.

Kultur i skolan (KiS) med drama, musik och sång, erbjöds alla barn i grundskolans F-2. Kulturpedagogen använde teater som kreativt redskap i sitt arbete att etablera en positiv gruppdynamik i klasserna, hjälpa lärare och elever att hitta verktyg för konflikthantering och nycklar till ett gott samarbete.

Under året presenterade kulturproduktion dels aktiviteter för barn och ungdomar som musik- och teaterframföranden, berättande, skapande verkstäder i anslutning till utställningsverksamheten med mera. Dels program med inriktningen Kultur i vården, innehållande skapande, interaktiva kulturprogram, utställningar med visningar och samtal med mera, på Färingsöhemmet, Ekgården och Kullen. Utställningar visades på Galleri Utkiken i Kulturhuset och i Galleri Granit i Barnens eget bibliotek i Stenhamra.

Kulturskolan mötte vid olika tillfällen nyanlända barn och ungdomar i olika punktsatsningar och fick värdefulla erfarenheter att bygga vidare på. I fritidsgårdarnas och Fabrikens gemensamma sommarverksamheter medverkade många av kommunens nytillkomna ungdomar. Medarbetare på fritidsgårdar fick fortbildning i Interkulturellt ledarskap för att på bästa sätt kunna bidra till en fungerande integration. Biblioteket kompletterar och bygger upp sina media-samlingar på aktuella språk och språkcaféer arrangerades.

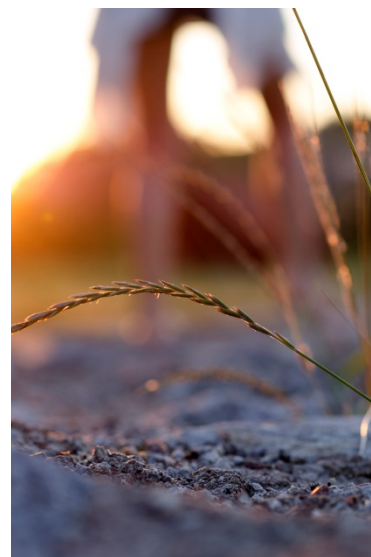
Ekebyhovs Slott arbetade aktivt för att öka utbudet av aktiviteter och i samverkan med Ekerö bibliotek arrangerades skrivarläger för ungdomar sommartid. Olika program i samarbete med kulturskolan, jazzkvällar med flera aktiviteter bidrog till besöken på slottet. Enheten bidrog inom uppdraget även med catering till verksamheter i kommunen. En särskild satsning gjordes för att öppna upp slottet sommartid genom samarbete med extern entreprenör som erbjöd sommarcafé.

Ekonomi och verksamhet

Produktionsområdena omsorg och kultur redovisar ett överskott på 2,8 mnkr vilket motsvarar 0,9 procent av omslutningen på 299 mnkr.

Produktionsområden och enheter genomför sin verksamhet enligt avtal och överenskommelser med kommunens beställarnämnder. De redovisade intäkterna i produktionen är nästan i sin helhet de ersättningar de får från nämnderna för utfört uppdrag.

Nästan all verksamhet i produktionsområde omsorg är volymrelaterad. Det betyder att när volymerna förändras – utförda hemtjänsttjänster eller dygn på särskilt äldreboende, omfattning av behov hos personer med funktionsnedsättning, som exempel – förändras ersättning till verksamheten. Kultur och fritid är anslagsfinansierad. Den kommunala produktionen balanserar också över- och underskott över årsskiftet. De ekonomiska förutsättningarna för den interna produktionen är i och med detta likvärdig med att nämnderna beställer verksamhet från privata utförare av kommunal verksamhet.

Omsorg

Årets ekonomiska resultat är ett överskott på 2,3 mnkr vilket motsvarar 0,9 procent av bruttokostnaden. Överskottet återfinns inom produktionsledningen 1,1 mnkr, sektionen funktionsnedsättning 0,4 mnkr, Hälso- och sjukvård 1,0 mnkr och HVB för ensamkommande 2,1 mnkr. Underskott återfinns inom sektionen ordinärt boende 2,3 mnkr och där främst inom hemtjänsten 3mnkr.

Avvikelsena beror främst på volymförändringar i kombination med möjlighet att dra ned på personalkostnader, verksamheter under uppstart där kostnaderna ökat allteftersom verksamheten bemanats samt för någon verksamhet svårighet att få ersättningen att räcka till för givet uppdrag.

För produktionsledningen beror överskottet på framflyttade IT-satsningar samt att personalresurs som stöd till produktionschef inte prioriterats. Sektionen funktionsnedsättning har totalt sett ett mindre överskott på 0,4 mnkr men inom sektionen har personlig assistans svårigheter att nå ett balanserat resultat utifrån framförallt ersättningsnivån i kombination med sjunkande volymer och visar ett underskott på 2,2 mnkr. Volymen sjönk med 9 300 timmar jämfört budget, motsvarande 2,6 mnkr. Hälso- och sjukvård har ett överskott på 1,0 mnkr beroende på lägre personalkostnader av engångskaraktär men även lägre externa kostnader än budgeterat. HVB för ensamkommande visar ett överskott på 2,1 mnkr då verksamheten byggdes upp under året samt inte bidrog till de gemensamma kostnaderna inom produktionsområdet. Inför 2017 har ersättningen sänkts kraftigt för att harmonisera med

Migrationsverkets förändrade ersättning och verksamheten kommer att få arbeta aktivt för att balansera ekonomin.

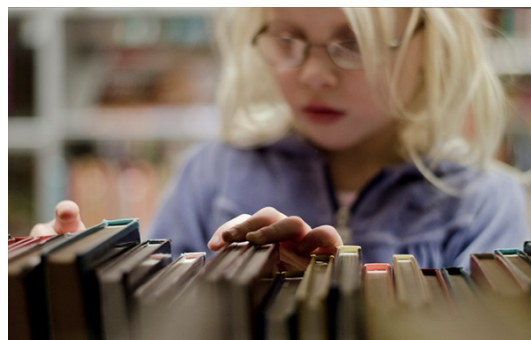
Samtidigt återfinns underskott inom sektionen för ordinärt boende 2,3 mnkr och där främst inom hemtjänsten 3,0 mnkr som har haft svårigheter att anpassa personalkostnaderna till lägre volymer. Samtidigt har en förskjutning över de senaste åren skett till större volymandel på glesbygd i förhållande till tätort. Även om ersättningen i glesbygd är högre än ersättningen i tätort är det svårt att utföra optimal ruttplanering då ingen ersättning utgår för restid. Sektionen för särskilt boende visar ett mindre underskott på 0,1 mnkr.

Sektionerna har sammantaget erhållit 1,7 mnkr i statsbidrag för ökad bemanning där Ekgården utökat bemanningen på terapin och som medfört breddat aktivitetsutbud och på Färingsöhemmet har personalförstärkning skett i demensvården.

Kultur

Resultatet är ett överskott på 0,4 mnkr vilket motsvarar cirka 1,1 procent av bruttokostnaden. Den positiva avvikelsen beror till större delen på lägre personalkostnader än budgeterat på grund av ej vikarieersatt sjukfrånvaro samt svårighet att rekrytera till vissa vakanta tjänster.

Utfallet visar överskott på kulturskolan 0,3 mnkr främst beroende på lägre externa kostnader än budgeterat, fritidsgårdarna 0,5 mnkr där ökade driftersättningar jämfört budget inte följts upp med ökade personalkostnader samt biblioteket 0,1 mnkr. Underskott återfinns på Ekebyhovs slott 0,3 mnkr där minskad försäljningsintäkt på kort sikt inte kan leda till någon minskad personalkostnad. Slottet ser över möjligheter till kostnadsbesparingar och ökade intäkter framåt. Underskottet på ledningsnivå 0,1 mnkr beror framförallt på ej budgeterade insatser för arbetsmiljön i en av verksamheterna.

Utlåningen i Ekerö Bibliotek ökade under året jämfört 2015, statistik 2015 är påverkad av stängning av biblioteket under ombyggnationen förra året. Antal deltagare i fritidsgårdarnas olika verksamheter ökade också. Antalet besökare till Ekebyhovs slott ökade och kulturskolans elevantal ökade något.

Resultat av årets internkontroll

Omsorg

Resultat från kontrollmoment ekonomistyrning visar att en sektion har ett ekonomiskt underskott för året och att upprättad handlingsplan inte har varit levande i verksamheten. Resultatet av stickprov på förtroendekänsliga poster påvisar att intern representation inte alltid är korrekt attesterade.

Kontrollmomenten gällande kvalitet, personalresurser kontra nivåbedömningar och riskhantering ur ett brukarperspektiv finns för att säkra processer. Resultatet visar bland annat att grundbemanningen utgår från det planerade brukarbehovet över dygnet, men att det krävs ökad flexibilitet i schema för att kunna tillgodose oförutsedda behov och önskemål, förändringar har sedan vidtagits. Resultat av stickprover av akter visade att riskanalyser ur ett brukarperspektiv genomförs i 75 procent av verksamheterna.

Kultur

Stickprovskontrollen visade att avtalstrohet är relativt hög. Det strategiska brandskyddsarbetet följs och regelverket efterlevs, mindre felaktigheter eller brister kunde konstateras och avhjälpes i anslutning till kontrollen. Kunskaper om och rutiner för livsmedelshantering varierar stort inom produktionsenheterna, Ekebyhovs Slott följer fullt ut befintligt regelverk och instruktioner, men övriga enheter har olika brister. Rutinerna för att säkerställa att endast behöriga personer vistas i verksamhetslo-

kaler varierar relativt mycket mellan produktionens olika verksamheter och resultatet av kontrollen inte tillfredsställande varför handlingsplan upprättas.

Framåtblick

Omsorg

- Produktionen övertar i slutet av februari 2017, driften av de två HVB hem som finns på Sundsgården.
- Förberedelsearbete pågår med verksamhetsövergång till det nya äldreboendet i Stenhamra, Söderströmska gården under 2017.
- Ekdungens dagvård kommer under 2017 att ansöka om Silviacertifiering och Ekgården kommer att ansöka om förnyad certifiering, det sker vart tredje år.
- Arbete fortsätter kring upphandling av webbaserad plattform för sammanhållande verksamhets-system samt digitala trygghetslarm.
- Hemtjänstpersonalen kommer att utbildas i HLR, bilarna förses med hjärtstartare och personalen kopplas till sms-tjänst för att vid behov kunna assistera medborgare som drabbas av hjärtstopp.
- Uppdraget för boendestöd är i en utvecklingsfas för att ställa om till en ökning av målgruppen med neuropsykiatri mellan 18 och 30 år.
- Enheterna ska få utbildning i anhörigstöd och sedan tillsammans med anhörigkonsulenten se hur enheterna kan informera och stötta anhöriga, se de anhöriga som en resurs och hitta en samsyn kring brukarens behov samt självständighet.

Kultur

- Nytt verksamhetssystem för kulturskolan ska införas under 2017, för att nå högre effektivitet i administrationen och bättre tillgänglighet till kulturskolans utbud för elever och vårdnadshavare.
- Kulturskolan kommer att satsa på kompetensutveckling för att ta fram planer för hur verksamhet för nyanlända kan organiseras och göras meningsfull.
- Samarbetet mellan kultur och barn- och utbildningsförvaltningen utvecklas ytterligare. Till exempel att fritidsgårdarna medverkar i hantering av kommunens likabehandlingsplan för barn och ungdomar.
- Samordnare för skolbibliotekscentralen tillsätts med uppgift att utveckla skolbiblioteken med jämlikhet och normkritik som viktiga fokus.

Måluppfyllelse

Produktionsområde omsorg	Bedömning måluppfyllelse		T		1	2	3	4
Kvalitetsäkrad verksamhet		←	●			✓		
Informationsstrategi		←	●			✓		
Delaktighet		↑	●			✓		
Ekonomi		←	●			✓		

Produktionsområde kultur	Bedömning måluppfyllelse		T		1	2	3	4
Sömlöshet - nyskapande verksamheter genom sömlösa samarbeten inom och utom produktion		←	●				✓	
Platsberoende - flexibla verksamheter som kan möta behov och önskemål där de uppstår		←	●			✓		
Synlighet och tillgänglighet - att produktion Ekerö kulturs verksamheter och erbjudanden är synliga, tillgängliga och attraktiva		←	●			✓		

Ekonomi

Tkr inkl interna transaktioner	2016	2016 % avvik	2016 Resultat	Intäkter utfall	Kostnader utfall	2015	2015 Resultat
TOTALT PRODUKTION		0,9	2 780	298 914	-296 134		3 204
PRODUKTION OMSORG		0,9	2 314	257 403	-255 089		1 998
Produktionsledning		27,0	1 120	4 216	-3 096		1 854
Funktionsnedsättning		0,4	439	105 112	-104 673		-1338
Ordinärt boende		-5,5	-2 280	41 439	-43 719		-363
Särskilt boende		-0,1	-128	94 653	-94 781		1 524
HSL Hälso- och sjukvård inom LSS		28,1	1 033	3 710	-2 676		321
HVB ensamkommande		25,8	2 129	8 273	-6 144		
PRODUKTION KULTUR		1,1	466	41 511	-41 045		1 206
Produktionsledning	x	-2,6	-168	6 422	-6 590	x	-376
Bibliotek	x	0,6	74	13 157	-13 084	x	904
Kulturskola	x	3,9	348	8 655	-8 307	x	323
Ekebyhovs slott		-6,4	-270	3 938	-4 208		102
Fritidsgårdar inklusive fritidsklubb	x	5,7	482	9 339	-8 857	x	252

(x) Enheter som kan ianspråka tidigare års ackumulerade överskott enligt regelverket.
Resultatet är i förhållande till budgeterat resultat som är =0, lika stora intäkter som kostnader för alla enheter och sektioner per produktionsområden.

Politisk verksamhet

Central politisk organisation, revisionen och överförmyndaren samt en redovisning av sammanställd ekonomi för nämnderna. Kommunfullmäktige är den beslutande församlingen. Fullmäktige väljer revisorer för granskning av verksamheten. Enligt lag ska det finnas en överförmyndare.

Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen

Central politisk organisation omfattar Kommunfullmäktige och Kommunstyrelse med sina respektive utskott och råd. De kommunala råden fungerar som forum för samråd och ömsesidig information inom sina respektive verksamhetsområden. Ledamöterna och föreningsrepresentanterna i råden utses av Kommunstyrelsen.

Årets kostnader uppgår till 9,7 mnkr och understiger budgeten med 1,3 mnkr. Den positiva avvikelser är i huvudsak ett resultat av att anslaget om 0,5 mnkr för aktiviteter utöver ordinarie inte disponerats, samt i övrigt lägre kostnader för arvoden, arbetsgivaravgifter och ersättningar till förtroendevald. Rådets kostnader för arvoden, arbetsgivaravgifter och övriga kostnader understiger budgeten något. Årets kostnader för läsplatser och kommunikation – digitala sammanträdeshandlingar – avviker positivt genom överskattning av budgeten som upprevideras innevarande år i och med underskott förra året. Utfallet inkluderar kostnader för politiska sekreterare. Utbetalt partistöd är i enlighet med reglemente och belopp 2016 motsvarar budget. Jämfört förra året är kostnaderna för utbildningsstöd lägre, ersättningen är högre året efter valår än övriga år under mandatperioden.

Revisionen

De kommunala revisorerna har som främsta uppgift att varje år granska all verksamhet i den kommunala organisationen och att pröva om nämnderna och Kommunstyrelsen fullgör sitt uppdrag från Kommunfullmäktige. De kommunala revisorerna arbetar på uppdrag av Kommunfullmäktige och rapporterar också dit vad de olika granskningarna har lett fram till.

Varje revisor fullgör sitt uppdrag självständigt. Revisorerna ska i sin granskning biträdas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionsd.

Kostnad 2016 uppgår till strax över 0,9 mnkr. Kostnaden understiger budgeten som följd av lägre kostnad för arbetsgivaravgifter för ledamöter som uppnått pensionsålder samt lägre övriga kostnader.

Överförmyndaren

Enligt lag ska det i varje kommun finnas en överförmyndare vars uppgift är att utöva tillsyn över förmyndares, förvaltares, och gode mäns förvaltning. Denna tillsyn avser att i möjligaste mån hindra rättsförluster för personer som själva inte kan tillvarata sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person, vanligtvis gamla, sjuka, handikappade och barn. Verksamheten är myndighetsutövning.

Överförmyndarens kansli utökades med en tjänst från och med april 2016. Därmed har överförmyndaren klarat sitt uppdrag väl för de ensamkommande barnen och att den övriga verksamheten har kunnat utvecklas. Under året har utbildning getts till gode män och förvaltare. Samverkan har fortgått mellan representanter från överförmyndare, boende, socialtjänst, skola och hälsovård beträffande de ensamkommande barnen. Det har under 2016 tillkommit ny arbetsuppgift för överförmyndaren då statistik ska inges till Länsstyrelsen i Dalarna.

Bruttokostnaden uppgår till 3,7 mnkr och intäkterna 2 mnkr. Intäkterna är från Migrationsverket som ersättning för gode mäns arvoden för ensamkommande barn. Redovisad nettokostad 1,7 mnkr vilket understiger budgeten med 0,1 mnkr.

Nämndsorganisationen

Kommunfullmäktige utfärdar reglementen med närmare föreskrifter om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Nämnderna ska inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Kostnader för de politiska facknämnderna redovisas under respektive nämnds samlade verksamhet. Tabellsammanställning är ett utdrag från respektive nämnds ekonomiska utfall för året för den politiska verksamheten. Årets kostnader 3,1 mnkr sammantaget understiger budget med 0,7 mnkr.

(tkr, totalt *)	Utfall 2015	Utfall 2016	Budget 2016	Avvik
Barn- och utbildningsnämnden	-521	-546	-650	104
Socialnämnden	-894	-919	-1 195	276
Kultur- och fritidsnämnden	-341	-351	-324	-27
Byggnadsnämnden	-696	-673	-805	132
Miljönämnden	-339	-340	-341	1
Tekniska nämnden	-340	-301	-500	199
Summa:	-3 131	-3 130	-3 815	685

*) Exkl kostnader för tjänstemannastöd, tex nämndsekreterar

Ekonomi

tkr	Avvik netto	Budget netto	2016 netto	2016 Intäkter	2016 Kostnader	2015 netto	2015 avvik
TOTALT	1 601	-13 930	-12 329	1 982	-14 311	-12 101	2 514
Central politisk organisation	1 347	-11 040	-9 693	17	-9 710	-9 938	1 827
Revision	127	-1 055	-928		-928	-966	89
Överförmyndare	127	-1 835	-1 708	1 965	-3 673	-1 197	598

Finansiella rapporter och tilläggsupplysningar

Resultaträkning

tkr	Not	Kommun		Koncern	
		Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Verksamhetens intäkter	1	238 378	325 492	307 800	392 839
Jämförelsestörande intäkter	3	19 140	8 452	69 298	8 452
Verksamhetens kostnader	2	-1 541 552	-1 661 530	-1 599 897	-1 702 393
Jämförelsestörande kostnader	3	-55	-233	-55	-233
Avskrivningar	6	-50 412	-63 725	-63 834	-78 146
Verksamhetens nettokostnader		-1 334 501	-1 391 544	-1 286 688	-1 379 481
Skatteintäkter	4	1 288 185	1 363 309	1 288 185	1 363 309
Generella statsbidrag	4	102 653	94 914	102 653	94 914
Finansiella intäkter	5	3 058	26 415	238	113
Jämförelsestörande finansiella intäkter	3	6 933	-	9 771	-
Finansiella kostnader	5	-14 323	-13 127	-23 782	-22 049
Aktuell skatt bolaget				-9 517	-2 167
Årets resultat		52 005	79 967	80 860	54 639

Balansräkning

tkr	Not	Kommun		Koncern	
		Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	6	6 019	5 879	6 019	5 879
Materiella anläggningstillgångar	6	1 082 038	1 161 911	1 578 943	1 682 794
Finansiella anläggningstillgångar	7	60 495	57 895	56 530	53 930
Summa anläggningstillgångar		1 148 552	1 225 685	1 641 492	1 742 603
Omsättningstillgångar					
Förråd och exploateringsmark	8	-2 986	11 255	-2 986	11 255
Kortfristiga fordringar	9	101 735	155 635	102 587	153 576
Kassa och bank	10	60 362	16 682	88 125	17 418
Summa omsättn.tillgångar		159 111	183 572	187 726	182 249
S:a tillgångar		1 307 663	1 409 257	1 829 218	1 924 852
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital					
Årets resultat	11	52 005	79 967	80 860	54 639
Resultatutjämningsreserv		26 300	60 300	26 300	60 300
Övrigt eget kapital		409 599	428 224	445 219	506 123
Summa eget kapital		487 904	568 491	552 379	621 062
Avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	12	132 544	136 321	132 544	136 321
Särskild löneskatt pensionsskuld		32 156	33 072	32 156	33 072
Övriga avsättningar		65 000	65 000	82 798	90 008
Summa avsättningar		229 700	234 393	247 498	259 401
Skulder					
Långfristiga skulder	13	150 583	200 540	562 183	609 740
- varav banklån		150 000	200 000	561 600	609 200
- varav investeringsbidrag		583	540	583	540
Kortfristiga skulder	14	439 475	405 832	467 157	434 648
- varav banklån med förfall inom 1 år		166 490	160 000	168 890	162 400
- varav checkräkningskredit		-	-	-	8 544
Summa skulder		590 058	606 372	1 029 340	1 044 388
S:a eget kapital, avsättningar och skulder		1 307 663	1 409 257	1 829 218	1 924 852
Ansvarsförbindelser					
Borgensåtaganden	15	600 852	600 813	165 961	165 939
Pensionsavsättningar inom linjen	16	365 277	339 103	365 277	339 103
Särskild löneskatt	16	88 616	82 266	88 616	82 266
Förlustansvar för egnahemslån	15	313	813	313	813
S:a ansvarsförbindelser		1 055 058	1 022 995	620 167	588 121

Kassaflödesrapport

Tkr	Not	Kommun		Koncern	
		Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		52 005	79 967	80 860	54 639
Justering för ej likviditetspåverkande poster	17	59 618	71 638	82 556	98 449
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		111 623	151 605	163 416	153 088
Justering för rörelsekapitalets förändring					
Ökning (-) /Minskning (+) förråd	18	4 487	-14 241	4 487	-14 241
Ökning (-) /Minskning (+) kortfristiga fordr.	19	54 397	-53 900	55 283	-50 989
Ökning (+) /Minskning (-) kortfristiga skulder	20	52 497	-27 153	52 654	-26 019
Medel från verksamheten efter förändring av rörelsekapital		223 004	56 311	275 840	61 839
Investeringar					
Inköp av materiella tillgångar	6	-204 359	-148 955	-231 662	-188 204
Avyttrade materiella tillgångar	6	8 887	7 138	8 887	7 688
Inköp av immateriella tillgångar	6	-	-1 641	-	-1 641
Avyttrade immateriella tillgångar	6	-	-	-	-
Inköp av finansiella tillgångar	21	-	-	-	-
Avyttrade finansiella tillgångar	21	32	-	74	-
Investeringsnetto		-195 440	-143 458	-222 701	-182 157
Finansiering					
Ökning långfristig upplåning	13	-	50 000	-	50 000
Amortering av skuld	23	-1 536	-	-1 536	-2 400
Förändring kortfristig upplåning	13	-1 490	-6 490	-1 490	-6 490
Checkräkningskredit	14	-	-	-	8 544
Ökning av investeringsbidrag	25	-	-	-	-
Minskning av investeringbidrag	25	-39	-43	-39	-43
Finansieringsnetto		-3 065	43 467	-3 065	49 611
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	24	-	-	-	-
Förändring av kassa och bank		24 499	-43 680	50 074	-70 707
Likvida medel vid årets början		35 863	60 362	38 052	88 125
Likvida medel vid årets slut		60 362	16 682	88 125	17 418

Noter

tkr	Kommun		Koncern	
	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Not 1. Verksamhetens intäkter				
Taxor och Avgifter	83 140	94 470	83 140	94 470
Hyror och arrenden	33 292	33 010	102 714	99 680
Bidrag	102 142	177 636	102 142	177 636
Försäljning av verksamhet och entreprenad	11 020	10 842	11 020	10 842
Övriga intäkter	8 783	9 534	8 783	10 211
S:a verksamhetens intäkter	238 378	325 492	307 800	392 839
Not 2. Verksamhetens kostnader				
Entreprenad och köp av verksamhet	-534 922	-584 810	-534 922	-584 810
Bidrag och transfereringar	-37 190	-37 041	-37 190	-37 041
Externa löner	-497 677	-536 312	-504 338	-543 372
Arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och pensionskostnader	-206 931	-223 182	-208 872	-226 090
Övriga kostnader	-264 832	-280 185	-314 575	-311 080
S:a verksamhetens kostnader	-1 541 552	-1 661 530	-1 599 897	-1 702 393
Not 3. Jämförelsestörande poster				
<i>Verksamhetens intäkter</i>				
Intäkter försålda anläggningstillgångar	-	-	-	-
Intäkter försålda tomter	11 697	7 062	61 855	7 062
Resultatredovisning exploateringsprojekt Wrangels väg	-	1 390	-	1 390
Återbetalning av avtalsförsäkring (AGS-KL) (AVBF-KL)	7 443	-	7 443	-
S:a jämförelsestörande intäkter	19 140	8 452	69 298	8 452
<i>Verksamhetens kostnader</i>				
Kostnader försålda bostadsrätter	-	-	-	-
Kostnader försålda tomter	-55	-233	-55	-233
S:a jämförelsestörande kostnader	-55	-233	-55	-233
<i>Jämförelsestörande finansiella intäkter</i>				
Bostadsrätter	6 933	-	9 771	-
S:a jämförelsestörande finansiella intäkter	6 933	-	9 771	-
Not 4. Skatteintäkter och generella statsbidrag				
<i>Skatteintäkter</i>				
Preliminära skatteintäkter	1 289 068	1 367 734	1 289 068	1 367 734
Slutavräkning	-2 035	1 119	-2 035	1 119
Preliminär slutavräkning	1 145	-5 544	1 145	-5 544
Övriga skatteintäkter/ avstämning	6	-	6	-
S:a skatteintäkter	1 288 185	1 363 309	1 288 185	1 363 309
<i>Utjämningsbidrag LSS</i>				
Utjämningsbidrag LSS	41 370	45 109	41 370	45 109
S:a utjämningsbidrag LSS	41 370	45 109	41 370	45 109

tkr	Kommun		Koncern	
	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
<i>Kommunal utjämning</i>				
Inkomstutjämning	-55 126	-88 281	-55 126	-88 281
Kostnadsutjämning	63 835	69 252	63 835	69 252
Införadebidrag	-	13 672	-	13 672
Regleringsbidrag/avgift	-1 031	-921	-1 031	-921
S:a utjämningsystem	7 677	-6 277	7 677	-6 277
<i>Extra stöd/ tillfälliga stöd</i>				
Komp. slopande nedsättn av ungas ag.avg (aug-dec 2015, 75 kr/	2 006	-	2 006	-
Tillfällig stöd maa flyktingsituationen 2015-2016 (12/13 2016)	246	2 947	246	2 947
<i>Kommunal fastighetsavgift</i>				
Kommunal fastighetsavgift	51 354	53 135	51 354	53 135
S:a kommunal fastighetsavgift	51 354	53 135	51 354	53 135
S:a generella statsbidrag	102 652	94 914	102 652	94 914
S:a skatteintäkter och generella statsbidrag	1 390 837	1 458 223	1 390 837	1 458 223
<i>Avräkningsbelopp per invånare</i>				
Slutavräkning, korrigering	-77	42	-77	42
Preliminär slutavräkning	43	-206	43	-206
Not 5. Finansiella intäkter och kostnader				
<i>Finansiella intäkter</i>				
Utdelning aktier	1 858	25 271	26	41
Borgensavgifter	1 088	1 088	-	-
Övriga ränteintäkter	22	55	22	71
Ränteintäkter bank	90	1	190	1
S:a finansiella intäkter	3 058	26 415	238	113
<i>Finansiella kostnader</i>				
Räntekostnader på långfristiga lån	-11 614	-11 081	-21 073	-20 003
Övriga räntekostnader	-243	-300	-243	-300
Räntekostnader på pensioner inklusive särskild löneskatt	-2 466	-1 746	-2 466	-1 746
S:a finansiella kostnader	-14 323	-13 127	-23 782	-22 049
Not 6. Immateriella och materiella anläggningstillgångar				
<i>Ackumulerade värden</i>				
Immateriella anläggningar				
Anskaffningsvärde	12 273	13 914	12 273	13 914
Ackumulerade avskrivningar	-6 254	-8 035	-6 254	-8 035
Ackumulerade nedskrivningar	-	-	-	-
Bokfört värde	6 019	5 879	6 019	5 879
Avskrivningstider	5 år	5 år	5 år	5 år
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar</i>				

tkr	Kommun		Koncern	
	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Materiella anläggningar				
<i>Mark, byggnader och tekniska anläggningar</i>				
Anskaffningsvärde	1 371 887	1 584 388	1 980 973	2 222 843
Ackumulerade avskrivningar	-500 561	-555 322	-634 986	-704 879
Ackumulerade nedskrivningar	-	-	-	0
Bokfört värde	871 326	1 029 066	1 345 987	1 517 964
Avskrivningstider	10-50 år	10-75 år	10-70 år	10-75 år
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar, (gator/vägar 100 år from 2016)</i>				
<i>Maskiner och inventarier</i>				
Anskaffningsvärde	178 710	186 059	185 691	188 898
Ackumulerade avskrivningar	-153 597	-155 085	-159 753	-157 075
Ackumulerade nedskrivningar	-	-	-	-
Bokfört värde	25 113	30 974	25 938	31 823
Avskrivningstider	5-10 år	5-10 år	5-10 år	5-10 år
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar</i>				
<i>Pågående ny-, till- och ombyggnad</i>				
Redovisat värde vid årets början	108 842	186 600	128 532	207 018
Investeringar	205 359	140 713	206 086	171 849
Aktivering av investeringsprojekt	-127 600	-225 442	-127 600	-245 860
Redovisat värde vid årets slut	186 600	101 871	207 018	133 007
<i>Investeringsprojekt aktiveras när anläggningen tas i bruk</i>				
Årets förändringar				
<i>Immateriella tillgångar</i>				
Redovisat värde vid årets början	8 195	6 019	8 195	6 019
Investeringar	-	1 641	-	1 641
Redovisat värde avyttringar och uttrangerade anläggningar	-	-	-	-
Nedskrivningar	-	-	-	-
Återförda nedskrivningar	-	-	-	-
Avskrivningar	-2 176	-1 781	-2 176	-1 781
Övriga förändringar	-	-	-	-
Redovisat värde vid årets slut	6 019	5 879	6 019	5 879
<i>Mark, byggnader och tekniska anläggningar</i>				
Redovisat värde vid årets början	797 460	871 315	1 253 134	1 345 988
Investeringar	7 098	-	32 814	-
Aktivering pågående projekt	92 978	215 383	99 536	240 172
Redovisat värde avyttringar och uttrangerade anläggningar	16 075	-1 751	16 075	-1 751
Nedskrivningar	-	-2 556	-	-3 106
Återförda nedskrivningar	-	-	-	-
Avskrivningar	-42 286	-53 325	-55 572	-63 588
Övriga förändringar	-	-	-	-
Redovisat värde vid årets slut	871 326	1 029 066	1 345 988	1 517 715
<i>Maskiner och inventarier</i>				
Redovisat värde vid årets början	27 953	25 113	29 325	25 938
Investeringar	3 110	12 295	3 110	16 477
Aktivering pågående projekt	-	-	-	-

tkr	Kommun		Koncern	
	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Redovisat värde avyttringar och utrangerade anläggningar	-	-372	-411	-372
Nedskrivningar	-	-	-	-
Återförda nedskrivningar	-	-	-	-
Avskrivningar	-5 950	-6 062	-6 086	-10 220
Redovisat värde vid årets slut	25 113	30 974	25 938	31 823
<i>Pågående ny-, till- och ombyggnad</i>				
Redovisat värde vid årets början	108 842	186 600	128 532	207 018
Rättning av tidigare års investeringsprojekt	-	-	-	-
Investeringar	204 359	140 713	206 086	171 849
Aktivering av investeringsprojekt	-127 600	-225 442	-127 600	-245 860
Redovisat värde vid årets slut	185 600	101 871	207 018	133 007
Totalt:				
Immateriella anläggningar	6 019	5 879	6 019	5 879
Materiella anläggningar	1 083 048	1 161 911	1 578 943	1 682 794
Investeringar	205 359	174 461	231 662	182 638
Avskrivningar (inkl 2459 tkr i kommunen extra avskrivn)	-50 412	-61 168	-63 834	-75 589
Aktivering av tidigare års investeringsprojekt	-127 600	-225 442	-127 600	-245 860
Utrangering/nedskr & rättning tidigare års investeringsprojekt	-8 887	-4 679	-8 887	-5 229
Taxeringsvärde mark och byggnad				
<i>Underlag för fastighetsskatt/-avgift</i>				
Småhus	6 829	8 925	6 829	14 734
Hyreshus bostäder	2 486	2 536	591 320	582 111
Tomt för småhus, småhus under uppförande	743	743	743	743
Tomt för hyreshus, bostäder under uppförande	27 350	3 840	27 350	3 840
Hyreshus lokaler	9 585	14 341	14 238	22 852
Industrienhet tomtmark	837	837	837	837
S:a taxeringsvärde mark och byggnad	47 830	31 222	641 317	625 117
Finansiella leasingavtal över 3 år				
Ekerö kommun har inga finansiella leasingavtal	-	-	-	-
AB Ekerö Bostäder har inga finansiella leasingavtal	-	-	-	-
Not 7. Finansiella anläggningstillgångar				
<i>Aktier och andelar</i>	<i>Antalet andelar</i>			
AB Ekerö Bostäder, 556519-3645	10 000 100%	4 600	4 600	-
Kommunsamköp AB	9	1	1	1
FöreningsSparbanken AB	27	1	1	1
AB Vår ljus	625	125	125	125
Stockholmsregionens Försäkring AB	24 301	2 430	2 430	2 430
Roslagsvatten AB	7 187	1 437	1 437	1 437
Stockholms Läns Företagarförening	68	1	1	1
Föreningen Folkets Hus i Färentuna	450	5	5	5
HBV	4	-	40	40
S:a aktier och andelar		8 600	8 600	4 041
<i>Långfristiga fordringar</i>				
Bostadsrätter	764	764	1 359	1 359
Övriga långfristiga fordringar	-	-	-	-

tkr	Kommun		Koncern	
	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
<i>Bidrag till statlig infrastruktur</i>				
Medfinansiering till väg 261	53 731	51 131	53 731	51 131
Periodisering	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600
S:a bidrag till statlig infrastruktur	51 131	48 531	51 131	48 531
<i>Medfinansiering till väg 261 periodiseras i 25 år</i>				
<i>S:a långfristiga fordringar</i>	51 895	49 295	52 490	49 890
S:a finansiella anläggningstillgångar	60 495	57 895	56 532	53 930
Not 8. Förråd och exploateringsfastigheter				
<i>Förråd</i>				
Kontorservice	127	139	127	139
S:a förråd	127	139	127	139
<i>Exploateringsfastigheter</i>				
Kostnader runt exploateringsverksamhet	-3 113	11 116	-3 113	11 116
S:a exploateringsfastigheter	-3 113	11 116	-3 113	11 116
S:a förråd och exploateringsfastigheter	-2 986	11 255	-2 986	11 255
Not 9. Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	14 918	19 314	15 413	17 254
Diverse kortfristiga fordringar	15 818	73 090	15 818	74 090
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	71 000	63 231	71 357	62 232
- varav preliminär fastighetsavgift och slutavräkning skatteintä	35 062	39 546	35 062	39 546
S:a kortfristiga skulder	101 735	155 635	102 587	153 576
Not 10. Kassa och bank				
Plusgirot/bankgirot	-3	-3	-3	733
Swedbank	1 104	641	1 104	641
Nordea	59 261	16 044	87 024	16 044
S:a kassa och bank	60 362	16 682	88 125	17 418
Not 11. Eget kapital				
Årets resultat	52 005	79 967	80 860	54 639
Resultatutjämningsreserv	26 300	60 300	26 300	60 300
Övrigt eget kapital	409 599	428 224	445 219	506 123
- varav just. EK IB 2016, kredit 2015	-	620	-	620
-varav just.EK effekt utdelning & bolagets förändrperiodisering	-	-	-	13 424
-varav medel resultatöverföring produktionen	9 312	10 382	9 312	10 382
-vara övrig reservering	41 439	54 355	41 439	54 355
Utgående balans eget kapital	487 904	568 491	552 379	621 062
Varav eget kapital balansenhet Avfallsverksamhet				
Ingående balans eget kapital	0	0		
Årets resultat	-454	-150		
Omfört till/från förutbetalda intäkt ¹	454	150		
Utgående balans eget kapital Avfall	0	0		

1 Överuttag av bruksavgifter skall återföras till avfallskollektivet inom en tre års period. Överuttaget är bokförd som förutbetalda intäkt

Balanskravsanalys	2012	2013	2014	2015	2016
Årets resultat enligt resultaträkning	23 741	51 741	46 810	52 005	79 967
-Avgår försäljning anläggningstillgång	-9 370	-9 834	-11 936	-6 933	-
Ingående balans Resultatutjämningsreserv	-	-	-12 000	-21 300	-26 300
- Årets uppbyggnad	-	-12 000	-9 300	-5 000	-34 000
+ Årets disponering	-	-	-	-	0
Utgående balans Resultatutjämningsreserv	-	-12 000	-21 300	-26 300	-60 300
Ingående balans Pensionsreserv	-13 221	-13 221	-565	-565	-8 065
- Årets uppbyggnad	-	-	-	-8 000	-5 000
+ Årets disponering	-	12 656	-	-	-
Utgående balans Pensionsreserv	-13 221	-565	-565	-8 065	-13 565
Ingående balans Infrastruktursatsning	-16 000	-16 000	-20 000	-20 000	-20 000
- Årets uppbyggnad	-	-4 000	-	-	-
+ Årets disponering	-	-	-	-	850
Utgående balans Infrastruktursatsning	-16 000	-20 000	-20 000	-20 000	-19 150
Ingående balans; fastighetsunderh., vackrare Ekerö, utemiljö, <u>skolgård upprustning</u>	-19 202	-3 749	-9 000	-1 500	-
- Årets uppbyggnad	-	-9 000	-1 500	-	-1 000
+ Årets disponering	15 453	3 749	9 000	1 500	-
Utgående balans Underhåll & Skolgård upprus	-3 749	-9 000	-1 500	-	-1 000
Ingående balans lekplats/aktivitesyta i centralt placerad läge	-	-	-	-	-
- Årets uppbyggnad	-	-	-	-	-3 000
Utgående balans lekplats/aktivitetsyta C läge	-	-	-	-	-3 000
Ingående balans Badplatser och Simskola	-	-	-	-1 500	-285
- Årets uppbyggnad	-	-	-1 500	-	-
+ Årets disponering	-	-	-	1 215	95
Utgående balans Badplatser och Simskola	-	-	-1 500	-285	-190
Ingående balans Skolsatsning	-	-	-1 000	-3 800	-1 589
- Årets uppbyggnad	-	-1 000	-3 800	-	-
+ Årets disponering	-	-	1 000	2 211	1 239
Utgående balans Skolsatsning	-	-1 000	-3 800	-1 589	-350
Ingående balans Sommarjobb 2016	-	-	-	-	-
- Årets uppbyggnad	-	-	-	-900	-900
+ Årets disponering	-	-	-	-	900
Utgående balans Sommarjobb 2016	-	-	-	-900	0
Ingående balans Integrationssatsning	-	-	-	-2 000	-2 000
- Årets uppbyggnad	-	-	-2 000	-	-
Utgående balans Integrationssatsning	-	-	-2 000	-2 000	-2 000
Ingående balans Trygghetspeng	-	-	-	-	-
- Årets uppbyggnad	-	-	-	-	-2 000
Utgående balans Trygghetspeng	-	-	-	-	-2 000
Ingående balans Mötesplatser Ekeröandan	-	-	-	-	-
- Årets uppbyggnad	-	-	-	-	-5 000
Utgående balans Trygghetspeng	-	-	-	-	-5 000
Ingående balans Framtidsutveckling	-	-	-	-	-8 100
- Årets uppbyggnad	-	-	-	-8 100	-
Utgående balans Framtidsutveckling	-	-	-	-8 100	-8 100
Balanskravsresultat	29 824	32 312	26 774	28 000	33 050

tkr	Kommun		Koncern	
	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Not 12. Avsättningar				
Avsättning till pensioner				
Pensionsbehållning	298	-	298	- *
Förmånsbestämd ÅP	111 308	110 453	111 308	110 453
Särskild avtalspension	4 858	4 741	4 858	4 741
Pension till efterlevande	845	586	845	586
PA-KL pensioner	15 074	14 450	15 074	14 450
Garanti- och visstidspensioner	161	-	298	- *
S:a pensionsavsättningar	132 544	130 230	132 544	130 230
Särskild löneskatt	32 156	31 594	32 156	31 594
S:a pensionsavsättning inkl särskild löneskatt	164 700	161 824	164 700	161 824
*) 2016: Inbakat i övriga poster pga byte av pensionsförvaltare				
Awik i beräkning med ny pensionsförvaltare och tidigare beräkning				
Pensionsavsättning		6 091		6 091
Särskild löneskatt		1 478		1 478
S:a avsättning till pension		169 393		169 393
Årets förändring avsättning pensioner				
Ingående avsättning	121 765	132 544	121 765	132 544
Nya förpliktelser under året	14 403	3 574	14 403	3 574
-varav nyintjänad pension	7 300	2 803	7 300	2 803
-varav ränte och basbeloppsuppräknig	2 030	771	2 030	771
-varav efterlevandepension	238	-	238	-
-varav övrig post	-94	-	-94	-
Övrigt	-	-2 188	-	-2 188 *
Årets utbetalningar	-3 624	-3 697	-3 624	-3 697
S:a utgående avsättning	132 544	130 233	132 544	130 233
Utredningsgrad	91%	97%	91%	97%
*) 2016: Effekt pga byte av leverantör				
Övriga avsättningar				
Statligt infrastrukturbidrag väg 261	65 000	65 000	65 000	65 000
Uppskjuten skatt	-	-	17 798	17 101
Obeskattad reserv				7 907
S:a övriga avsättningar	65 000	65 000	82 798	90 008
S:a totala avsättningar	229 700	234 393	247 498	259 401
Not 13. Långfristiga skulder				
Låneskuld				
Ingående låneskuld	316 444	316 490	728 044	730 490
Lån m. förfall inom 12 månader överfört till kortfristigt skuld	-166 490	-160 000	-168 890	-162 400
Nyupplåning under året	1 490	50 000	1 490	50 000
Årets amorteringar	-	-	2 400	-2 400
Förändring kortfristig upplåning	-1 536	-6 490	-1 536	-6 490
S:a låneskuld	149 908	200 000	561 508	609 200
Förutbetalda investeringsbidrag				
Ingående balans förutbetalda investeringsbidrag	622	583	622	583
Årets periodiserade investeringsbidrag	-39	-43	-39	-43
S:a investeringsbidrag	583	540	583	540
S:a långfristiga skulder	150 491	200 540	562 091	609 740

tkr	Kommun		Koncern	
	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Not 14. Kortfristiga skulder				
Banklån med förfall inom 1 år	166 490	160 000	168 890	162 400
Checkräkningskredit	-	-	-	8 544
Leverantörsskulder	108 687	76 432	118 268	82 304
Personalens skatter och avgifter	22 435	24 764	22 486	25 174
- varav källskatt	9 876	10 966	9 876	11 172
- varav arbetsgivaravgifter	12 559	13 798	12 579	14 002
Övriga kortfristiga skulder	1 087	2 406	9 116	5 486
Förutbetalda intäkter	33 759	16 814	37 812	22 490
Upplupna kostnader	107 017	125 416	110 585	128 250
varav:				
- övertidsskuld	1 770	1 633	1 770	1 666
- semesterlöneskuld	26 556	27 879	26 826	28 225
- räntekostnader	865	883	1 777	1 654
- pensionskostnader	22 725	24 329	22 954	24 546
- särskild löneskatt	5 513	5 902	5 568	6 215
S:a kortfristiga skulder	439 475	405 832	467 157	434 648
Not 15. Borgensåtagande				
<i>Kommunägda företag</i>				
Roslagsvatten AB	165 000	165 000	165 000	165 000
AB Ekerö Bostäder	435 000	435 000	-	-
S:a kommunägda företag	600 000	600 000	165 000	165 000
<i>Föreningar</i>				
Övriga föreningar	-	-	109	126
Mälare Ridklubb	852	813	852	813
S:a föreningar	852	813	961	939
S:a kommunägda bolag och föreningar	600 852	600 813	165 961	165 939
<i>Egna hem och småhus, förlustansvar</i>				
Boverket	313	813	313	813
S:a egna hem och småhus	313	813	313	813
Not 16. Pensionsavsättningar inom linjen				
Ingående balans ansvarsförbindelse	376 609	365 278	376 609	365 278
Ränteuppräknin	4 020	-	4 020	-
Basbeloppsuppräknin	2 709	-	2 709	-
Utbetalningar	-16 094	-15 254	-16 094	-15 254
Aktualisering	-1 944	-	-1 944	-
Ändrade beräkningsförutsättningar	-	-	-	-
Övrig post	-22	-10 921	-22	-10 921 *
S:a pensionsavsättningar inom linjen	365 278	339 103	365 277	339 103
Särskild löneskatt	88 616	82 266	88 616	82 266
S:a pensionsavsättningar inom linjen inkl slp	453 894	421 369	453 893	421 369

*) 2016: Inbakad i övriga poster pga byte av pensionsförvaltare

tkr	Kommun		Koncern	
	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2016
Not 17. Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Avskrivningar	50 412	63 725	63 834	78 146
Periodisering av bidrag till statlig infrastruktur	2 600	2 600	2 600	2 600
Årets pensionsavsättning	5 312	3 777	5 312	3 777
Särkild löneskatt på årets pensionsavsättning	1 293	916	1 293	916
Direktbokning mot eget kapital	-	620	-	10 623
Aktuell skatt från obeskattade reserver	-	-	9 517	2 387
S:a justering av ej likviditetspåverkande poster	59 618	71 638	82 556	98 449
Not 18. Ökning/minskning av förråd och exploateringsfastigheter				
<i>Ökning (-), Minskning (+)</i>				
Lager kontorservice	4	-12	4	-12
Exploateringsfastigheter	4 483	-14 229	4 483	-14 229
S:a ökning/minskning av förråd och Exploateringsfastigheter	4 487	-14 241	4 487	-14 241
Not 19. Ökning/minskning korfristiga fordringar				
<i>Ökning (-), Minskning (+)</i>				
Kundfordringar	-1 554	-4 396	-2 516	-3 300
Övriga fordringar	90 551	-57 272	91 504	-58 273
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-34 600	7 769	-33 705	10 584
S:a ökning/minskning kortfristiga fordringar	54 397	-53 900	55 283	-50 989
Not 20. Ökning/minskning korfristiga skulder				
<i>Ökning (+), Minskning (-)</i>				
Leverantörsskulder	30 179	-32 255	33 385	-35 964
Checkräkningskredit	-	-	-	8 544
Övriga skulder	3 451	3 647	1 495	7 564
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18 867	1 455	17 774	-6 163
S:a ökning/minskning kortfristiga skulder	52 497	-27 153	52 654	-26 019
Not 21. Försäljning och anskaffning av finansiella tillgångar				
Försäljning bostadsrätter	32	-	74	-
S:a försäljning och anskaffning av anläggningstillgångar	32	-	74	-
Not 22. Amortering av skuld				
Nordea	-	-	-	-2 400
Swedbank Hypotek AB	-1 536	-	-1 536	-
S:a ökning/minskning av långfristiga skulder	-1 536	-	-1 536	-2 400
Not 23. Nyupptagna lån				
Nyupptagna lån	-	50 000	-	50 000
S:a Nyupptagna lån	-	50 000	-	50 000
Not 24. Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur				
Medfinansiering av väg 261	-	-	-	-
S:a utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	-
Not 25. Förutbetalda investeringsbidrag				
Årets investeringsbidrag	622	583	622	583
upplösning av investeringsbidrag	-39	-43	-39	-43
S:a Förutbetalda investeringsbidrag	583	540	583	540

Driftredovisning

(tkr, inkl interna transaktioner)	Utfall 2016			Budget Netto	Avvik Netto	Utfall 2015	
	Intäkt	Kostnad	Netto			Netto	Avvik
Barn- och utbildningsnämnd	70 923	-816 208	-745 285	-764 350	19 065	-716 957	11 843
-Kommunal förskola/skola	561 563	-562 821	-1 258	0	-1 258	2 333	2 333
Socialnämnd	134 890	-600 007	-465 117	-495 325	30 208	-459 913	11 707
Kultur- och fritidsnämnd	1 673	-42 846	-41 173	-41 970	797	-35 131	469
Byggnadsnämnd	17 512	-24 792	-7 280	-7 880	600	-6 508	12
- Bostadsanpassning		-2 338	-2 338	-3 250	912	-3 069	181
Miljönämnd	3 521	-6 634	-3 113	-3 070	-43	-2 692	128
Tekniska nämnden	191 749	-209 334	-17 585	-15 140	-2 445	-18 479	-2 809
-- balansenhet Avfall	31 070	-31 070	0	0	0	0	0
Central politisk organisation	17	-9 710	-9 693	-11 040	1 347	-9 938	1 827
Revisionen		-928	-928	-1 055	127	-966	89
Överförmyndaren	1 965	-3 673	-1 708	-1 835	127	-1 197	598
Kommunstyrelsen:							
- Kommunledningskontor	5 576	-84 680	-79 104	-80 870	1 766	-70 132	1 838
- Brandförsvaret		-23 384	-23 384	-23 390	6	-22 783	17
- Gem medlemsavgifter Ekerö		-1 695	-1 695	-1 730	35	-1 459	226
- Gem. avräkningskonton	243 048	-234 675	8 373	5 300	3 073	11 468	7 668
- Infrastrukturbidrag statlig		-2 600	-2 600	-2 600	0	-2 600	0
Ks - Produktionsorganisation	298 914	-296 134	2 780	0	2 780	3 204	3 204
Ks - budgetmarginal		-1 514	-1 514	-5 000	3 486	-2 436	4 022
Ks - reavinst försäljningar	8 452	-233	8 219	17 500	-9 281	18 575	-1 425
Nedskrivning/Utrång anlägggn.		-7 138	-7 138		-7 138	-8 887	-8 887
Verksamhetens resultat	1 570 873	-2 962 414	-1 391 541	-1 435 705	44 164	-1 327 568	33 042

Externa utförare Socialnämnden

Utförare	Verksamhet
Mälardalarnas Hemtjänst AB	Hemtjänst
Mälardal Omsorg	Hemtjänst
Profssystem i Sthlm AB	Hemtjänst
Adeo Care AB	Hemtjänst
Attendo AB	Särskilt boende
Ekerö Medicinsk Fotvård	Medicinsk fotvård
Tinas Medicinska Fotvård	Medicinsk fotvård
Ban's Fotvård	Medicinsk fotvård
Frösunda LSS	Boende LSS
Nytida AB	Boende LSS
Föreningen Lugnet	Boende LSS
Föreningen Lugnet	Daglig verksamh. LSS

Utförare	Verksamhet
Adeo Care AB	Boendestöd
Sympati AB	Boendestöd
Psykologmottagning S Khilström	Familjerådgivning
Accord Familjerådgivning HB	Familjerådgivning
City Psykologhus	Familjerådgivning
Psykoterapimott. Samtalshuset Mälardalen AB	Familjerådgivning
Framnäsgruppen AB	Familjerådgivning
AB Söderstöd familjerådgivning	Familjerådgivning
Parrådgivarna i Sverige AB	Familjerådgivning
Byrån f parrådgivning o psykoterapi BFP HB	Familjerådgivning
Soultime Familjbehandling	Familjerådgivning
Attendo Individ och Familj AB	Asyl-/Uppehållsboende

Upplysningar om redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) vilket bland annat innebär att:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sett.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunen har minst 20 procent inflytande i. Koncernens medlemmar och ägandeandelar framgår i stycket koncernredovisning i förvaltningsberättelsen. Den 1 maj 2014 gick VA-verksamheten över till Roslagsvatten AB där Ekerö kommun äger 13,6 procent av aktiekapitalet.

Avseende rekommendation 8.2 – Sammanställd redovisning i årsredovisning finns information om externa utförare som Socialnämnden har överlämnat vården till.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande post betraktas poster som är sällan förekommande. Dessutom redovisas alltid kommunens realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar samt kostnader och intäkter för tomtförsäljning i samband med markexploatering som jämförelsestörande.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag redovisas som en långfristig skuld och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod. När det gäller gatukostnadsersättningar har ingen ersättning inkommit under 2016.

Kostnader

Avskrivningar - Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbete görs emellertid inga avskrivningar.

Avskrivningstider - Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 15, 20, 25, 30, 33, 40, 50, 75 år. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt, t ex vid verksamhetsförändringar, tekniskskiften, organisationsförändringar.

Avskrivningsmetoder - Från och med 2014 har komponentavskrivning börjat tillämpas. Under 2015 genomfördes komponentavskrivning för alla nya aktiveringar. Under 2016 har metoden införts även för äldre anläggningar.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande eller innehav med minst ½ prisbasbelopp och gäller gemensamt för materiella och immateriella tillgångar.

Lånekostnader

Samtliga lånekostnader redovisas enligt huvudmetoden, dvs de belastar resultatet.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07. Pensionsåtagande för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt RIPS07 och SAF.

Politiska förtroendevalda omfattas av OPF-KL, det gäller för nya förtroendevalda som har tillträtt efter valet 2014 och ingår i beräkningen av pensionsåtagande som avsättning. Visstidsförordnande som ger rätt till särskild avtalspension redovisas om avsättning när det är troligt att de kommer leda till utbetalningar. Avtal som ännu inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

I enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 21 "Redovisning av derivat och säkringsredovisning" avser denna säkringsdokumentation att redogöra för kommunens

- syfte med säkringen,
- vilken som är den säkrade risken och den säkrade posten,
- vilka säkringsinstrument som används, samt
- hur säkringsförhållandets effektivitet bedöms.

Som en del av Ekerö kommuns ränteriskhantering ingår att säkringsinstrumenten kan ersättas eller överflyttas till andra säkringsinstrument med syfte att åstadkomma en jämn och stabil räntekostnad över tiden.

- **Syfte med säkringen**

Kommunen har en låneskuld på 360 mnkr som innehåller lån som löper med rörlig ränta 3M Stibor. Detta ger en exponering mot risken i rörlig ränta.

För att motverka denna risk har kommunen ingått ränteswappar. Genom dessa betalar kommunen en fast ränta och erhåller rörlig ränta 3M Stibor. Detta är i linje med kommunens målsättning i befintlig finanspolicy om en jämn och stabil räntekostnad över tiden.

- **Säkrad risk**

Den säkrade risken utgörs av variabiliteten i framtida räntebetalningar på grund av förändringar i marknadsräntan.

- **Säkrad post**

Den säkrade posten utgörs av framtida betalningar av rörlig ränta hänförliga till:

1. Befintlig skuld, enligt nedan tabell
2. Mycket sannolika framtida betalningar av rörlig ränta som uppstår vid refinansiering av denna skuld.

Bank	Lån (ref nr)	Nominellt belopp	Förfall	Basränta
Nordea	39788655270	50 000 000	2018-10-15	Stibor 3m
Nordea	39788737641	20 000 000	2017-09-20	Stibor 3m
Nordea	39788752527	15 000 000	2017-12-19	Stibor 3m
Nordea	39788752535	20 000 000	2018-12-19	Stibor 3m
SEB	9510864	20 000 000	2017-12-18	Stibor 3m
SEB	9508462	20 000 000	2017-12-18	Stibor 3m
SEB	9509266	20 000 000	2017-01-16	Stibor 3m
SEB	9513009	20 000 000	2017-05-30	Stibor 3m
SEB	9518343	20 000 000	2017-12-20	Stibor 3m
Handelsbanken	15-177615-112354	20 000 000	2020-09-18	Stibor 3m
Handelsbanken	15-177615-50570	20 000 000	2017-12-15	Stibor 3m
Handelsbanken	15-177615-50571	20 000 000	2018-12-17	Stibor 3m
Handelsbanken	15-177615-171805	25 000 000	2019-06-21	Stibor 3m
Handelsbanken	15-177615-138693	30 000 000	2019-01-14	Stibor 3m
Handelsbanken	15-177615-134270	20 000 000	2018-12-17	Stibor 3m
Handelsbanken	15-177615-986779	20 000 000	2017-02-14	Stibor 3m
		360 000 000		

- **Säkringsinstrument**

Nedan förtecknas de säkringsinstrument som kommunen har ingått för att hantera risken i den säkrade posten ovan.

Ej förlängningsbar swap

Ränteswappar genom vilka kommunen erhåller Stibor 3M och betalar fast ränta. Detta sprider kommunens ränterisk över tiden. Säkringsinstrumentet säkrar på balansdagen 175,0 mnkr/360,0 mnkr av den säkrade posten.

Ränteswap (ref nr)	Nominellt belopp	Start	Förfall	Betalar (%)
798661	50 000 000	2008-10-15	2018-10-15	5,54
945686	45 000 000	2010-09-20	2020-09-21	3,93
1149714	40 000 000	2010-06-16	2032-09-20	3,66
1255412	40 000 000	2013-09-02	2022-09-19	3,95
	175 000 000			

Förlängningsbar swap

Förlängningsbara ränteswappar genom vilken kommunen erhåller Stibor 3M och betalar fast ränta. Detta sprider kommunens ränterisk över tiden. Säkringsinstrumentet säkrar en del 45,0 mnkr/360,0 mnkr av den säkrade posten.

Om löptiden på swapparna förlängs görs detta till en känd räntenivå enligt tabellen nedan. Om förlängning sker kommer detta inte att resultera i förväg okända och för kommunen negativa marknadsvärdesförändringar.

Ränteswap (ref nr)	Nominellt belopp	Start	Förfall	Betalar (%)	Möjlig förlängning	Ränta vid förlängning (%)
1149715	45 000 000	2010-09-20	2017-09-19	3,93	2022-09-19	3,93
	45 000 000					

- **Bedömning av säkringsförhållandets effektivitet**

Kommunen kommer att bedöma säkringsförhållandets effektivitet per varje balansdag genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumenten med de huvudsakliga villkoren i den säkrade posten. De kritiska villkoren utgörs av nominella belopp, löptid samt räntebas. Säkringsförhållandet anses effektivt så länge det inte sker någon väsentlig förändring av de huvudsakliga villkoren för antingen säkringsinstrumentet eller den säkrade posten.

- **Redovisning**

Räntekupongerna på ränteswapparna redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta

Ord- och begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar. Materiella anläggningstillgångar, såsom mark, byggnader, tekniska anläggningar och inventarier. Finansiella anläggningstillgångar, andelar i koncern- och intresseföretag, andra långfristiga värdepappersinnehav och fordringar.

Avsättningar är ekonomiska förpliktelser vilkas storlek eller betalningstidpunkt inte är helt bestämd.

Balansräkningen visar vilka tillgångar och skulder kommunen har på bokslutsdagen.

Balanslikviditet, mått på kommunens kortsiktiga finansiella handlingsutrymme. Omsättningstillgångar ställs i relation till kortfristiga skulder. 120 procent anses vara minimivärde.

Bruttoomsättning, summa verksamhetens bruttokostnader, avskrivningar och finansiella kostnader

Betalningsdagar, antalet ger information om hur länge kommunens likviditet räcker för att finansiera externa utgifter om inga inkomster inkommer till kommunen.

Derivat, är ett samlingsnamn på en form av värdepapper. De vanligaste derivaten är optioner, terminer och swappar. Kännetecknet för finansiella derivat är att de är kopplade till en viss händelse i framtiden. Värdet på ett derivatinstrument är kopplat till en underliggande tillgång.

Eget kapital, skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Finansiella intäkter består av utdelning på värdepapper, ränteintäkter och räntebidrag.

Finansiella kostnader är räntedel i årets pensionskostnader och ränta på skulder till kreditinstitut och ränteswappar.

Finansnetto, skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader.

Kassaflödesanalys visar hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet mm har påverkat likvida medel.

Kassalikviditet, mått på hur god kommunens betalningsberedskap är. Kortfristiga fordringar, kortfristiga placeringar, kassa och bank ställs i relation till kortfristiga skulder. 100 procent anses vara ett minimivärde. Då täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel och kortfristiga fordringar.

Kortfristiga skulder förfaller till betalning inom ett år från bokslutsdagen.

Långfristiga skulder förfaller till betalning senare än ett år från bokslutsdagen.

Miljoner kronor, förkortning mnkr enligt Språkrådets rekommendation

Miljarder kronor, förkortning mdkr enligt Språkrådets rekommendation

Nettokostnader, kostnader minus intäkter

Nettokostnadsandel, andel av skatteintäkter som används för att finansiera verksamhetens kostnader.

Omsättningstillgångar, likvida medel, kortfristiga fordringar, förråd, lager och exploateringsfastigheter samt kassa och bank.

Punkt är en hundraedels procentenhet. 100 punkter är lika med 1 procent. Begreppet används för att referera till små förändringar i t ex räntor.

Reporänta är den ränta som marknadens banker kan låna eller placera till i Riksbanken på sju dagar. Förändringar i reporäntan är direkt effekt på marknadsräntorna och kallas därför ofta styrränta.

Resultaträkningen visar årets resultat och hur de uppkommit.

Rörelsekapitalet är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka på kort sikt.

Självfinansieringsgrad, beskriver hur stor del av kommunens intäkter som blir kvar att finansiera årets investeringar med.

Skattekraft, antal skattekrönor per invånare.

Soliditet, eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Visar hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större ekonomiskt handlingsutrymme.

Stibor är en daglig referensränta som beräknas som ett genomsnitt av de räntor som bankerna ställer till varandra för utlåning i svenska kronor.

Swappar är finansiella instrument som innebär ett byte av kassaflöden mellan två partner på ett underliggande lån. En ränteswap är ett exempel på swapavtal där en aktör lånar till fast ränta (ex bunden ränta i 5 år) kan vilja byta ränteflöde med en annan aktör som lånar till rörlig ränta. I stället för att teckna sig direkt för lån till fast respektive rörlig ränta.